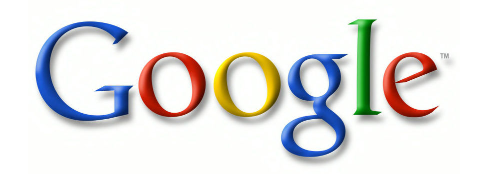
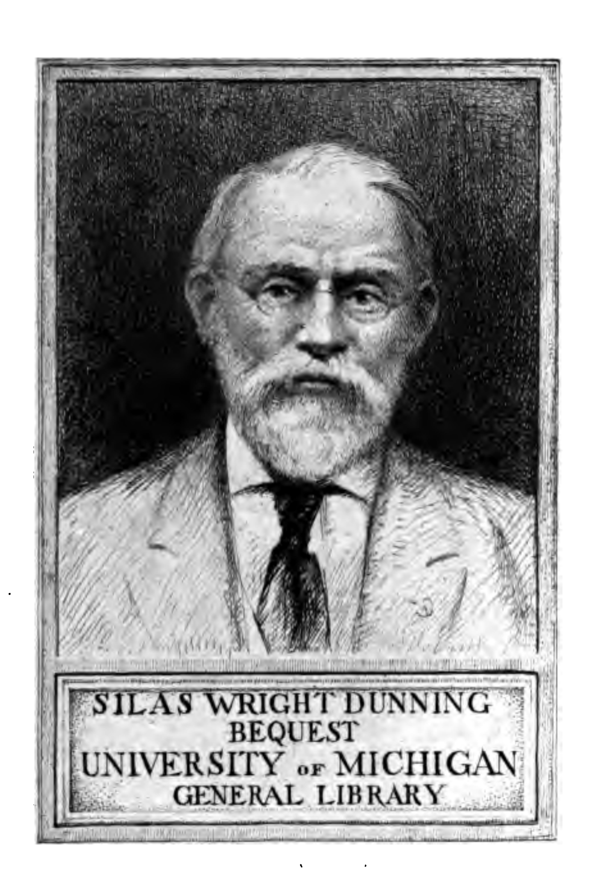

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

Skjulte Kræfter.

Af

Adam Dan.

Sejrende Kræfter.

Af

Adam Dan.

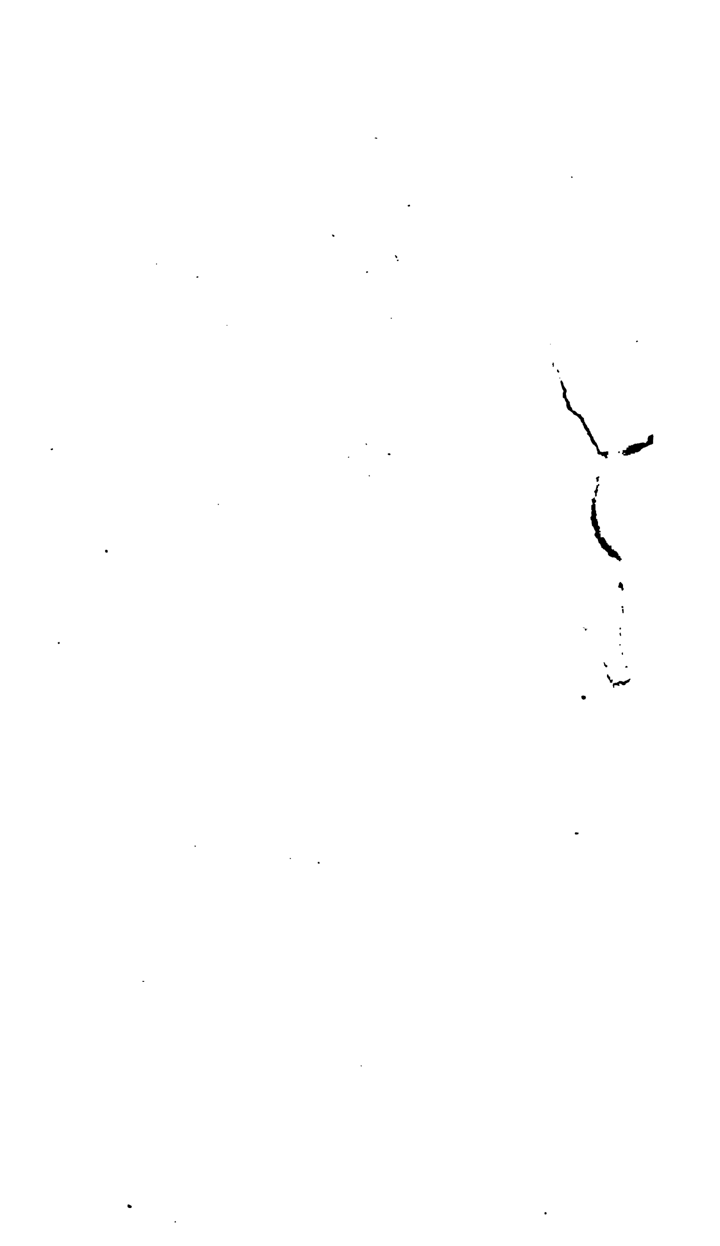
Cedar Falls, Iowa.
„Dannevirke"s Trykkeri.
1882.

Min Hustru

i Kjærlighed

tilegnet.

Første Afdeling

1.

Ideens Rige — hvor ligger det? hvad frembrin-
r det? hvad vokser der? er der noget at tjene?

Saaledes vilde de have spurgt i Concordia, hvis de
e der var bleven saa kjærnesunde, at et hvert Spørgs-
aal i den Retning vilde være utænkeligt.

Imidlertid var der stor Travlhed i Ideens Rige.
er var Generalforsamling. Hvilket Mylder, hvilken
oget Blanding, aldeles ubeskrivelig! De smaa Ide-
vare i Flertallet og gjorde mest Støj for ogsaa at
mme til Orde, mens de store Ideer, dem, der havde
ndet Navn i Verden og var graanede i Kampen med
ndløsheden, sad ganske stille og alvorlige. Midt un-
r Kampen var det dog al Tid dem, der bar Tiden
m og gjød ny Livskraft i den udlevede Virkelighed.
ji midt i det Virkelige ligger Ideens Rige.

Hvorfor var der Generalforsamling?

„De have jaget os paa Døren, de have stænget os
e og dannet Forening imod os, baade Kirkedør og
koledør er lukket for os. Skulle vi taale det længer?"

Dette Spørgsmaal blev ivrig diskuteret, de smaa

Ideer vare som sædvanlig de ivrigste og krævede højt, at slig Skændighed skulde straffes, og at ingen Hævn kunde være for haard.

„Saa sagte, saa sagte, I smaa", mindede en af de gamle Veteraner. „Jeg tænker, den bedste og tillige værste Straf vil være, at de gode Folk i Concordia en skjøn Dag finde deres By indtaget af os, Voldene sløjfede og Portene aabnede, mens Systemet gaar i Stykker som et Spindelvæv."

„Ja, men hvorledes skal det gaa til," spurgte flere, „hvorledes mener du, Moder?"

„Jeg tænker, mine Børn, at Kjærligheden er den, som her kan virke bedst. I véd nok, hun har en særlig Gave til at sprænge Døre og aabne Hjærter."

„Ja — men Kjærlighed i Concordia, den Virkeligheds-Rede! Det er jo umuligt!" raabte en af de mest ivrige. „Nej, vi maa have skarpere Vaaben. Ned med Systemet!"

„Endnu have vi i vort Rige intet bedre Vaaben og Værge ejet end det, Kjærligheden har, og den, som ikke kan falde for det, han falder ikke, før den store Dommers Lyn fælder ham til Døden. Vi leve og lyse, og Liv og Lys er det, vi ville give; kun mod Død og Mørke kæmpe vi. Vi ville alle en Gang komme til Enden af vor Bane, vi have vort Livslys, der tændes og slukkes som i Legemets Verden, kun én af os alle slukkes aldrig, er evig ung og evig skjøn, det er Kjærligheden. Derfor foreslaar jeg, at vi overlade til hende at indtage og besejre Concordia."

Alle bøjede sig for den gamle, ærværdige Moder, under Fællesraabet „Liv og Lys“ bragte de hende den høje, straalende Kjærlighed deres Hyldest, me- s Haabet med sin Fakkel gjød Glands over det mæg- Tempel, hvor Mødet havde været.

En hellig Kilde springer
Med evig Ungdoms-Vand,
Og fra dens Vandbyb klinger
En Røst fra Livets Land,
Der kalder frem i Lyset
Til Daad den Ungdoms Drøm,
Med Bod for Kuldegyset
Fra Dødens sorte Strøm.

Et Bad i denne Kilde
Gjør Sjælen stærk og sund,
Med Syn for alt det milde,
Og dog paa Alvors Grund;
Den Kilde aldrig lukkes,
Dens Navn er Kjærlighed,
Dens Lys kan aldrig slukkes,
Dens Sol gaar aldrig ned.

2.

„Ingen Ideer, siger jeg. Lad os være fri for -er! Hvad Nytte har vi af dem? Kan man tjene -et med dem? Kan man spise dem? Kan man faa -get som faa en Pibe Tobak for dem? Nej, man kan -me i Fattighus og Fængsel, kan man, Ideerne vise sikre Vej til Usselhed og Undergang!“

Det var den værdige Kjøbmand Brask, som førte -det, og han førte det med Myndighed, thi han var stor Mand. Alt hos ham var stort: Huset var stort,

Forretningen var stor, Indtægterne vare store, og Manden selv var stor, — han havde Garderhøjden, — alt var stort hos Hr. Brask undtagen Hjærtet, det var saa lidet, at man endnu aldrig havde kjendt dets Tilværelse, og det paastodes almindeligt, at han slet intet Hjærte havde; om han nogensinde havde havt et, var naturligvis et aabent Spørgsmaal, som Indbyggerne i den gode By Concordia, der ligger et Sted imellem New York og San Francisco, ikke sjælden drøftede; der var noget vist uopslideligt ved dette Spørgsmaal, atter og atter blev det optaget, men viste sig lige sejglivet, til stor Fornøjelse for Befolkningen, der holdt af at følge med Tiden, omgaas med store Spørgsmaal og sysle lidt med det dybsindige. Concordia kunde nemlig glæde sig ved en ualmindelig oplyst og dristig Befolkning, der særlig havde gjort sig fortjent ved den skjønne Opdagelse, at Ideer er noget forsløjent Tøjeri, som al Tid har voldt ubodelig Skade, naar de fikLov til at dale ned fra deres luftige Hylder og sætte sig fast paa vor gamle, adstadige Jord; for nu at skaane Concordia fra disse Urostiftere havde Borgerne sluttet sig sammen i en „Forening" med det højtidelige Formaal, at holde Byen stænget for disse farlige Gæster. Foreningens Præsident var Kjøbmand Brask, der følte, han var Opgaven voksen og sad stolt som en Konge i sin fløjlsbetrukne Præsident-Stol. Det syntes virkelig ogsaa, som Foreningens Virksomhed kronedes med Held, Ideerne havde en vis Rædsel for at nærme sig det vel befæstede Concordia, i alt Fald var det længe siden, at en af dem havde vist sit lille

rørske Hoved inden for dens Omraade, eller som en olig Fugl var faret gjennem Gaderne. Foreningen) „Virkeligheden", et Navn, Hr. Brask selv havde iden paa; den havde naturligvis sit System, hvori : var den pure, skinnende Virkelighed. Det hørte til Systemet", at Ungdommen skulde opløres i Moral virkelige Kundskaber, derfor var der ogsaa en Skole Concordia, som kunde, og det var Borgernes Overbevisning, at den burde, være Mønsterskole for hele Landt. Kun de Bøger, som var undersøgte og omhyggelt renfede for alt, hvad der i mindste Maade kunde ære i Slægt med Ideer, blev tilladt. Lærerne fik den oeste Løn; thi Hr. Brask havde indlagt sig den udø lige Fortjeneste at have opdaget en vis gaadefuld ammenhæng mellem velnærede Mennesker og Ideer; e at bidrage sit til, at Lærerne i Concordia ikke skulde lde i Hænderne paa disse blodtørstige Uhyrer, var r. Brask menneskekjærlig nok til at faa det fastslaaet, en Lærer kunde nøjes med det mindst mulige. En ølge af dette System var den Kjendsgjerning, at ener, der i kort Tid havde været Lærer i Concordia, fik ejendommeligt forslugent Udseende, saa Skoleraadet dog af og til maatte afskedige dem paa Grund af istanke mo, at de i allervirkeligste Betydning fortære Skolens Bogsamling og saaledes fik en mer end alindelig uhyggelig Lighed med Bogorme. Der var saa en Kirke i Byen, — Concordia var i det hele eget religiøs, — den hørte ogsaa til Systemet, hvori ræsten kun var en tør Paragraf. Den velærværdig

Hr. Pind — han var Enkemand og havde kun et eneste Barn, en Datter — gik hver Søndag paa Prædikestolen og ned igjen; hvad han bestilte deroppe, kan man næppe give noget bestemt Navn, det var ingen Prædiken eller Tale, heller intet Foredrag, ingen Forklaring, det var nærmest en Slags Forevisning af Systemet og dets gavnlige Virkninger, smaa Illustrationer til Virkeligheden; det var gjærne i tre Afdelinger, hver med tre Hovedpunkter, hvert Hovedpunkt forsynet med tre Bipunkter, og disse atter igjen med Anmærkninger. Før Mester Pind var naaet ud over den første Afdeling, fandt han som oftest sine Tilhørere blideligt indslumrede, noget, han langt fra harmedes over, men tog som Tegn paa en Slags Fortryllelsens Magt, der var hans Tale. Og da Søvnen var virkelig, saa alt tungsindigt Grubleri og sygeligt Drömmeværsen var banlyst fra Concordia Menighed, saa havde Præsten den behagelige Fornemmelse af, at hans Gjærning frugtede. Der var al Tid den skjønneste Enighed mellem Præst og Menighed, ingen knurrede, naar der skulde ofres eller betales til Præsteløn, og Præsten var fornøjet, naar han fik sit, og blandede sig aldrig i Sager, der ikke vedkom ham. Ved Gravene satte han Systemets Segl paa Attesten for, at den Afdøde var gaaet op til en bedre Verden. Dette om den „bedre Verden" stred i Grunden imod Virkeligheden. Der var ogsaa rejst vægtige Indvendinger imod den, men her stod Hr. Pind fast og erklærede, at enten denne bedre Verden var virkelig eller ikke, saa var det i hans Stilling aldeles nødvendig for

m at have den, da han ellers ikke havde noget at trøste ılf med, naar de skulde dø, og Folk i Concordia døde e som andre virkelige Mennesker. Denne Kjends- erning slog dem, og den velærværdige Herre fik Lov at tale om den „bedre Verden", saa ofte der gaves passende Lejlighed dertil.

„Ingen Ideer"! raabte Hr. Kjøbmand Brask en Slags Fugle taales ikke her."

Den, der fik denne gavnlige Oplysning, var en g, smuk Mand, hvis klare, ærlige Øjne hvilede for- nde paa Kjøbmandens tørre, knoklede Ansigt, hvori le Systemet stod skrevet. Den unge Mand, der var gget vel klædt og viste en frimodig og dog høflig Op- rden, gjorde aabenbart ikke noget afgjort gunstigt ıdtryk paa Byens mægtige Patriark. Og deraf hang dog for en Del hans Skjæbne; thi han stod her m Ansøger til det netop ledige Lærer-Embede i Con- rdia, om hvis Had til Ideerne han nok havde hørt, en ikke agtede at tage synderligt Hensyn til, hvad han mmelig tydelig lod sig forstaa med, hvorfor Kjøbman- n, som var Formand i Skoleraadet, kun ansaa ham r lidet skikket til at blive Embedsmand i en saa hæder- g og grundvirkelig Kommune som Concordia. Der ır imidlertid ingen anden Ansøger, og i Skoleraadets løde om Aftenen var Præsten, hvis Stemme havde ægt, stærkt interesseret i, at den unge Mand; Magne and var hans Navn, blev valgt. Og han blev valgt, øndt Hr. Brask højtidelig nedskrev sin Protest i Proto- len. Dette Nederlag glemte den stolte Kjøbmand

aldrig, og han gik hjem med den Beslutning, at det skulde blive en Pind til Hr. Pinds Ligkiste.

3.

Det var tydeligt nok, der med den ny Skolemester var kommen noget nyt ind i Concordia, skjøndt ingen rigtig holdt af at snakke højt om det, da man jo nødig vilde have sin kjære By's gode Navn og Rygte offentlig brændemærket, og enhver gyste tilbage for at nævne det forfærdelige ved Navn. Skolelæreren passede sine Ting godt, Børnene, der i Førstningen saa' sky og mistænkelige paa ham, sad et Par Maaneder efter med straalende Ansigter, saa straalende, som de næppe fandtes hos en eneste af de „vise og forstandige" i den gode By, og lyttede baade med Øre, Øjne og Mund, naar Hr. Magne fortalte for dem; selv om det var ganske simple og ligefremme Ting, han talte om, saa fik Ordene dog en egen Klang og faldt saa lifligt, at han tog alle de smaa Barnehjærter med Storm. Om det saa var Tabellen og Regnestykkerne, saa forstod han at lave dem om til de nydeligste Billeder, saa de smaa blev helt indtagne i dem, og det er ellers sjælden, at Tabellen og Skolebørnene ere Venner. Og de groede alle de smaa Sædekorn, som Hr. Sand nedlagde, først i Løn, men snart i Lys, groede fra Skolen ud i Livet, det indestængte, pindtørre og aandløse Liv i Concordia. Det var Hæren fra Ideeens Rige, der slog Slag paa Slag paa den stærke Fæstning.

Skolelæreren havde sin stadige Gang i Præste-
arden. Ogsaa der blev Døren lukket op for Sol og
ag, og det viste sig, sædvanlig nok, at selv en gammel
und kan grønnes og sætte Blomst. Men hvem var
entlig Hr. Magne Sand?

Selv i det højst virkelige Concordia kunde man ikke
de være med at gjætte Gaader. Man gjættede saa-
des, at den ny Lærer var Søn af en engelsk Lord;
aderen havde forstødt ham, fordi han elskede en fattig
ige. Andre gjættede, at han havde været et eller an-
t frygteligt og taget sin Eksamen i Tugthuset, atter
dre, at han var Søn af en Planter fra Sydstaterne,
r i det skjulte lagde Planen til en ny Borgerkrig, hvis
rste Rædsler vilde gaa ud over det ulykkelige Concor-
a, der saaledes, uden at vide det, blev Arnestedet for
allerskjændigste Forbrydelser. Det var især Kjøb-
and Brask, som holdt af at faa Haarene til at rejse sig
a sine hæderlige Medborgeres Hoveder, ved med pin-
g Nøjagtighed at skildre al den Jammer, en Revolu-
on fører med sig.

Skolelæreren i Concordia gik unægtelig svanger
ed Revolutions-Tanker, det kan ikke nægtes, Tiden vil
se det. Men det var næppe sine Medmenneskers Blod,
n tørstede efter, men deres Kjærlighed. Han var Søn
en velhavende Prokurator fra en af de store Byer i
t gamle aristokratiske Virginia, og forbandt en stor
um af boglig Kundskab med Aand og Hjærte. Skjøndt
dum kun en ung Mand, var han i Livs-Udvikling, dels
d adskillige Alvors-Tildragelser i hans Hjem, dels

ved flere Rejser i Europa og Østerlandene, naaet betydeligt videre frem end de fleste. Han havde gjennemgaaet et theologisk Studium, ikke just med den bestemte Hensigt at blive Præst, men nærmest fordi han fra Hjemmet af var stærkt kristeligt paavirket — Faderen havde været en fortrolig Ven af den navnkundige Hamborger Præst, Ludvig Harms — og ofte havde tænkt sig i en Missions-Gjerning i fjærne Hedningelande, en Tanke, som dog gav Plads for de nærmere Krav.

Clara Pind var, et Aars Tid før Magne Sand kom til Concordia, i Besøg hos en gammel Tante i en af Ny-Englands-Staterne; sammen med Tantens jævnaldrende Døtre søgte hun i nogle Maaneder en af de „fashionable" Dame-Højskoler, som Amerika ejer i Mængde, og som, særlig i de østlige Stater, ligner de franske Pensioner. Der mødtes hun med mange og med meget, som den jævne, tarvelige Præstedatter fra de smaa Forhold i Concordia ikke forstod og intet Udbytte havde af. Der mødtes hun ogsaa første Gang med Magne Sand, som holdt Forelæsninger paa Højskolen over den europæiske Literatur. Han lukkede Porten op ind til underlige, solklare Egne, der var baade Kamp og Hvile. Han naaede ud til et Livsmaal; hun begyndte at ane, at hun ogsaa havde et, og at det gjaldt om at vinde frem til det. Men der var saa mange nye og store Tanker, det rislede som utallige Kildevæld omkring hende, men det næsten ængstede hende, og saa kom der under Tiden et sælsomt Glimt, en underlig sitrende Lysning, saa ukjendt, men saa dejlig, i den saa hun al

Baader løste, saa' sig selv løftet op til Magnes Side, gjennemvandrede med ham uendelig lyse og skjønne Egne, — men saa turde hun ikke tænke videre, det svimlede for hende, hun følte sig halvvejs syg og dog glad og taknemlig mod Gud for al den Skjønhed, han havde skabt og lukket op for hende; Smil i Smil, syntes hun, den laa for hende, skjøndt Magne ogsaa talte om Livets Natside, men den laa dog vist langt borte!

4.

— Tante Joy var en meget melankolsk gammel Dame, der al Tid troede sig forfulgt og plaget af alle mulige Sygdomme, lige fra Pest til den uskyldigste Hikke, som hun tog for det visse Tegn paa nær forestaaende Kramde. Hendes Huslæge, — der trolig sørgede for, at hans Patients Tilstand ikke bedredes alt for hurtigt — befalede Adspredelse, en Befaling, som Husets unge Døtre modtog med stor Glæde, og, da de vare lydige Piger, øjeblikkelig skred til at udføre. Følgen blev, at den melankolske gamle Dames Hus blev et af de mest selskabelige i Byen, hvor alt, hvad der havde Navn af fint og morsomt, satte hinanden Stævne. De gode Døtre vare utrættelige i at finde paa Adspredelser, naturligvis altsammen for „den kjære Moders Skyld." En Lykke var det, at Hr. Joy, da han døde, efterlod sig en Formue, stor nok til mange Aars Adspredelser; saa han efterlod sig andet, er ikke sikkert; thi skjøndt de tre Døtre var halvvoksne Piger, da deres Fader døde, om

mindedes de ham kun som en lang, bleg, opstrammet Skygge, der om Morgenen gled ud af Gadedøren for at tage ind til sit Kontor i den store By et Par Mil derfra og som om Aftenen atter gled ind, skred hen til Aftensbordet, læste et Par Aviser, drak en Kop The, og skred bort igjen saa lydløst som en Kat eller som Skyggen af en Kat. Hans Død var lige saa lydløs, som hans Liv havde været, det var kun en Skygge, som gik bort, han savnedes ikke. Men ved hans Jordefærd var der Pragt og Glimmer, Sørgedragter, Sørgeflor, Sørgetaler og Sørgeansigter, alt muligt sørgende undtagen sørgende Hjerter. De tilstedeværende Reverends, allesammen fra de mest fashionable Kirker i Byen, priste i skjønne Ord den Afdødes bramfri og dog daadsfulde Liv, han havde været et Mynster som Ægtemand og Fader og en sjælden Stjerne paa Forretningslivets Himmel. Den melankolske gamle Dame sendte et Par Dage efter hver af de velærværdige gentlemen et Brev med en passende Taksigelse og en ligesaa passende Gave. Og saa blev der aldrig mere talt om Skyggen; men der er Skygger nok endda, baade med og uden Forgyldning. —

„Hvor det er yndigt, at du kommer!" var det kjærlige Udraab hvormed Clara blev modtaget af de to Veninder, da hun noget træt af den lange Reise, kom til Byen i det „civiliserede" Østen, hvor Tante Jo boede.

Clara mærkede imidlertid snart, at der var Maade med Kjærligheden, den var hverken kold eller varm, men lunken. Og det varede ikke længe, før hun kjendte

at det forfinede Liv herude i Grunden var lunkent helt igjennem, og at netop dette, hverken at være kold eller varm, skulde gjælde som Bevis paa aandelig Selvstændighed og det, der blev kaldt „Verdenstone“.

I dette Hus og i dette Liv skulde Clara udvikles, uddannes og samle Livs-Erfaring!

Sæt Nattergalen ind imellem en Skare Paafugle, at den kan lære Sang og god Skole!

De unge Damers Opdragelses-Lære var grundet paa Kjendskab til Toilettets Hemmeligheder, Sensations-Romaner og lignende. Paa Højskolen var Professor Sand den eneste, hvis Foredrag udmærkede sig ved mere end tomt Ordgyderi og Lyst til at behage og „gjøre Lykke“. Hans Ord var baarne af Alvor, bag ved glimtede klare Tanker som Sollys over en buldrende Strøm. Undertiden ramte de som Lynglimt, men man tilgav ham, han var jo saa ung, saa smuk og saa elskværdig! Man behøvede jo ikke at vedkjende sig, at man var ramt!

I sine Foredrag betonede Magne Sand al Tid det ideelle som det, der skal læres og kæmpes for, som det, der „sætter Regnbuen over vor Graad og Glorien over vor Kiste“, mens ikke al Verdens Guld eller Lyst kan ædle det aandløse, idéforladte Liv. Han løftede Idealets Banner og vilde samle Skarer af Medstridere under den sejrende Dug.

At Clara, der var uden al kristelig Paavirkning hjemme fra, undtagen hvad hun havde faaet af sin tidligt afdøde Moder, og som havde en naturlig Modbyde-

lighed for Filisterlivet i Concordia, at hun ikke forskrækkedes og gled ud i den almindelige Lunkenhed, var et Under, der, i alt Fald paa anden Haand, skyldtes Magne Sands aandsl[illegible]ende Foredrag, som hun aldrig forsømte. Hvor forskjellig Farve end Livet her havde fra det i Concordia, saa' hun dog, at det i Grunden var det samme aandsforladte, idéløse Liv; her ved Badestedet smaatrævledes det i Baller, receptions, Moder og Dragter, smaa bitte Intriger, Kritik og Bagtalelse, fashionable Kirkegang og lignende; i Hjemmet optræder det i Slid og Slæb, dèr var money den alraadende Gud, han havde et Alter i næsten hvert eneste Hus og i de fleste Hjærter, til ham ofredes alt, intet holdt man for dyrebart, naar det gjaldt ham. Her i Østen, hvor der førtes high life, var det nærmest de ældre gentlemen, som maatte trælle for den ubønhørlige Gud money; det blidere Kjøn og dets ridderlige Forsvarere, de unge Herrer, rejste Altre for Gudinden pleasure, Forlystelse, hun havde mange prægtige Templer, ogsaa nogle, hvor der blev sunget Salmer og holdt Bønnemøder. Der siges, at denne Gudindes Dyrkelse skal være i stærk Tiltagende, især siden hun sluttede Pagt med „Kulturen", et Uhyre fra Riesengebirge.

— — En Dag var der stor sensation! Man havde om Morgenen fundet en af Byens Smaahandlende liggende død i Forstuen i sit Hus. En Revolver laa ved hans Side, og et Par store Saar i den ulykkelige Mands Legeme viste tydeligt, hvorledes han var kommen af Dage. Mandens Hustru, en ung, smuk Kone

fandt man paa et af Hotellerne, hvor en af Byens unge Herrer, en rigtig gentleman, havde bestilt Værelse til hende samme Nat. En jury blev sammenkaldt, og de tolv ærværdige Mænd kom til det Resultat, at Kjøbmanden havde øvet Selvmord, i Skræk herover var Hustruen flygtet ud paa Gaden, hvor hun tilfældigvis traf den unge gentleman, som meget højmodig tilbød hende sin Hjælp og skaffede hende Værelse paa Hotellet. At Pistolen bar den unge Herres Navn, at adskillige andre Ting, tilhørende ham, blev funden under Sofaer og Kommoder i den myrdedes Hus, at der var Blod paa hans fine Linned og lignende Smaating, tog man ikke i Betragtning. De Edsvorne fandt ingen Grund til at sætte en saa dannet ung Mand under Tiltale. Dommer Lynch var for længst flyttet fra disse „kultiverede"Egne.

Enhver vidste godt, hvorledes det hang sammen. Men ikke desto mindre blev der almindelig Jubel, da de Edsvornes Undersøgelse var endt. Den unge, dannede Mand blev budt til de bedste Selskaber, modtog fine parfumerede Buketter og sirlige Billetter med Dameskrift. Han blev Dagens Helt.

Clara harmedes over denne kultiverede Raahed. Om ogsaa den unge Mand slap for Lovens Straf, saa burde enhver ærlig Mand og Kvinde vise ham den dybeste Foragt og derved give til Kjende, at de gjennemskuede hans Udaad og ansaa' ham som Morder, mente hun. Men hun blev snart undervist om, at man her i dannede Kredse fulgte „blidere Indskydelser". Hvad kunde det gavne den Døde, at der blev en lang Proces

em hans Død! Selv hans Hustru vilde helst være fri for ydcrligere Rettergang! Hele Byen gjorde Stads af den fortræffelige unge Herre, og hvad hele Byen gjorde, maatte al Tid være rigtigt! Det var højst ubeskedent at ville have en anden Mening end hele Byen.

„Tro'r Du virkelig, Kusine, at den afdøde Kjøbmands Slægtninge og Jævnlige tænker, som de siger?" spurgte Clara.

„Man kan ikke tage meget Hensyn til Slægtninges Følelser, de er al Tid noget irriterede," svarede Frøken Betty, „og de andre af hans „Jævnlige", som Du nævner, har vist næppe Forstand til at tænke paa egen Haand, de overlader til os andre at tænke for dem."

Clara kunde ikke gaa ind paa denne Tankegang, skjøndt hun i Stilhed maatte indrømme, at de saakaldte Smaafolk ofte selv gav Aarsag til, at de bedre stillede dannede sig den Mening om dem.

— — En Dag kom de hjem fra en Jordefærd. Clara var bevæget, hun tænkte paa, hvor tomt der nu maatte være i det Hjem, hvorfra Manden og Faderen nys var baaren ud for aldrig mere at vende tilbage.

„O, min Fader! min egen kjære Fader!" havde den mindste af Drengene raabt, da de lagde Laaget paa Kisten og han blev løftet op for at kysse den blege Fader for sidste Gang paa denne Jord. De klare Barnetaarer faldt paa de kolde Kinder.

I de Smaa fløb endnu Kjærlighedens Strøm uden Isdække!

„O, min Fader! min egen kjære Fader!" Clara

nde ikke glemme det. Hendes Tanker droges hen til n gamle Fader, som, trods al Pindagtighed, var hende derlig god, og ved hvem hun hang i stor Kjærlighed, hun længtes hjem til den stille Præstegaard i Concordia, hjem til Faderens Farm.

„Det er ingen Sag for den Enke," blev der sagt, endes Mands Liv var højt assureret, og han var edlem af en hel Del Foreninger, fra hver af dem faar n en betydelig Sum. Hun kan have det bedre nu, d mens Manden levede, for da var det smaat nok!"

Det blev sagt saa hjærteløst, saa ligegyldigt. Clara s over den Kulde, der maatte være der, hvor disse rd kom fra. For hendes Øre blev det ved at klinge d et lille Barns taarekvalte Røst: „O, min Fader! n egen kjære Fader!"

I det lønlige Dyb, hvor der aldrig er Ro,
Der, hvor Tankerne gro
For i Lyset at bo,
Der hviler i Stilhed den barnlige Tro.

I det travlsomme Liv, hvor der sjælden er Ro,
Der, hvor Tornene gro,
Og hvor Sorgerne bo,
Der styres vi bedst af den barnlige Tro.

Ved den duggede Grav, hvor de Døde faa' Ro,
Der, hvor Skyggerne gro,
Og hvor Taarerne bo,
Der sejre vi kun ved den barnlige Tro.

I den himmelske Borg, hvor der evig er Ro,
Der, hvor Glæderne gro,
Og hvor Englene bo,
Der spørges der kun om den barnlige Tro.

5.

„Clara er utaknemlig," hed det snart fra
finerne. „Vi har gjort alt muligt for at uddanne
adsprede hende, men hun paaskjønner det kun daarli
„Vi haabede at faa Glæde og Ære af vor Kus
men i det Sted faar vi kun Sorg og Skam," sagde F
ken Betty i et fint Selskab, hvor Clara og hendes s
Væsen var det, Samtalen drejede sig om, mens hun
var til Stede.

„Bondeblomster pleje sjældent at vinde ved at b
plantede om, de tage sig bedst ud i deres landlige U
dighed," bemærkede en af de opvartende Kavall
vittigt.

„Bondeblomsten" tiltrak sig desuagtet, selv i d
kunkne Thevands-Selskab, Opmærksomhed hos en
anden, særlig hos den unge Professor Sand, der
indlod sig i Samtale med hende, mens han kun veks
nogle ligegyldige Høfligheds-Udtryk med Kusine
Disse forergedes i høj Grad over Claras mage
Frækhed, som de kaldte det, og de kom overens om
vise hende saaledes til rette, at hun nok skulde t
Lysten til at „gjøre Erobringer".

Næste Dag gik Frøken Betty, der mente, at hun
st havde Ordet i sin Magt og tillige „holdt saa meget
den stakkels, lille Kusine", op paa hendes Værelse og
yndte i en noget opskruet, højtidelig Tone:

„Mine Søstre har bedt mig om at tale lidt med
g, Clara, og jeg har lovet dem, at jeg vilde, men Du
a ikke blive vred."

„Nej, hvad skulde jeg blive vred for?" svarede
ara.

„Ja, det véd jeg egentlig ikke, men det kan godt
re, Du ikke vil synes om, hvad jeg vil sige. Ikke
dt, lille Clara, Du er kommen her ud til os for at
re noget, for at uddannes?"

„Ja, jeg begynder at indse, hvor lidt jeg véd,
or langt jeg staar tilbage," indskød Clara.

„Det er netop Begyndelsen til Visdom, at man
dser det," vedblev Frøken Betty vigtigt og med en
rd Mine. „Ja, Du har meget at lære af, hvad man
r i Østen kalder god Tone, selskabelig Dannelse og
legance. Hvad der kan passe sig i en simpel Præste-
lig, i en Afkrog paa Landet i Vesten, det bliver an-
ødeligt her imellem dannede Mennesker. Det kan Du
k forstaa, ikke sandt, lille Clara?"

„Ja, jeg véd godt, jeg er endnu langt fra Idea-
t," svarede Clara, hvis Tanker i Grunden var i en
aden Verden end den, Frøken Betty for Øjeblikket
ærmede omkring i.

„Nej, Du er netop ikke langt fra Idealet. Du har

det lige for dine Øjne. Livet her er det sande Ideal for en dannet Mands og Kvindes Liv."

„Da stemmer Livet her dog langt fra med den Skildring, Porfessor Sand giver os i sine Foredrag af et skjønt og ædelt Liv."

„Ja, der har vi del netop! Du lader Dig fuldstændig henrive af den unge Professor og tro'r, at han er lige saa indtaget i Dig, som Du i ham. Men Du kan være vis paa, han har en bedre Smag!"

Det kogte over hos Frøken Betty, ikke i hendes Kjøkken — dette simple Sted nærmede hun sig aldrig — men i hendes oprørte Sind.

Over Claras Aasyn fo'r en høj Rødme, men det var ikke af Vrede mod den opfarende Kusine, men af Undseelse over, at noget af det, der hørte til Hjertets inderste Helligdom, og som hun ikke en Gang var sig selv bevidst, ved Kusinens Ord pludselig laa i Lyset af den sladrende Dag.

„Ja," vedblev Frøken Betty, „jeg har i al Kjærlighed givet Dig en gavnlig Paamindelse. Hvis Du nogensinde vil naa til at blive en Dame, saa maa Du ændre hele dit Væsen og din Opførsel."

„Dame bliver jeg maaske aldrig," svarede Clara, „men gjerne vilde jeg være en retskaffen Kvinde."

„Ja, vær saa god, for mig maa Du saamænd gjærne være en Gaas!" Med disse Ord trak Kusinen sig tilbage.

Var det virkeligt Livets Maal? At spise og drikke, sige Vittigheder og le ad Vittigheder, kjøre i Visitter og tage imod Visitter, se paa Stads og pjatte om

Kjærlighed? Var det Idealet? Hun havde al Tid derved tænkt sig noget straalende lyst, men ogsaa noget, som det krævede Kamp at række op efter. Men hun tænkte maaske fejl. Disse pyntede og vittige Herrer og Damer omkring hende var dog vist meget lykkelige, de smilede og lo al Tid, og deres Fødder gik al Tid let som til Dans, deres Hænder var fine og hvide, deres Ansigter glatte og bevægelige.

En Gang talte hun til Tanten om, hvad der laa hende paa Sinde. Den melankolske gamle Dame blev endnu mere melankolsk og sagde: „Ja, mit Barn, hvis jeg ikke i dette Øjeblik var plaget af en galopperende Tæring, der om et Par Dage vil lægge mig i Graven, det føler jeg, saa skulde jeg gjerne indlade mig lidt mere med Dig, for jeg kjender alle Sygdomme. Det, Du taler om, er en Sygdom, som jeg bestemt har haft, da jeg var ung. Men den gaar over med Tiden, jeg forvandt den i alt Fald temmelig hurtigt. De fleste unge Piger i din Alder faa'r denne Sygdom. Men lad mig nu i Ro, mit Barn, jeg har ikke mange Timer tilbage!" Hun hostede og vinkede naadigt med Haanden, og saa var det Foretræde til Ende.

6.

En Søndag Morgen sad Clara paa en Bænk i Seminariets Have, et Bind af Longfellows Digte laa ved hendes Side, hun havde læst i dem, men var

falden i Tanker over Skjaldens gribende Kvæde. Pludselig stod Hr. Sand foran hende.

„En dejlig Søndag Morgen, min Frøken, ikke sandt?" hilste Professoren venligt.

Hvorfor blev hun saa forvirret ved Lyden af hans Røst? Ja, det Spørgsmaal gjorde hun sig ikke selv; naar spørger man i Forvirringens Øjeblik om Aarsagen til Forvirringen?

„Har De læst den norske Digters Bog, De fik forleden?" spurgte han efter en Pause.

„O! — „Fiskerjenten" — jo, hvor den er dejlig! Og dog er der noget ved hende, jeg ikke rigtig kan lide," svarede Clara.

„Hvad er det, maa jeg spørge?"

„Maaske jeg tager fejl, men skal hun staa som et kvindeligt Forbillede, da tykkes hun mig for ubunden. En Kvinde maa al Tid føle sig bunden af og til sin Kvindelighed."

Magne smilte. Det var et lyst, tindrende Smil.

Han sagde: „Jeg skal maaske senere komme tilbage til dette Spørgsmaal. „Fiskerjenten" er næppe af Digteren fremstillet som Udtryk for det almenkvindelige, men for den Karakter, som fostres i hint storslagne Klippeland, en Karakter med gjærende Kræfter, med Havskummet over sig."

„Der er et Ord, som stadig kommer igjen i Deres Foredrag, jeg holder af det Ord, men — ja, det er vist forskrækkeligt dumt,! — jeg véd alligevel ikke ret, hvad

det er, og dog vilde jeg saa gjerne vide det," indledte Clara paany.

„Hvad er det for et Ord, Clara?" spurgte Magne og fæstede sit milde, rolige Blik alvorligt paa hende.

„Det Ord, jeg mener, er Idealet. Det har en dejlig Klang i mit Øre, og jeg forstaar, at det maa være noget skjønt, men er det ikke med det omtrent som med Drømme: man maa ikke tro paa dem, for de bliver aldrig virkelige?"

„Nej, Frøken Clara," lød Magnes Svar, „det er ikke saa. Og Deres Dom om Drømmene kan jeg ikke heller fuldt ud godkjende. Der er falske, onde, fortærende Drømme, som der ikke skal tro's paa; men goldt og nøgent er det Liv, som aldrig har været højnet af en skjøn og ædel Drøm, og ingen Manddoms-Daad øves, uden at være født af en lysende Ungdomsdrøm. Og der drømmes ej blot i de mørke Nætter, men ogsaa ved højlys Dag, naar Sjælen skuer ind i sig selv, eller naar den ved Fantasiens Hjælp ser Fremtidens Billeder i vekslende Farvespil, skuer ud i den usynlige Verden."

Clara studsede, men turde ikke se op paa ham. Mon han vidste, at hun netop sad saaledes og drømte, da han kom?

„Jeg har hørt, det skal være farligt at lade Fantasien raade," tog hun endelig Mod til at sige.

„Ja, at lade den være alraadende, er farligt; ingen Evne eller Gave skal være Enevoldsherre over os, men de Evner og Gaver, vi ejer, skulle og kunne kjærligt sammenvirke, at Livets høje Maal kan naas. Fantasien

er langt fra al Tid en paalidelig Vejviser, især naar hun vil flyve paa egen Haand, men med Solguld fylder hun Rummet, og Lys tindrer paa alle hendes Veje, saa uden hende blev Livet mørkt og ensformigt."

„Jeg er glad — o! saa glad — ved alt, hvad De siger os, Hr. Sand. Der er meget, som jeg ikke er udviklet nok til at kunne fatte, men jeg kan kjende hos mig selv, at jeg har højere Maal end før, at jeg er kommen Gud og Menneskene nærmere."

„Er det, som De dèr siger, glæder det mig oprigtigt. Skjøndt jeg i mine Foredrag sjældent gaar over til noget, der ligner en kristelig Prædiken, saa haaber jeg, det al Tid kan kjendes, at den levende, personlige Gud staar bag ved, og at naar jeg nævner Livet og Lyset, mener jeg i begge Tilfælde det, som udstrømmer fra Ham, da jeg intet andet virkeligt, sandhedspræget Liv og Lys kjender end det, som har sit Udspring fra Ham, skjøndt det jo tidt ved at gjæste disse lave Egne er blevet forplumret og urent. I Morgen skal jeg holde et Foredrag over Idealet eller det ideale. Farvel, Frøken." Han gik hurtigt bort.

Næste Dag holdt Professor Sand et Foredrag over Idealet eller det ideale. Det var et tankevægtigt, aandspræget Foredrag, ikke blot klart, men ogsaa hjærteligt og inderligt. Idealet maa ikke løsrives fra Virkeligheden, aandsvirkeligt bliver nemlig aldrig det idèløse Liv, men Kampen for det ideale skal føres midt i Virkeligheden; thi det ideale er Virkelighedens Sjæl, er denne borte, leves der ikke mere, der kan eksisteres, men

leves. Idealet ældes aldrig, men er den Kilde
ri Virkeligheden maa tage Foryngelsens Daab. Det
ıle og det reale, virkelige, skal og kan venligt finde
anden, hint er det kvindelige i Livet, dette det mand=
'. Som Himlen hvælver sig over Jorden, saaledes
:lver Idèn sig over Virkeligheden, og som alt levende
Jorden rækker op imod Himlen og befrugtes fra
ılen, saaledes skal ogsaa Virkeligheden stræbe op
r Idealet og befrugtes af dette. At kæmpe for det
ıle, er ikke èt med at kæmpe for en enkelt Idè, en
estilling eller en Tanke, men er: med alle sine Inter=
r og Kræfter at træde i højere Magters Tjeneste,
smagternes, imod Livets Modsætning, Døden, i
d Skikkelse og paa hvilket Omraade den end viser sig.
alet er det fuldkomne Billede af et Liv, frigjort fra
den, helt og fuldt, sandt og skjønt og kjærligt, og kun
r dette lyser og vinker for Øjet, leves der virkeligt,
un den Stræben, som, selv under de mindste og ringe=
Kaar, sigter hen derimod og laaner Glans deraf, kun
Stræben er ædel og værd at prise. Dette Ideal
ıtet vistende Fantasibillede, intet Ordspil eller sind=
Leg med Tanker og Udtryk, men bæres paa Haabets
ıe og er født af Slægtens ældste Minde, Paradis=
ıdet, da Livet udfoldede sig øjensynligt, som nu Idea=
orjætter. Det er Forbillederne, som paa en dobbelt
ıde højner Virkeligheden, dels ved at løfte den op
Endeligheden, dels ved, som en rensende, forny=
de og vederkvægende Strøm fra Livets Kildevæld,
springer paa Aandens Højder, at rulle gjenne

Virkelighedens kave Egne. Idealerne blegner, siger man, og mener dermed at kunne bestride deres Ægthed og Almengyldighed. Ja vist blegner de for mange, og det endda meget hurtigt; men er det Idealernes Skyld? Nej, det er Menneskenes egen Skyld, der troløst sviger Idealerne, eller gaar paa Akkord med den hæslige, flade, aandløse Livsbetragtning, at naar man bliver ældre og „fornuftig", slaar man sig løs fra Idealerne og griber efter det solide, hvorved man i Grunden stempler Ungdommens Kamp for Idealet som en ufornuftig Afgudsdyrkelse paa Sværmeriets Alter. Idealet straaler maaske klarest for de Unges Øjne, men Ungdoms-Tiden har ingenlunde Eneret til det; thi usjelt leves der, hvor Idealet, Forbilledet, er borte, hvor man er bleven saa bundsjund, at det haandgribelige tages for det eneste virkelige. Til Slutning stildredes flere Mænd og Kvinder, hvis Liv og Daad havde været en straalende Kamp for Idealet, og andre, der sank under Dommen, som Aandsforbrydelsen nedkaldte over dem, den Aandsforbrydelse, at de blev Forbilledet utro og svigtede Aandens Banner og deres Ungdoms høje Løsen.

Den unge Taler rev sine Tilhørere med sig; thi det kom over dem som en mægtig Bjærgstrøm; Claras Øjne lyste, hendes Hjærte bankede, og Kindernes Blussen forraadte den Bevægelse, det mægtige Aandsord havde sat hende i.

„Var det ikke yndigt! Er han ikke sød!" hørte man de unge Damer hviske, da den første stille Undren havde sat sig, og de ligesom vandt Tid til at drage Aande.

For Claras Tanke stod Magne omgivet med en
orie, men hendes Mund tav. Ordet, han havde talt,
)de grebet hende mægtigt, nu forstod hun, hvad Ide=
t var, det, der vinkede til ædelt Sind og ædel Daad,
n drog bort fra det lave og smaalige til det høje og
re, og Tanken groede i hende: jeg vil med i det her=
e Følge, et Følge, hvori de Smaa ogsaa tør være med.

Havde ikke Livet omkring hende dannet en saa skæ=
ıde Modsætning til, hvad hun hørte om Livet og dets
aal, vilde disse Dage have været solklare Dage for
ıde. Men her paa Jorden er ingen Tilværelse uden
ıle Skygger.

Aand imod Aand! lad Kampraabet klinge!
Fanen mod Himlen!
Højt over Vinden
Lad den i Solen sig sejrende svinge!

Lys imod Mørke, kald Kæmperne sammen!
Lysdøbte Følge,
Stævn over Bølge!
Sign os til Sejren med Evigheds=Flammen!

Sandhed mod Løgn! hvem tvivler om Sejren?
Alt gjennem Skyer
Dagningen gryer
Ud over Kampen fra Høvdinge=Lejren.

Frem ad i Stævnet! her ingen maa vige!
Lad det end tynge,
Trøstigt vi synge:
Frem ad i Sandheds og Kjærligheds Rige!

7.

Om en Uges Tid vilde Skolen tage Ferie for en hel Maaned. Clara overtænkte sin Stilling; det blev hende med hver Dag mere pinagtigt at være i Tantens Hus, og hun traf derfor den Afgjørelse, at hun vilde rejse, naar Ferien begyndte. De smaa daglige Drillerier fra Kusinerne blev næsten utaalelige, og det hele Døgnflueliv, der levedes i de Kredse, hun var i, var hende saaledes imod, at selv Spidsborgerlivet i Concordia kom til at bære Prisen ved en Sammenligning.

Den gamle Pastor Bind længtes ogsaa efter sin Clara, han fandt det saa tomt og ensomt derhjemme baade i Stuerne og i Haven; det kjendtes ordentlig i hans Prædiken, der gik en blødere, bøjeligere Klang derigjennem, ja, det hændte endog, at han kunde prædike Taarer frem baade i sit eget Øje og hos en og anden af Menigheden, som dog i det hele var for sløv til at skjønne nogen Forandring. Man havde ikke der „Øre for Klang“, uden maaske, naar den kom fra the almighty Dollar.

Da der kom Brev fra Clara, at hun om et Par Dage vilde være hjemme igjen hos sin Fader, løb Taarerne ned ad den gamle Mands Kinder. Med Brevet i sin Haand gik han hen til Væggen og stod stille foran Billedet af en ung, smuk Kvinde, Claras Moder. Der blev han staaende, mens hans Aand gik paa Tog i Mindernes Rige.

Snart hvisker det stille,
Mildt som en sladrende Kilde,
Snart bruser det mægtigt og stort,
Hvad jeg har gjort:
Er det Tid, eller er det for silde?

Nu staar jeg her nede,
Dèr, hvor jeg lærte at bede,
Ved Moders mosgroede Grav.
Evigheds Hav!
Hvilket Brus! — er saa nær Du til Stede?

Paa Mindernes Strømme,
Dèr, hvor de solklare Drømme
Fo'r ud. — lad mig prøve en Fart.
O nej, hvor klart! —
Jeg vil ud, dèr, hvor Sangsvaner svømme!

Paa Guldflod jeg gynger!
Hør, hvor omkring mig det synger!
Jeg tager et svævende Bad,
Synker mig glad,
Hvor dit Væld mig i Sjælen forynger!

En Dag, da Forelæsningen var ude, og Clara de fjerne sig i Følge med de andre, traadte Hr. Sand til hende. Efter de almindelige Hilsener og Spørgs- al, bad han hende følge lidt med ud i Seminariets e Have.

Hvorfor mon hun slog Øjnene ned? Hvorfor ikede hendes Hjerte saa stærkt?

„Jeg har hørt, De snart vil rejse hjem," begyndte igne, da de var komne lidt ud i Haven. „Er det dt?"

„Ja," lød hendes Svar; der var i Klange
bævende, som bragte Magnus til at studse.

„Jeg har med Glæde lagt Mærke til, med
Deltagelse De har fulgt Foredragene," vedblev h
jeg er ikke uden Haab om, at De tager noget med
som kan blive Dem og andre til Velsignelse i Fre
Er det ikke saa?"

Hvor han spurgte underligt! Burde hun i
dette? Han vedblev: „Hvad jeg sætter som
for min Gjerning her paa Skolen, er ikke, som
saa mange Lærere nøjes med, at udfylde min T
lade Ordet komme frem som en pyntet [illegible], til
delig Beundring. Jeg vil gjerne, om det [illegible]
mig, tage de Unge ved Haanden og lade [illegible]
den Kilde, der gjemmer de sejrende Kræfter, v
de straalende Forbilleder og vække Lyst og [illegible]
dem til at ligne disse i ædel Daad. Hvorledes
ud paa deres Egn? Er der noget Livsrøre oppe

„Ak, i mit Hjem og i den By, jeg bo'r, er
kun faa, som har nogen Anelse om alt det dejli
har ladet mig se og høre. Nu først kan jeg kjend
tørt og vissent der er derhjemme," svarede Clara
tigt og vemodigt.

„De vil altsaa ikke gjerne hjem?" spurgte
i en noget usikker Tone.

Men dette Spørgsmaal gav hende fuldstænd
ningen tilbage. „Hr. Sand," svarede hun, „det
Hjem og der bo'r min Fader."

Det sagde hun saa jævnt og naturligt, at Magne følte, at hans Spørgsmaal havde været uberettiget.

„Tror De ikke nok, De nu gjennem Deres Fader kan bane Vej for lidt mere Lys, lidt friskere Luft?" spurgte han lidt efter.

„Min Fader holder usigelig meget af mig og er en hjertensgod Mand, men jeg er jo kun et Barn endnu, og kjender desuden saa lidt. Men kunde De paa en eller anden Maade komme til os og lade Ordet lyde iblandt os, — o, hvilken Fryd!" Hendes Kinder glødede, og Øjnene straalede ved denne Tanke.

Bevæget greb Magne hendes Haand.

„Tak, Frøken Clara, for Deres Tillid og Opmærksomhed! Vore Veje krydses vel ikke mere i Livet; thi det er næppe sandsynligt, at jeg kommer til Concordia. Farvel og Tak! Vil De skrive til mig og fortælle mig lidt fra deres Hjem, lidt om de 'sejrende Kræfter', og — ogsaa lidt om Dem selv?"

„Det vil jeg, Hr. Sand. O, jeg er saa taknemlig mod Dem, for hvad De har vist mig! Nu ser jeg Lys i Taagen, og jeg tror paa de 'sejrende Kræfter', paa Sandhedens og Kjærlighedens Sejr."

Hun talte stærkere og frimodigere, end hun plejede. Hjertet var saa stort hos hende i denne Stund.

„Inderlig glad er jeg over at høre dette Vidnesbyrd af Deres Mund," sagde Magne bevæget. „De vil bære Lys og Varme ud i Taagen. De vil tale Aandens og Hjertets Sag, hvor De end kommer hen! Farvel, Frøken Clara!"

Han bød hende hurtigt Haanden og gik.

— Hos Tante Joy faldt Afskeden ikke saa t
Den melankolske gamle Dame forsikrede hende, at i
hun kom hjem, vilde Telegrafen bringe hendes F
Budskabet, at nu er gamle Tante død, hun kunde
det — det var et Hjærteonde, der vilde ende me
Slagtilfælde. Frøknerne Cary, Mary og Betty
nogle højst pudsige bedrøvede Ansigter op, og gje
mange Gange, at „det vilde blive saa ensomt",
Clara var rejst. Men der var vist Maade med Be
vælsen. „Landsbyskjønheden" havde, trods al sin E
righed og Uopdragenhed, vist sig farlig nok, hun
Stand til at „gjøre Erobringer", og det vilde dog
turligvis ende med „Skandale", — det var derfor i
Maader heldigst, at hun kom bort, og det jo før jo b

— Clara kom hjem til den stille Præstegaar
til Spidsborgerlivet i Concordia, ikke forfinet og
vænt, men med klarnet Øje og skærpet Øre og me
get i Barmen, som lovede „Grøde til en Sommerd
Hun var dog altfor bly og tilbageholden til, at
skulde føle sig kaldet til Reformator for den lille
men paa Faderen søgte hun at virke, og hendes
Væsen brød efterhaanden Hul paa Pedanteriets og
nens Isskorpe. Den gamle Pind kunde maaske e
tives op og bære en rig Frugt i Aftenrøden. De
sysslede Claras Tanker, og derom skrev hun flere G
til Læreren og Vennen, til hvis ædle Hjærte og
Syn hun fæstede ubetinget Tiltro. Det var ikke
ligheds-Breve af den sædvanlige Slags, og dog gi

vulmende Strøm af Kjærlighed igjennem dem; hun
:de sin gamle Fader og de Mennesker, hun levede
.men med, hun følte Drift og Længsel efter at lukke
ren op for dem til den Verden, hun havde set ind i,
ı der maatte e t O r d til, et Ord ej blot af Hjertets
bde, men ogsaa i Aandens Kraft, og her, følte hun,
hendes Opgave ikke, derfor lød gjennem hendes
:ve Savnet over, at der ingen var, der kunde slaa et
ıg for det Ideales Livs-Ret, og at det ofte mørknede
hende selv.

Magne Sand følte sig ikke længer tilfreds i sin
lling ved Højskolen. Det aandsbaarne Ord, han
e, faldt mangen Gang, saa tyktes det ham, dødt til
:den. De unge Damer „sværmede" for ham, skjønt
ofte talte om det usunde og usande i „Sværmeriet"
de paa det religiøse og paa Kjærlighedens Omraade.
ı begyndte ogsaa at blive bange for sig selv, kunde
taale denne Hyldest at være Gjenstand for Svær-
iet?

Og nu kom Claras Breve. Kaldte de ikke ad ham?
:de han ikke stige ned og være noget for dem, som
ıgte mest? Og for Clara selv? Han følte, hvor
hun var ham, hvem var nærmere til at føre hende
re end han? Men hvorledes?

Da stod der en Gang i et Brev fra Clara: Vor
.le Skolelærer skal rejse. Bare vi nu kunde faa en
nd i hans Plads, som var den voksen. Det slog
ı, der skal Du ud, der er Pladsen for Dig at virke i
:ts og Lysets Tjeneste. Han skrev til Clara om fik

Plan og bad hende virke for den. Og Clara virkede saa godt, at Pastor Pind, da Læreren skulde vælges, ikke gav slip paa Magne Sand, men satte hans Valg igjennem, til stor Ærgrelse for alle Livets Fjender, der følte de Sejrendes Stræfter's Nærhed.

Derfor rejste altsaa Magne Sand til Concordia og blev Skolelærer i Aandløshedens Hjem, tilvisse ikke nogen misundelsesværdig Stilling, især med Hr. Brask til Foresatte; men her var Kamp imod Dødbideriet og Filisteriet, en Kamp, han følte Trang til at optage, og han optog den. Professoren fra et af Østens største Seminarier dukkede ned som ligefrem Børnelærer i en af Vestens smaa Byer. Men han stod her som hist i Livets Tjeneste under Aandens Banner.

Hvormed trøster Du din Datter,
Naar hun første Gang erfarer,
At hun færdes mellem Slaver,
Som kun hilse det med Latter,
Hun med Kjærlighed omfatter,
Hvorved hendes Hjærte bunker,
Sjælen sine Blomster jaunker?

Hvormed værger Du din Datter,
At hun kan bestaa i Prøven?
At hun vælger uden Tøven:
Heller hilses paa med Latter,
End at slippe, hvad jeg skatter,
End at blande sig i Koret
Og forlade Barnesporet!

Kjender Du det stærke Værge,
hvormed hver en Kamp kan kæmpes,

Hvormed hver en Storm kan dæmpes,
Som kan kløve Bølgebjerge,
Trods de lattermi de Dværge?
Som bevarer stærkt et Hjerte,
Lutrer det kun gjennem Smerte?

Det er Barnets Tro, jeg mener;
Der, hvor den ej lægges øde,
Hjærtet, om det end maa bløde,
Sig dog ej i Sorg forstener;
Den forbinder og forener,
Trøster, lyser, bærer, sejrer,
Og de tykke Sky'r bortvejrer.

Kan Du trøste saa din Datter,
Naar hun grædende sig helder
Op til Dig, og Graaden melder,
At hun Verdens Slethed fatter,
Kan Du trøste hende atter:
Hvad Du taber, skal Du finde,
Er det ellers værd at vinde!

Barnetroens stille Kæmpe
Skal dog evigt Sejren vinde,
Han skal alle Jætter binde,
Og for Dig det venligt læmpe,
Al din mørke Uro dæmpe,
Følg ham paa hans lyse Bane,
Foran synger Haabets Svane!

8.

[...]tter kunde Clara lytte til det vingede Ord, og
[...]ttede glad og gjærne, hun havde jo kjendt Savnet
[...], hvor tom Tilværelsen er uden Aand; hun havde

sukket og grædt; thi hun syntes, at det, der var i Vækst hos hende, frøs og visnede hen, og hun gruede for atter at komme til at leve det aandsforladte Liv, hun før levede.

En Aften, Magne var i Præstegaarden, talte hun om denne sin Frygt, og at hun undredes over, ikke at have følt den før.

„Man føler ikke Kulden ret, før man har kjendt Pust fra de varme Lande,“ mente Magne.

Den gamle Præst tilstod med Taarer, at han nok nu kunde se, hans lille Pige havde siddet i en Iskjælder. „Men, Gud ske Lov!“ udbrød han, „det er bleven Tøbrud, Skoven skyder, og Fuglene begynde at synge. Jeg gik forbi Skolen i Dag og frydede mig ret ved de klare Barnerøster derinde fra.“

„Om jeg maa tillade mig at sige min ringe Mening,“ begyndte Skomager Flint, der netop var tilstede, „saa spildes der for megen Tid med al den Syngen; hvad Nytte er det egentlig til, Hr. Sand?“ Skomageren snøstede, det gjorde han al Tid, naar han var færdig med sine Taler, men denne Gang snøstede han saa arrigt som en gammel Kamel.

Den gamle Præst tog Ordet for Magne Sand og svarede Flint: „Havde De og jeg lært saaledes at synge fra Hjærtet, da vi var Drenge, saa havde vi ikke været saaden et Par gamle Bissenpinde, som vi er.“

Hr. Flint vilde sagt noget, men det blev ved en Snøsten og et arrigt Blik.

„Han er i onde Kræfters Tjeneste, er egentlig talt

forgjort," sagde Magne, da Skomageren var gaaet. „Han saa' paa mig, som vilde han sluge mig. Men de Magter, han tjener, vilde gjerne sluge det gryende Lys og det vaagnende Liv. Det er saadanne Magter, vore Fædre personliggjorde og kaldte Trolde og Hekse, og saa siger man endda, at der ingen Trolde er til." –

„Jeg er bange for, vi har dem nær ved os," sagde den gamle Præst. „Her er bleven to Lejre."

„Godt, at den „skjønne Enighed", Dødens Enighed, er brudt," sagde Magne. „Jeg tror paa Aandens Magt, trods tusinde Kroppe."

„De glemmer, min Søn, at de andre er mere end Kroppe, de drives ogsaa af en Aand, eller Uaand, om De vil, — det er lige fuldt en Magt, som ikke vil blive let at overvinde. Men med Guds Hjælp skal Sejren vindes. Jeg tror, Gud har udset Dem til at løfte Aandens Banner iblandt os. Jeg er for gammel og har for længe været paa den anden Side."

— En Gang om Ugen, ofte om Søndagen, søgte Magne Sand at faa' Arbejderne fra Fabrikerne samlet. Først kom kun faa', siden mange. Det greb dem saa underligt, at han havde Tid og Kræfter at ofre dem, og at de slet intet skulde yde ham til Gjengjæld. Det kjendtes efterhaanden i Levevis og Hjemmene, at et nyt Syn, et nyt Lys, var i Dæmring, at ny, gode og stærke Tanker var fødte og stod rede til at træde ud i Livet. Grænsen mellem Aand og Uaand, mellem dem, der kæmpede for og imod Lyset, blev stedse tydeligere og skarpere. Den unge Læ[r]er fik mange Fjender, men ogsaa mange

Venner, særlig mellem Smaafolkene. Hvor der var Fattigdom og Nød, traadte han ofte hjælpende til, men altid stille og bramfri. Hvor der var Sorg og Tyngsel, søgte han at gyde Trøst i de slagne Saar og lette det tyngende. Han oprettede en Bogsamling med Udlaan af gode og sunde Bøger og Smaaskrifter, passende for Almuen; han fik ogsaa en Læsestue sat i Gang; i dens Lokaler laa alle Slags Blade til fri Afbenyttelse, Kaffe, The, Mælk og Smørrebrød kunde faa's til den laveste Pris, men ingen berusende Drikkevarer; enhver kunde frit gaa ind og læse, skrive eller samtale, men der taaltes intet Skjænderi eller Kortenspil eller liderlig, uhøvisk Snak. Alt dette fremstod ganske stille, som af sig selv. Arbejderne fik selv Styrelsen, men Magne stod bag ved. I Skolestuen skød Livet frem med stærke sunde Rødder i Børnenes Hjærter, og Barnesangen bar Lysning ind i mange mørke Hjem, hvor Synet var tungt og Udsigten traug.

Under alt dette udvikledes og blomstrede i Præstegaarden et Liv i det skjulte; to unge Hjærter mødtes i Kjærlighed, Tilstaaelsens Ord lød, alle smaa Roser og Jasminer duftede i Glæde dobbelt stærkt derved, mens de skjælmske Solstraaler fløj fra Kind til Kind, fra Mund til Mund, som vilde de lægge dem sammen, og da de naaede det, da Magne gav sin Elskede det første Kys, blev de helt ellevilde af Glæde, de fo'r op og ned i Lysthuset, et Par af de letteste og nærmeste tog Vej op igjennem Haven, ind ad det aabne Vindue til Præstens Studereværelse, der løb de højst nærbødige frem og til-

ge paa Papirer og Bøger og lagde saadan et Skjær r den Gamles Øjne, at han lagde Brillerne fra sig, tog ı Pibe og fulgte Solstraalerne ud i Haven for at se, ıad der var paa Færde.

Det sidste, Solstraalerne saa' den Dag, før de gik Seng, var et ungt, lykkeligt Par foran en gammel, ıidhaaret Mand, som med milde Taarer sagde: „Gud ıne og glæde Eder, kjære Børn, Han lade sit Aasyn se for Eder!" Alt dette saa' Solens legende Børn; en i lang Tid var det skjult for den mørke Verden.

9.

Naar Fattigfolks Børn dø, hedder det tidt: de maa ære glade, at vor Herre tog den lille Sjæl, — det er næsten en Lykke!

Naar rige Folks Børn dø, hedder det: hvilket ıærteligt Slag, — hvilken tung Sorg den Fader og looer maa have!

De bittre Modsætninger kommer frem endog ved ravens Port. Naar vil de falde, de kunstige Gjærder ı Hegn? Naar vil den forstumme, den store Trætte ellem højt og lavt?

Ved Gravens Port sidder det taarefyldte Savn. n venligt smiler ved hendes Hjærte det tankefulde inde og det lyse, vingede Haab.

Ved Gravens Port maa Sjælene skilles, i alt Fald en Stund. Men mon ikke ogsaa mange har funden

hinanden i kjærlig Forstaaelse og til et nyt Liv netop ved Gravens Port?

Saaledes mødtes et Par Ægtefolk over Liget af deres lille Dreng. Han var nys gaaet ind ad Løngporten til den underfulde Verden bag ved. Faderen og Moderen havde grædt og vaaget ved hans Leje, og deres Hjærter havde funden hinanden i den fælles Kjærlighed og Sorg, de havde grædt sig sammen. Ved deres Side stod Magne Sand, Læreren, som i denne Sorgens Tid havde været dem en god Støtte, baade med hjælpsom Haand og med milde Ord. Nu talte hon Haabets Ord til de trøjede To og pegede for dem paa den Vej, som ikke ender ved Kirkegaardens Port, men gaar højt op over Kors og Grave, ind i Guds dejlige Paradis.

— Der var adskillige smukke Punkter i Omegnen af Concordia, og i det hele var Naturen ikke nær saa flad som det Liv, de fleste af „Skabningens Herrer" levede. Et Sted, hvor et Bakkedrag skraanede ned mod en lille, venlig Sø, ved hvis modsatte Bred en tæt og frodig Skov løftede sig, laa et hyggeligt, hvidmalet Hus med Have ud til Alfarvej. I Haven stod en lys og varm Sommeraften et Ægtepar i stille Skuen af den prægtige Sol-Nedgang, eller rettere den gyldne Aftenrøde; thi Solen var alt gaaet ned, sælsomt formede, purpur- og guldbræmmede Skyer stormede frem. En lille Pige plukkede Blomster til en Buket og spurgte hvert Øjeblik: „Er den ikke smuk! — nej, se den!"

„Jeg vilde give meget for blot at høre en eneste

Sang af Nattergalen," udbrød Konen, „hvor yndigt den dog sang i Skoven bag ved Moders Hus."

„Jeg savner min Dreng, min egen dejlige Dreng, mere end alle Nattergalens Sange," sagde Manden; der hang en Taare i hans Øje. Om Aftenen var han aldrig for træt til at gaa ud til den lille blomstersmykkede Tue i den stille Kirkegaards-Have, og om Søndagen fulgtes de ad, den lille Pige vandede Broders Grav med sin egen lille Vandkande, Fader og Moder vandede den med varme, perlende Taarer. Trods Taarer og Savn var det disse Menneskers lykkeligste Tid, Sorgen havde gjort dem bløde og milde.

„Det er sandt," sagde Manden, „her er Brev fra Hjemmet, det er nok fra din Moder."

Det var gamle Moders Haandskrift. Og der laa en Skovmærke, der duftede endnu. O hvilke løftende Minder, der stege frem! Den unge Kones varme Taarer faldt paa Brev og Blomst.

O Du, der mener, at kun det stort i Øje faldende, det for Verden straalende, har Magt at gjøre Sindet rigt og Øjet lyst, — o, hvor lidet kjender Du det i Sandhed store, det for Hjærtet straalende!

Her var kun nogle faa Sætninger, hverken aandrige eller ejendommelige, og som baade i Skjønskrivning og Retskrivning lod meget tilbage at ønske.

Men en Moders Haand havde skrevet dem, de gamle, milde Øjne havde set paa dem, og de bar frem for Datterens Øje den gamle Moders kjære, kjendte Skikkelse.

Og Blomsten, Skovmarker, var groet derhjemme i den dejlige Bøgeskov, hendes Barndoms Lyst, hendes Ungdoms stille Fortrolige!

Skyg venligt over Moderens Hytte, I gamle, hældende Bøgetræer! Skyg over Hjerterne, I bløde, velsignede Barndoms-Minder! Duft ud i den Gamles Hjem, I smaa, undselige Skovmærker! Duft ind i de Unges Liv, I venlige Skovblomster med Mindets og Haabets rige Duft!

— Tiderne skred og efterhaanden aftog Faderens Besøg ved Barnegraven, Minderne blegnede for ham, han kom til at trælle under Nyttigheds-Princip.t, Penge blev for ham det eneste solide, det eneste virkelige.

Fra Hustruen lød det stille, sagtmodigt:

Blomsterne smaa,
Som i de rigeste Klæder
Smilende staa,
Baade, naar Regnen dem væder,
Og naar med Glød
Solen sit Ildkys dem sender,
Smile ad Død,
Mindes tel Paradis-Frænder.

Lægner jeg dem,
Ukjendt og usêt i Brimlen?
Higer jeg frem,
Opad mod Lyset og Himlen?
Lukker jeg til
Hjertet for giftige Vinde, —
Skyde da vil
Paradisblomsten derinde.

Fuglene smaa,
Som mellem Grenene bygge,
Tydeligt forstaa,
At i den lovtalte Skygge
Gjemmes dog bedst
Sangerens ydmyge Rede,
Der, hvor til Fest
Skoven og Blomsterne bede.

Ligner jeg dem?
Løfter jeg frejdigt min Stemme,
Glad ved mit Hjem
Inde i Skovskjulets Gjemme?
Glad, at jeg maa
Synge om Lyset og Livet? —
Da skal jeg naa',
Hvad der i Syn blev mig givet!

10.

Jakob Bolle var en redelig Mand, men karaktersvag; hvad der i Øjeblikket blev ham foresnakket, troede han, og var i det hele let at lede, skjøndt han, som de fleste karaktersvage Folk, var egensindig og paastaaelig i Smaating, noget, hans stille, fromme Hustru ofte maatte føle. Det var ikke Kjærlighed, men rent ydre Interesser og Slægtninges Indflydelse, som havde ført dem sammen i Ægteskab; først ved den lille Drengs Død var de komne hinanden nærmere, navnlig var der i Hustruens Hjærte vaagnet en virkelig dyb Følelse for hendes Mand, og hans aandelige Vel laa hende inderligt paa Sinde. Hans svage Karakter havde allerede

hjemme i Danmark gjort det let for letsindige, samvittighedsløse Mennesker at lede ham paa Afveje, herover var han især behersket af Tanken om at tjene Penge, mange Penge, og komme hjem som „rig Amerikaner", der kunde se alle de andre over Hovedet. Han var kommen til at arbejde for Skomager Flint, og der skulde han just ikke blive befrugtet i aandelig Retning; thi i Hr. Flints Hus regnedes alt efter Penge; et Menneske med faa Penge var kun lidet eller intet værd, medens en Pengemand var „værd" efter Tallet paa de Dollars, han ejede. Denne Vurdering tyktes Jakob meget naturlig, medens hans Hustru aldrig fandt sig tilrette dermed.

En Dag havde Kjøbmand Brask haft en lang Samtale med Skomager Flint. Da Brask var gaaet, og Mesteren kom ud i Værkstedet, begyndte han en Samtale med Jakob.

„Det er trangt i vore Dage, naar man skal tjene sit Brød med sine Hænder, ikke sandt, Jakob."

Denne vidste ikke rigtig, hvad han skulde svare og mumlede derfor noget, der kunde lyde som saa: Jo, det er sandt nok.

„Mangen en slipper remmere til det," vedblev Flint. „Der er nu han, Værtshusholderen, som hængte sig forleden, han tjente mange Penge uden at bestille noget. Nu kan Enken leve højt for dem."

„Ja, men det var da en skrækkelig Ende. Og man siger, at han og Konen ikke har haft én glad Time sammen," indvendte Jakob.

„Vis—vas! — man siger saa meget, det er gjærne ... ogn det halve! Hvad jeg el... s vilde sige, Kjøbmand ...rast spurgte mig, om jeg ... e ...ste én, der vilde over...ge den Forretning; der er Penge at tjene, Konen er ...ist sin Vej, og Stedet har haft udmærket Søgning i ...ange Aar. Jeg mente, det kunde være helt passende ...r Dig."

„Det gaar min Hustru aldrig ind paa," sagde Ja...b og skød Huen ned i Nakken, „nej, hun gjør ikke!"

„Din Hustru, Jacob? Sagde Du virkelig din ...ustru? Jeg troede ikke, Du stod under Skjørte...egimentet!"

Jakob blev rød og svarede ivrigt: „Det gjør jeg ...ller ikke, men jeg vil ikke gjøre hende imod."

„Ja, ja, Jakob! det er mig lige meget, om Du staar ...n egen Lykke i Vejen. Jeg kan jo sagtens finde èn, ...m vil gaa ind i en saadan Forretning."

Og saa blev der ikke talt mere om den Ting.

Men Jakob glemte det ikke. Han foregjøglede sig ...le de Penge, han i kort Tid kunde tjene, det morsom...é, magelige Liv, han kunde føre, og forelskede sig til ...st saaledes i Tanken om at blive Værtshusmand, at ...t intet hjalp, hvad hans Hustru end sagde; han blev ...ed, naar hun bad og græd, og han bandte paa, at ...n dog endelig en Gang vilde vise, hvem der var ...and i Huset.

Et Par Dage senere stod Jakob Valle i Skjorte...mer bag ved Skjænken i det gamle Værtshus, der laa ...e over for Læsestuen, som Magne Sand havde op-

rettet, og hele Tiden havde voldt denne al mulig Fortræd. Magne glædede sig allerede ved Tanken om, at dette Værtshus maaske vilde blive nedlagt, men til hans Sorg saa' han det aabnet igjen med Jacob Balle som Udskjænker. De Herrer Brask og Flint vilde ikke unde Magne og hans „ny Ideer" denne Glæde.

Hun stred mod, hvad hun kunde. Hun gyste for den Iskjælder, man bød hende stige ned i, den blev ikke varmere ved al den blomstrende Tale om det nyttige, det „virkelige", hvormed den skulde smykkes.

Og dog ved stod Forbrydelsen mod Aand og Hjerte.

Men hvad bryder man sig i vor virkelige Tid om slige Smaating? Der er noget, der hedder Forbrydelser mod Samfundet, dem taaler Samfundet ikke, naar de rammer de materielle Interessser; men det er Samfunds-Mord at lægge Aand og Hjerte øde, dog tier man og samtykker, naar blot Guldkalven plejes.

At knuse et andet Menneskes Haand eller Hoved, kaldes oprørende, grusomt; at knuse eller langsomt dræbe et andet Menneskes Hjerte og Livsglæde, har kun lidet at betyde for den flygtige Slægt, der jager sig træt efter Lykkens Guldfugl, — ja, Slægten er træt, trods Stormskriget og den vilde Hast.

Naar hun hørte den højrøstede Snakken, Ederne og den raa Latter inde fra Værtshuset, var det hende en ubeskrivelig pinagtig Tanke, at hendes Mand stod bag Disken derinde, at han gav Aarsag til al den Støj og den skjulte Elendighed, som fulgte med; ja, Elendigheden var tidt aabenbar nok, desværre.

Det blev en stille Kamp.

Der kom Tider, hvor det sorte Mismod, Selvop-
oelsens hule Spøgelse, stirrede paa hende og omtaa-
de hendes Tanker. Det mødte hende en Gang paa
roen, der førte over Floden, og hviskede til hende:
ed i Dybet, der er Ro, der er al Kummer forbi. Men
tet samme aabnedes Himlen og paa en prægtig Regn-
e sejlede hendes lille hensovede Dreng ned imellem
jernerne, hans smaa Hænder pegede opad, og fra
ns klare Øjne — de selv samme klare, straalende
rneøjne — udgik Lysstraaler, der løftede og lysnede
endes tyngede Sind. En gammel Salme, hendes
dstemoder havde lært hende, kom i Tonebølger paa
indets Strøm; hun nynnede:

„Ingen bliver dog til Skamme,
Som forlader sig paa Gud!
Lad, hvad end der vil, Dig ramme,
Bed og tro og hold kun ud!
Synes det, Gud ser Dig ej,
O, Han kjender al din Vej!
Al din Brøst, Du Ham skal klage,
Og i ingen Nød forsage!“

Hun gik hjem, stille og fattet, skikket til atter at op-
te Kampen.

„Hvad skal der blive af vort Barn?“ spurgte hun
der Tiden sin Mand. Med Gru lagde hun Mærke
at han selv drak langt mere, end han kunde taale,
ofte var helt fortumlet. I saadanne Øjeblikke kunde
n blive lige som vild, naar der kom noget, der ikke
agede ham. Han lagde aldrig voldelig Haand paa

hende eller Barnet, men slog des mere om sig med vrede Ord, hæslige Eder og raa Talemaader; ikke al Tid lykkedes det Moderen at skjule denne hans Tilstand for den lille Pige, skjøndt hun søgte det paa bedste Maade.

„Hvad skal der blive af vort Barn, Jakob?“ kunde hun spørge ham i hans gode Timer. Da blev han blød om Hjærtet, skammede sig og slog Øjnene ned. Under Tiden kunde han sige: „Havde Gud ikke taget min lille Dreng fra mig, saa vilde alt været anderledes!“

„Spot ikke, Jakob,“ sagde hans Hustru da, „Du føler vistnok selv, at det er en falsk Udflugt. Du vilde blevet den selv samme, og vor lille Dreng vilde Du draget med. Gud ske Lov, han er hjemme hos vor Herre!“

Disse stille, bløde Timer blev sjældnere og sjældnere. Penge og Drik tog Magten over ham, men i Bøn og Tro kæmpede Hustruen for ham og deres Barn. Den Slags Kampe er aldrig helt forgjæves, de bærer tidligere eller senere Sejrens Frugt.

— I Concordia skulde Skolelæreren føre Skolens Regnskaber.

En Dag stak Skomager Flint Hovedet ind ad Værtshusdøren til Jakob og kaldte ham lidt udenfor.

„Din Kone gjør jo rent i Skolen, fejer og sligt, gjør hun ikke,?“ spurgte den værdige Skomager med et lurende Blik.

„Jo, hun tjener jo en Skilling til Hjælp dermed,“ sagde Jakob.

„Saa har Du altsaa en Nøgle til Skolen?“

„Ja vel."

„Ser Du, Skolelæreren, Hr. Sand, som for Resten er en pæn Mand, en gentleman, bærer sig forkert ad med at lade Skolens Regnskabsbog ligge i Skolen; jeg ved, at den ligger der. Kjøbmand Brask, som er i Skolercadet, har klaget over det, og han ønsker nok at se den lidt igjennem, om Regnskaberne er i Orden. Men han holder ikke af at genere Skolelæreren, og derfor beder han Dig gjøre sig den Tjeneste at hente Bogen, naar Skoletiden er ude. Vil Du det? Du skal ikke gjøre det for intet."

„Ja, hvorfor ikke," sagde Jakob.

„Saa venter vi Dig her om en Times Tid, Du har vel et Værelse, hvor vi kan sidde uforstyrrede?"

„Aa ja, her er Plads nok. Vær saa god!"

Skomager Flint trykkede en Daler i Jakobs Haand. „Jeg drikker ikke selv, men Du kan jo traktere nogle andre i Stedet."

Da Skoletiden var ude, gik Jakob ind i Skolen og fik ganske rigtig fat i den store Regnskabsbog. Han tænkte ikke videre over, hvad han gjorde. „Er der noget galt i det, saa kommer det jo ikke mig ved," sagde han til sig selv, „de andre har jo desuden Ret til at se Bogen."

Da han kom tilbage til Værtshuset, var de Herrer Brask og Flint allerede ankomne. I et lille Sideværelse holdt de hemmelig Raadslagning.

Jakob lagde ikke Mærke til, at en høj Skikkelse havde tæt ved Skolen vendt sig om for at se efter ham,

og, da den saa' ham gaa med en Protokol under Armen, var den fulgt efter ham og blev staaende paa den anden Side af Gaden i „Læsestuens" Dør, hvorfra den holdt Øje med Værtshuset.

Da Regnskabsbogen blev lagt frem for Hr. Brask, bladede han frem og tilbage i den. Endelig udbrød han: „Jeg tænkte det nok! Sjuskeri! Der er en Mængde Fejl, Flint, og se, her er det samme Regnskab ført to Gange. Det tyder ikke paa noget godt. Men det skal han ikke faa Glæde af. Vi vil dog ikke gjøre ham offentlig Skam, men hellere lade det gaa af i Stilhed. Na hør, Jakob, Du har vel en Saks?"

Jakob kom med det forlangte.

„Du kan gjerne klippe de to Blade ud af Bogen," sagde Kjøbmand Brask i en myndig Tone, „de har ikke noget der at gjøre alligevel."

„Var det ikke bedre, De gjorde det selv, Hr. Brask?" svarede Jakob, der ikke rigtig syntes om denne Vending.

„Min Haand ryster, jeg har ondt ved at klippe ordentlig," sagde Kjøbmanden.

„Det er mærkeligt," ytrede Skomageren, „saadan gaar det ogsaa mig i den sidste Tid, det maa være Alderen, der fører det med sig."

Jakob begyndte at se noget. Hans Samvittighed var ikke meget øm, og han tænkte som saa: „hvad end Grunden er, saa er det disse Mænd om at gjøre at faa et Par Blade ud af Bogen der; en Haandsrækning kan

det vel ikke skade mig at yde dem, men jeg vil have min Betaling for det."

„Ja, ja, I gode Herrer," sagde han højt, „I har jo hjulpen mig, og den ene Tjeneste er den anden værd. Imidlertid — jeg er en fattig Mand, og der — —"

Kjøbmand Bråsk gav ham Haanden og lod et Guldstykke følge med.

I næste Øjeblik laa de omtalte to Blade af Regnskabsbogen i Værtshusholderens Kakkelovn, og snart var de forvandlede til Aske. Kjøbmanden og Skomageren listede ud af en Bagdør, og Jakob tog den mishandlede Protokol og vendte tilbage til Skolen med den. Skikkelsen ovre fra Læsestuens Dør fulgte atter efter ham; lige ved Laagen ind til Skolegaarden traadte den tæt hen foran den intet anende Jakob, greb ham i Brystet og sagde med tordnende Stemme:

„Giv mig Bogen og tal ikke til et Menneske om, at Du har set mig!"

Det var Magnes Røst.

Den skjælvende Jakob adlød. Han vovede ikke at se paa Lærrren eller tale til ham, men hans Samvittighed pinte ham frygtelig. Han vidste ikke selv, hvorledes han kom hjem.

Der var ingen Gjæster i Værtshuset, han lukkede straks Dørene og gik ind til sin Hustru, der øjeblikkelig lagde Mærke til hans forstyrrede Udseende.

Hun gik hen til ham, lagde sin Haand blødt paa hans Skulder og sagde mildt:

„Er Du syg? — Er der hændet noget ondt? O, sig mig det og lad mig dele det med Dig!"

Han saa' vildt paa hende og raabte med halv vanvittig Latter:

„Vi er ødelagte, ruinerede! Det er alt! Nej, det er ikke alt! Der kommer mere! Der kommer Fængsel, Forhør og Fængsel igjen! — Men det var jo ikke mig, der klippede Bladene af Bogen! — — Jo, det var mig!"

Han sank helt sammen. Hans svage, blødagtige Karakter kunde ikke taale dette Stød. I et Nu var det, da Magne tiltalte ham, gaaet op for ham, at han havde øvet en strafskyldig Handling, og han saa' sig allerede i Fængsel og Haandjern.

Han kunde ikke taale Hustruens Blik. Mindst af alt kunde han i dette Øjeblik taale Kjærligheden, syntes det ham; hendes bedrøvede Blik og ængstelige Spørgsmaal besvarede han ikke, men løb ind i Værtshusstuen, hvor Vinduer og Døre var lukkede. Hans Hustru og Datter lyttede med bange Hjærter til hans tunge Trin derinde. Han greb ned i Skuffen, ikke efter Penge men efter en Pistol; den var ladt, han løftede den for ved et eneste Skud at gjøre en Ende paa al Pinagtighed. Da var det, som hørte han en mild og venlig, men bedrøvet Barnestemme, hans lille Drengs var det. Men han laa jo paa Kirkegaarden! Ak, det var længe siden, han havde været ude ved Graven, en Gang Maalet for hans daglige Vandring. Da hørte han sin Hustru synge dæmpet:

Sorgtunge Hjærte!
Giv mig din Frygt og din Smærte,
Kom og græd ud ved min Barm!
Græd, til Du finder
Bod mellem kvægende Minder,
Der bære Haabet paa Arm!

Tynger din Brøde,
Tør Du din Fremtid ej møde,
Tør Du ej bede til Gud!
Hjærte, vær stille,
Se kun fra Graven, den lille,
Kommer et lysende Bud:

Søg i din Vaande
Ham, hos hvem Loven er Naade!
Stam paa den halvglemte Bøn!
Da skal Du vinde
Frem gjennem Mørket og finde
Fred hos Guds enbaarne Søn!

Hvorfor mon de Toner netop kom nu? Han sæn-
e Revolveren og stirrede ud for sig. Hvad var det,
: kom sejlende paa Tonebølgerne? En lille, lyslokket
:eng ved den aabne Strand, smaa Papirskibe satte han
i Vandet, de drev ud, fyldtes med Vand og blev
rte. „Det er mig selv,“ mumlede han. „Ja, det
r den Gang, jeg er selv en vandfyldt Skude, jeg er
andet, jeg synker! — jeg synker!“

Da lød det atter inde fra Sideværelset:

Brusende Bølge
Kan Dig for Herren ej dølge,
Glem ej Hans hellige Navn!

Bragende Luer,
Og hvad dit Hjerte end truer,
Lukker ej for Dig Hans Favn.

Hvisker end Stemmer:
Bedst Du i Graven Dig gjemmer,
Synke Du skal og forgaa!
Tro dem dog ikke!
Løft dine graadfyldte Blikke
Op til din Gud i det blaa!

„Jeg kan ikke! — jeg kan ikke!" raabte den ulykkelige Mand overvældet og kastede Pistolen bort. I det samme faldt han tungt ned paa Gulvet, hans Hustru styrtede ind, og med Møje fik hun ham til Sengs. Et Krampe-Anfald og en paafølgende heftig Feber kastede ham paa et haardt, om end ikke langvarigt Sygeleje. Hans Hustru vaagede trofast ved ham og gav ham den omhyggeligste Pleje; hendes milde Aasyn var Sol og Lys for ham, hendes Røst beroligede ham, hendes Hænder ængstedes han ikke for, mens han syntes, at enhver anden Haand kom med Lænker og Haandjern for at føre ham i Fængsel og til Undergang.

En Aften, da Jakob var betydelig bedre, talte han om sit tidligere Liv og om Fremtids-Udsigterne. Med stille Glæde hørte hans Hustru ham tale om det Syndige og Daarlige i hans hidtidige Liv, og at de vilde rejse hjem til Danmark og bo i Fred og Samlivs-Glæde.

„Men den lille Grav," sagde han med et langt Suk. „O, havde jeg nu haft min Dreng! Men jeg har jo min Pige! Syng lidt for mig, min Pige." Han

-e sin lille Datter saa ømt og kjærligt, som han ikke
gjort i lange Tider.

„Syng for Din Fader, min Pige,“ sagde Moderen

Den lille lagde sin Haand i den dødssyge Mands
og med blød og dæmpet Barnestemme:

Stille, o vær stille,
Snart jeg slumrer ind,
Som da jeg var lille,
Ved min Moders Kind.

O, J fagre Drømme,
Hvorfor flygted J?
Kun de sorte Strømme
Mumle: alt forbi!

O, jeg er saa bange,
Som forjaget Fugl!
Alle mine Sange
Blev i Skovens Skjul.

Se, hvor Bølgen stiger,
Truer mig med Død,
Se, hvor Solen viger,
Vil ej se min Nød.

Hvorfor mon jeg gyser,
Lever mer ej Gud?
Se, Hans Stjærne lyser
Midt i Natten ud.

Hør, Hans Stemme kalder,
Fuld af Kjærlighed,
Paa mit Hjærte falder
Jesu dybe Fred.

Stille, o vær stille!
Snart jeg slumrer ind,
Som da jeg var lille,
Ved min Moders Kind.

Mine bedste Sange
Vokse frem paany!
Jeg er ikke bange
For den mørke Sky.

Mine bedste Drømme
Foer i Nat ej hen,
Men paa Livets Strømme
Faa'r jeg dem igjen.

— Jakob kom sig, men var bleven et ande
neske. Værtshuset aabnede han ikke mere, hos
og Barn fandt han sin bedste Glæde; en dyb K
hed til den lille Datter vagnede hos ham, hun
sunget den frem hos ham; Sangen har en egen ka
dragende Magt, især naar den toner ren og elske
Dybet af et Barnehjerte. Saa snart det ble
muligt, gjorde han sine Ejendele i Penge og re
Danmark. Men i Amerikas Jord maatte de
gjemme Legemet af deres lille Pige. Kort før A
var bestemt, blev hun pludselig angreben af en o
Sygdom, som i et Par Dage voldtog hende saale
Støvhytten sank sammen. Hun døde med Fa
Moders Hænder mellem sine. „Op til lille K
— hjem til Jesus!" var hendes sidste Ord.
mere skulde hun synge for sin Fader, men hun
sungen ham tilbage fra Uireden til Freden, tilb

[illegible]ederen! Nu kunde hun synge med de kjære Guds-[illegible]gle der, hvor Tonen aldrig dø'r, hvor Sangen aldrig brydes af Graad. Mon hun ikke havde vundet mest? [illegible]e rejste hjem til Fædrelandet mellem Sunde og Vælter, [illegible] var trist forud til det Fædreland, „hvor Dag ej [illegible]ger i Dvale".

— Nogle Dage efter Jakobs Sygdom blev Skole-[illegible]adet sammenkaldt til Ekstra-Møde, og det blev Lære-[illegible] paalagt at tage Regnskabsbogen med. Da Mødet [illegible]r aabnet, krævede Hr. Brask myndigt at se Regn-[illegible]absbogen; han fik den og bladede i den. Pludselig [illegible]ntes han overrasket, derefter harmfuld, og viste Bogen [illegible] Hr. Flint, der syntes meget forbavset. Hr. Brask [illegible]te sig derpaa i sin fulde Højde og sagde i skjærende [illegible]d Tone:

„Min Herre! Det gjør mig ondt, at jeg maa bede [illegible]m give Skoleraadet Oplysning om den Mislighed, [illegible]r viser sig at være i Regnskabsførelsen, her synes nem-[illegible] med Forsæt at være et Par Blade udrevne."

Kjøbmanden holdt Bogen op for Øjnene af Lære-[illegible]n. Denne blev imidlertid ikke det mindste forvirret, [illegible]n saa' fast og alvorligt paa Hr. Brask, idet han [illegible]rede:

„Bladene ser ikke ud til at være udrevne, men ud-[illegible]ppede. For Øvrigt kan Hr. Brask vist give Skole-[illegible]idet langt fyldigere Oplysning end jeg, især om han [illegible]de have den Godhed at tilkalde Værtshusholder [illegible]kob Balle."

Ved disse Skolelærerens Ord, der blev fremførte i

en meget rolig Tone, men ledsagedes af et gjennemborende Blik, blev Kjøbmandens Ansigt askegraat, medens Skomager Flint snøftede, saa det lød som et lille Jordskjælv.

„Om jeg maa tillade mig at sige!" foer han op et Par Gange, men havde alligevel ikke noget at sige.

Kjøbmanden satte sig ned og sagde endelig temmelig fattet: „Jeg beder Dem undskylde, Hr. Sand, Regnskaberne er vist nok i den bedste Orden, det hviler altsammen paa en Misforstaaelse."

„Det er muligt, Hr. Brask," svarede Læreren, „men jeg forsikrer dem, at jeg ikke i mindste Maade har misforstaaet Dem eller Deres Hensigt med at sammenkalde dette Møde, og i den Kamp, vi føre, vil De blive den tabende!"

„Er De saa gaxske vis paa det?" snærrede Kjøbmanden.

„Ja, thi Livet er altid den sejrende Magt, og de Kræfter, der tjener Livet, er altid de sejrende Kræfter."

Mødet hævedes, og hver gik til sit med en mere eller mindre klar Bevidsthed om, at Kampen var staaende og snart vilde blive det over hele Linien. Præsten havde ikke været til Stede og harmedes, da han hørte, hvad der havde været oppe. I sit stille Sind besluttede han at skaffe den unge Mand en Oprejsning, der kunde glæde ham.

I Præstegaarden blomstrede Kjærlighedens Rose. Mangen en Særhed hos den gamle Præst maatte nu svinde; mangen stridig gammel Fordom, mangen haard-

ndet Opfattelse blev taget n, og han blev lidt ter lidt saa, rag en gamm som nogen kunde nske. Guds Ord blev Hj ret en Hjertesag, og Kri- enliv ikke længer en Ta e i hans Mund, men andling og Virksomhed. Ikke sjældent bankedes der aa de Fattiges Døre, og den gamle Præst viste sit ilde, venlige Aasyn, naar Døren aabnedes; han var gid, som en Due, og hans Besøg efterlod altid noget edeligt, mildt. Ved Sygesengene fandt han snart sin lads og søgte at berede Plads for sin Herre og Mester, vis Ærinde han gik.

De sejrende Kræfter havde vundet den gamle Pind, r nu under de hvide Haar blev en blomstrende Man- lstav. Gud er disse Kræfters Kilde til ham bærer Sjælene, som de vinder.

Magne og Clara levede et stille Kjærligheds-Liv; kyggerne ude fra mindede kun om, a Kjærligheds- læden kræver Kamp, for at den kan modnes og klares, r at Freden kan vinde og vare. Og derom er det dt at blive mindet, selv om det sker igjennem Skygger.

11.

De fleste af Indbyggerne i Concordia var Efter- mmere af tyske Emigranter, men med Sproget var saa en stor Del af den tyske Folke-Eiendommelighed aet tabt; hvad der endnu mindede mest derom, var n evangelisk-luthersk Kirkelære, som saa godt som alle

udvortes kjendte sig ved, og de gamle, overleverede Kirkeskikke, som Pastor Vind paa det omhyggeligste iagttog. I de senere Aar havde en Del Danske nedsat sig i Byen og Omegnen, og de fleste af dem kom snart til at ligne de andre: alt skulde gaa ud paa at tjene Penge, hvad der ikke egnede sig dertil, forkastedes af Kjøbmand Brask og alle hans Disciple som „Ideer", det vil sige, det mest pjankede, der er til i Verden, da de hverken lade sig spise eller omsætte i klingende Mønt. Men trods al ihærdig Modstand, viste disse smaa, paatrængende Aandens Børn sig baade hist og her, de gled paa Solstraalerne ind ad Vinduer og Døre, ja, var overmodige nok til endog at dukke op paa de urimeligste Steder. Fra Skolen blev de baaren ud i Toner og Leg, i Kirken forklaredes og løftedes de af Guds Ord, mellem de Sørgende og Nedbøjede lyste de gjennem Taarer og klang gjennem Sukket.

„Ideer — Pjank, Brøvl!" knurrede Hr. Brask, og alle Knurrepotterne knurrede i Kor: „Pjank, Brøvl, Ideer!"

Men Kjærligheden skred sejrende frem og udsendte sine glade smilende Smaabørn til alle Sider. De blæste Støvet bort baade et Sted og et andet, fra Bibel og Salmebog, fra gjemte Minder og Toner. De løsnede Baand og Lænker, saa noget af det kongelige og højbaarne i Menneske-Naturen begyndte at komme til sin Ret. De tegnede Billeder, saa fagre som Blomster i Vaar, snart paa de stille Minders dugsprængte Grund, snart paa Haabets lysende, bølgende Hav hvorover

kibet foer med Sjæle-Fragt til fjerne, underfulde
ande, hvor den evige Skjønhed og Kjærlighed raader.

De vakte ogsaa Strid. Det gamle Ord: „Kjær-
ghed og Had kan ikke skilles ad", blev ogsaa her stad-
estet. Kjærligheden, der havde Ordet og Sangen til
ne Talsmænd i Livet, vakte et bittert Had imod sig,
m Døden hader Livet og Løgnen hader Sandheden.
adet førte til Kamp, uforsonlig Kamp om Herredøm-
et, som den, der i de første Vaardage er imellem den
lde Vinter, i hvis Istap-Arme alt fryser og stivner,
g den milde, sejrende, solvarme Sommer.

— I Concordia afgjordes alt paa en tør, forret-
ingsmæssig Maade, „Systemet" lagde sin knugende
aand paa enhver fri Livsytring. Men et var der,
m her havde samme Skikkelse som ellers i Verden, det
ar Elendigheden, der vel endog fremtraadte mere
sminket og grellere i Concordia end mange andre Ste-
er, da Gavmildhed, Velgjørenhed og sligt, som hø-
ende til Ideernes Rige, ikke fandt Vej til ret mange
jærter. Hvad skulde det ogsaa komme Kjøbmand
Krask eller Skomager Flint eller de andre agtbare Bor-
ere ved, om denne eller hin intet Brød havde i Huset,
m Per var en Drukkenboldt og Povl en Tyran mod
ustru og Børn? En havde nok i ens egne Affærer,
et var aldrig godt at blande sig i andres.

En Aften, temmelig sent, listede en ældre Mand
g en ung Pige sig op ad Gaden i Concordia. Pigen
oldt Manden under Armen og ligesom trak ham med
g, og det saa' ud, som gjordes denne Hjælp ogsaa for-

nøden, idet hans vaklende Gang, ustadige Blik og sk-desløse Paaklædning røbede en Tilstand, der ingenlunde turde kaldes den ordentlige. Den unge Pige kunde vel være henved 17 Aar gammel og lignede Manden nok til, at man kunde se, hun maatte være hans Datter. Der var noget kækt og bestemt, næsten stolt i hendes mørke, udtryksfulde Øjne; den fattige Dragt røbede slet ikke hendes Væsen noget af dets ejendommelige Ynde. Vinden tog Tag i hendes tynde, daarlige Klæder, og en fin Fygesne piskede dem i Ansigtet. Halmstraa og Avis-stumper fløj omkring, drevne af Blæsten, og Skildterne holdt Musik udenfor Døre og Vinduer, det var et sandt Guds Vejr med Blæst og Sne, ikke Vejr til at jage en Hund ud i, end sige Mennesker.

„Saa, saa, min Pige! Har det saadan Hast, at Du skal slæbe din Fader af Sted lige imod Vinden i et saa-dant Hundsvejr!" klynkede Manden og saa', halvt i Frygt, om efter Datteren.

„O, ti stille, Fader! Husk paa stakkels Moder!" Mere kunde hun ikke sige, det var maaske Vejrets Skyld eller de frembrydende Taarer.

„Ja, ja, jeg véd jo nok, mit Lam!" smidskede han med et sky Blik paa Datterens sorgfulde, men bestemte Aasyn. „Du er jo min egen Pige, ikke sandt?"

„Jeg v a r det, Fader! — jeg var det, da Du sad hjemme hos om om Aftenen og fortalte Historier og Æventyr for mig eller læste af Bøgerne om, hvad der er stort og skjønt i Verden, — ja, da var jeg Faders lille Pige! O, hvorfor er det dog blevet saa forandret!"

m hulkede højt ved Faderens Side i den fygende Sne
en kolde Vinternat."

„Ja, hvorfor, min Pige? Det er mere, end jeg kan
are paa," sagde Manden med halv vigtig, halv fjollet
ine, som halvfulde Folk ofte tage, naar de hage sig
st i et Ord.

De var imidlertid naaede til et lille Hus, i hvis
aggaard man saa' et Lys brænde inden for Vinduet.
t stribet Stykke Tøj var hængt for Ruderne, som et
ar Steder manglede og var erstattede af en Bunke
jalter. Der maatte famles lidt, før Haandtaget kunde
des paa Døren, gjennem hvis Revner og Sprækker
intervinden peb og sang sine sørgelige Klagesange.
er var slet ikke indbydende.

Der var dog èn Gjæst derinde, èn, som kommer
ndbudt og for de fleste meget ubelejlig, èn, som tager
selv Lov til at komme, hvad enten det er til Konge-
rgen eller til den lyngtækte Hytte paa Heden.

Det var Døden.

Den unge Pige gik først ind og trak derpaa Fade-
n ind med. Saa sagte som dette end skete, hørtes det
g af en syg, bleg og afmagret Kvinde, der laa i den
ttige Seng; hun vendte sit Aasyn om mod Døren,
et hun tillige udstrakte Haanden, som vilde hun gribe
er nogen.

„Er han med, Alma?" hviskede hun med svag
temme, den Døendes ejendommelige, halv utydelige
øst. „Er han med, mit kjære Barn?"

„Ja, Moder, Fader er her ved din Side. Nu vil

vi begge to sætte os her ved Sengen, hjælpe Dig,
godt vi kan, og tale med Dig om gamle, lykkelige D
Vor Herre vil nok hjælpe Dig, lille Moder, Han
staar det dog allerbedst. Du kan tro, Han vil s
gjøre Dig rask, og vi vil alle blive saa lykkelige, —
saa lykkelige. Ikke sandt, Moder?" Store Ta
trillede ned ad Almas Kinder, de faldt paa den s
døende Moders matte, klamme Haand og indfal
ligblege Ansigt.

„Gud signe Dig, mit Barn! Du har godt H
det hører din Alder til. Gud lade det blomstre for
og sætte Frugt i lyse, venlige Minder", sagde Mode

Manden var sunken ned paa en Stol i Værelse
gjemte sit Ansigt i sine Hænder, som om han skam
sig eller sørgede. Var det Sandhed eller Forstille
I dette Øjeblik var det vist Sandhed. Da han h
sin Hustrues milde, kjærlige, men dødssyge Stem
vaagnede den slumrende Samvittighed i hans indre
han var ikke mere beruset, end at han godt kunde in
hvor slet og skammeligt han havde handlet. Glade
lykkelige havde de levet sammen, indtil Manden begy
at foretrække Værtshusene for sit Hjem, da gik det m
og mere tilbage, Arnefreden var borte, Samlivsglæ
ødelagt, tunge Kaar meldte sig, til sidst blev de til
bitre Nød. Hustru og Datter kæmpede over Evne,
Bølgen blev for stærk, og paa den kom Døden. Jø
Jensen saa' det altsammen for sig, saa', at al den E
dighed i Grunden var hans Værk, og han følte sig
get og nedbøjet. Men disse Rørelser havde han

ofte, de var kun flygtige, øjeblikkelige; næsten hver ny, naar han var kommen hjem fra Svir og Natte-rm, havde han lovet Bod og Bedring, men lige galt : det dog bleven næste Dag igjen, naar Svirebrø-ne lokkede, og de onde Drifter i ham selv stemmede ned.

„Kom nærmere hen til mig, Johan! Sæt Dig tæt til mig," bad den Syge saa venligt og saa' paa anden med milde Øjne. Ikke et eneste bebrejdende d kom over hendes blege Læber. Med et lyst Smil ste hun ham, og overvældet baade af hendes Kjærlig- og Øjeblikkets Alvor græd den vægelsindede Mand, han, næsten i Frygt, lod sine Øjne hvile paa hendes sigt, som Døden alt havde mærket. Hans Samvit-hed havde i dette Øjeblik en Tordenrøst, og den vid-de: Dette Dødsmærke har Du været med at trykke din Hustrus Aasyn. Han satte sig tæt hen til hende, mens Datteren stod bøjet over hende; den Syges Øjne hvilede kjærligt snart paa den ene, snart paa den anden.

Disse Øjne havde sikkert en Gang været smukke. talte endnu om den Kjærligheds-Lykke, der en Gang havde bragt dem til at tindre!

„Du er ikke vred, fordi jeg bad Dig om at komme hjem? Er Du vel, kjære Mand?" spurgte hun. „Du ikke vred paa din vrantne, syge Hustru, om hun ogsaa der Tiden er urimelig. Jeg vilde saa gjærne have Dig hos mig i mit sidste Øjeblik."

„O, Emilie, sig ikke det," udbrød Manden hul-kede.

„Jo, min Ven, det er snart forbi med mig. Sørg for vort Barn, Johan. I Guds Himmel vil jeg bede for Eder begge. Vær god mod hende, Blomsten fra vor lyse, lykkelige Ungdoms Kjærlighed."

„Det skal blive lyst igjen," sagde Manden, hos hvem Øieblikkets Alvor fuldstændig havde vundet Seir over den omtaagede Tilstand, hvori han var, da han kom hjem med Datteren. „Det skal blive lyst igjen, Emilie!"

„Ja — aa ja — det bliver lyst, usigelig lyst! Jeg ved det, jeg ser det alt, det er, som jeg kan føle det," sagde den syge Kvinde og saa' stille hen for sig.

„Kan Du tilgive mig, som Du saa tidt har gjort? Kan Du tilgive mig? Jeg har saa meget at bede Dig om Forladelse for! O, jeg vil begynde et nyt Liv, — jeg vil forsage alt, hvad der bedrøver Dig — hjælp mig, styrk mig med din Tilgivelse og Kjærlighed," bad Manden.

Den Døende trykkede hans Haand og sagde: „Min Tilgivelse — den har Du forlængst faaet. Jeg holder jo saa inderlig af Dig! Gud hjælpe Dig og give dit Forsæt Bestandighed og Fasthed! Giv mig et Kys — kan Du huske det første Kys, Du gav mig? — O, jeg mindes det saa grant! — O, hvor det blev skjønt og lyst omkring mig den Gang. Og nu er det ogsaa lyst, det dæmrer — det dæmrer!"

Manden trykkede et Kys paa Hustruens Læber, Taarerne beseglede det.

Er der ikke en sælsom Forbindelse mellem Kys og Taarer?

Under den Syges sidste Ord var Døren bleven aabnet, og en gammel Mand, helt tilsneet, var traadt ind; da han tog Hatten af, saa' man, at hans Hoved var hvidt som den nysfaldne Sne paa hans Frakke.

„Guds Fred herinde!" sagde den Fremmede.

„Præsten!" udbrød den unge Pige og saa' bekymret paa Fader og Moder.

Ja, det var den gamle Præst, som ingen havde haft Bud efter, men som Vor Herre selv sendte Bud efter og viste Vej til det fattige Hus, hvor Døden var inden Døre, at han kunde give Livet Vidnesbyrd.

„Ja, det er Præsten," sagde han mildt og traadte hen til den Syge, som greb hans udstrakte Haand; hun magtede kun at sige: „Aa — Tak! Tak!"

Den gamle Herrens Tjener øste nu af Evangeliets rige Kildevæld al den Trøst og Fred til den Syge, som Naaden gav ham Naade til. Det blev en stille, salig Stund i det fattige Kammer, hvor nu ikke Døden sad ene raadende, men Livet, det evige Liv, lagde Glans over Øjeblikkets Tyngsel, Taarer og Sorg.

Milde, livsalige Ord, Korsets Ord, ledsagede den Døende til Dødens Port.

„Alma, — mit Barn — jeg kan ikke se Dig! — Hvor er Du, min Pige?" hviskede den Døende.

„Her, Moder, lige tæt ved Dig! Det er min Kind, der hviler ved din, lige som i gamle Dage, det er min

Haand, der stryger hen over din Pande, lille Mo'r," svarede den hulkende Pige.

„Bed for din Fa'r — vær ham en god og kjærlig Datter. Han kommer til at staa saa ene, naar jeg er borte, jeg tro'r alligevel, han vil savne mig."

„O Moder, Du maa ikke forlade os!" raabte Alma med Taarer og dækkede Moderens Ansigt med Kys.

„Naar Herren kalder, maa vi følge," sagde den gamle Præst, „og her kalder ikke blot Døden, men Herren; men Hans Kald er mildt og kjærligt. Forlad Eder kun paa ham, da skal I ikke blive tilskamme. Savnet kan være en haard Skole, men tager vi ham til Vejleder og Trøster og Lærer, da bliver det en Velsignelsens Skole for os."

Der blev saa stille i Sygeværelset.

Den Døende talte ikke mere, men hendes sjælfulde Blik talte et tydeligt Sprog, Inderlighedens og Fortrøstningens, mens Liv og Død mødtes til den sidste Tvekamp om denne skrøbelige Støvhytte.

„Skal jeg løfte dit Hoved lidt op, Moder?" spurgte Alma og trak med nænsom, kjærlig Haand Puderne op under hende.

En mat Rysten med Hovedet blev Svaret; men kort efter gød et Forklarelsens Skjær sig over det blege Aasyn, og hun udbrød med straalende Øjne:

„O, jeg ser min Stjærne — Bryllupsstjærnen — jeg ser de dejlige Guds Engle — og Fa'r og Mo'r — o — løft mig nu op, mit Barn!"

Datteren gjorde det.

Men en Stærkere løstede hende helt op i Vor Herres Himmel.

Den gamle Præst bad en Bøn og talte et Par kjærlige Ord til den sammensunkne Mand og den græd-ende Pige, saa forlod han dette Fattigdommens og Sorgens Hjem.

Jordefærdsdagen kom og gik. Alma kom foreløbig til at bo i Præstegaarden; „hun kan jo gaa Clara tilhaande," sagde den gamle Præst. Hendes Fader fik Plads hos en af Byens Handlende, hos hvem han skulde have Kosten og sove i Butiken. Det sagdes, at han helt havde holdt op med at drikke og altid var ædru og ordentlig.

12.

Der er gaaet et Aar. For Alma Jensen gik det som et lykkeligt Solsmil. Clara havde faaet hende inderlig kjær, og gjennem hende og Magne fik hun Adgang til Skatte, hun aldrig havde drømt om; hendes nordiske blaa Øjne lyste som et Havdyb i Solglans, naar Magne læste eller fortalte om de sejrende Kræfter, Sandheden og Kjærligheden, og om dem, som har svunget Aandens Sværd i disse Kræfters Tjeneste, hun drømte sig da tidt i de Kæmpendes Rækker, og hendes Hjærte bankede stærkere, naar Magne sagde, at hvert Menneske, Mand eller Kvinde, som ærlig traadte i Li-

vets Tjeneste og øvede sin Gjærning i Troskabhed, var et Led i den kæmpende Kjæde.

Magne fyldte sin beskedne Plads i Skolen; men det var aabenbart, at han længtes efter større Gjærning, hvor hans Ord kunde naa' videre frem. „Jeg bliver gammel," sagde Præsten en Morgenstund, „jeg kjender, jeg ældes for hver Dag, der gaar; min Hukommelse svigter mig. Magne, min Søn, vil Du være min Hjælper? Jeg mener," vedblev han, da han saa' Magnes spørgende Blik, „vil Du optage en Præstegjærning ved min Side, føre Ordet i Menigheden og tjene ved Herrens Bord?"

Magne bøjede sig dybt, derpaa rejste han sig, gav den Gamle Haanden: „Ja, Fader! det vil jeg. Gud hjælpe mig!"

„Amen, min Søn, Amen!" sagde den Gamle mildt bevæget.

— Afspærrings-Systemet begyndte at vise sig uholdbart. Højere Magter med sejrende Kræfter lod til at vinde frem. Det kjendtes baade i og uden for Præstegaarden. „Ja," sagde Pastor Pind en Aften i Jasmin-Lysthuset, da Magne havde sluttet Oplæsningen af et dejligt Digt: „Der maa visselig være sket store Ting, siden en gammel vissen Pind som jeg kan faa' Taarer i Øjnene." Ja, der var sket store Ting. Uden at Concordia syntes at vide noget om det, var Kjærligheden draget ind, den gik gjennem lukkede Døre og spottede alle Filisternes Beregninger. Den tog Spiret baade i Kirke og Skole. En Morgenstund gik det

som en Løbeild fra Hus til Hus: Præsten har taget Hr. Sand til Kapellan, og Skoleraadet udnævnt „den danske Jomfru“ til Lærerinde. Dette sidste var rigtig nok først sket efter en haard Kamp med den myndige Hr. Brask, men Præsten hed ikke Pind for ingen Ting, han stod stiv og urokkelig, og Brask maatte give tabt. Alma gik til Skolegjærningen med bævende Hjærte: Var hun ikke alt for lille til at magte den? Men ikke mange Dage varede det, før hun havde knyttet Børnenes Hjærter til sig, og Magne vedblev at komme i Skolen, idet han hver Dag gav en Times Undervisning. Alma styrede nu sin Faders lille Husholdning, han foretrak at have lidt for sig selv — og sin Datter hos sig. Og for hende var det Solskins-Dage.

— At Alma Jensen var en ualmindelig smuk ung Pige, var for længst bleven en Kjendsgjærning; hvad man derimod ikke vidste, var, at den mægtige Kjøbmand Brask havde gjort den samme Opdagelse, og at der i den gamle Synders Hjærte var vaagnet en lidenskabelig Attraa efter at komme i Besiddelse af denne Skat. Han mente vel ikke, at dette vilde falde ham, den rige Mand, vanskeligt; thi efter hans lave Regnemaade var en Kvinde at faa' for Penge lige som en Vare; men han vilde ikke gjærne byde for højt; thi „man kan ogsaa kjøbe Guld for dyrt,“ vidste han; og desuden forstod han ikke rigtig at tage fat paa Sagen. Paa et af Foreningen „Virkelighedens“ Møder, hvor Hr. Brask havde holdt et længere opbyggeligt Foredrag med det kjendte Omkvæd: „alt med Maade“, vær moralsk, dydig, for-

nuftig, ærlig, ja selv religiøs, men vær det med Maade, — sagde han Mærke til Johan Jensen, Almas Fader; han var en af de ivrigste til at give Taleren sit Bifald tilkjende, hvilket Hr. Brask tog som Tegn paa, at Jensen var en mere end almindelig dannet og fornuftig Mand.

Efter Mødet havde de to Mænd en Samtale med hinanden. Da de skiltes, sagde Kjøbmanden i en hovmodig Tone: „Altsaa en god Plads med lidt Arbejde og rigelig Indtægt. Gaar det efter mit Ønske, skal jeg ikke se saa nøje paa et hundred Daler eller to. Og hun — hun vil faa' det som Blommen i et Æg, som...."

„Som Fluen hos en Edderkop," mumlede Almas Fader, men svarede højt: „Ja, ja, Hr. Brask! Tvinge hende vil jeg ikke, det kan jeg heller ikke, men jeg skal gjøre mit bedste, og prøve at vise hende Sagen fra den fornuftige Side."

„Ja rigtig, min gode Jensen, det var et sandt Ord: fra den f o r n u f t i g e Side. Jeg bærer ikke, hvad man kalder Elskov, jeg mener...., jeg mener...."

„Jeg véd nok, hvad De mener," sagde Jensen med et hadefuldt Blik, som Kjøbmanden dog ikke saa'.

„Ja, fornuftige Sjæle forstaa altid hverandre," sluttede Kjøbmanden. „God Nat, Jensen, god Lykke!"

„I lige Maade, Hr. Brask, i lige Maade!"

Kjøbmanden forsvandt i sit store Hus. Jensen stod et Øjeblik stille og saa' efter ham. Derpaa udbrød han i en dæmpet Latter:

„Haa — haa — haa! Hvor han brasker sig! Saa det slap derud! Ja, jeg skal pumpe Dig, min

gode Brask. Alma er jeg ikke bange for, hun skal nok holde ham Stangen, kjender jeg hende ret."

Johan havde straks fattet, hvad Kjøbmanden mente, og vilde drage al den Fordel deraf, han kunde. Det var ingenlunde hans Mening at ofre Datteren til den gamle Gnier, men han betænkte sig ikke paa at nytte hende som Middel til at faa fat i en god Stilling og, om muligt, nogle af Kjøbmandens mange Grunker. Han var nu mest bange for, at Datteren alt for hurtigt skulde vise Hr. Brask bort, før han fik ham „pumpet", og han kjendte hende nok til, at han vidste, han fik hende ikke til at spille Komedie med den gamle Kjøbmand; thi hun var religiøs, og, desværre, ikke „med Maade".

Næste Dag blev Johan Jensen udsat som Opsynsmand paa Kjøbmandens Tømmerplads, han og Datteren flyttede endnu samme Dag hen i den Fribolig, som hørte til Stillingen.

„Hr. Brask er ualmindelig venlig imod os," sagde den ny Opsynsmand, da han om Aftenen var ene med Datteren.

„Ja, jeg forstaar ikke, hvad der gaar af den gamle Bissenpind," sagde Alma smilende. „Men her er virkelig hyggeligt. Bare stakkels Moder havde levet, hvor hun vilde glædet sig!"

Ved disse Ord mørknedes Mandens Aasyn. Hans Samvittighed pinte ham, hver Gang Talen faldt paa den Kvinde, han ved sit udsvævende Liv havde været med at lægge i Graven. Siden hendes Død var Jensen for øvrigt bleven, hvad Folk kalder en skikkelig

Mand; han havde forsaget Værtshusene; men en anden Gift nød han nu i stort Maal: det var Fritænkeriet og den populære Filosofi, en Godtkjøbsvare, som i vore Dage bydes i talrige Døgnskrifter, tillavet snart efter tysk Kogebog, „gründlich wissenschaftlich“, snart efter fransk Smag, a la mode.

Anna var af dem, der tidlig havde faaet „sin Gud og Bibel kjær“; hendes rene, uskrømtede Gudsfrygt og Bekjendelse i Liv og Gjærning maatte Faderen agte, skjøndt det efter hans Mening var Sværmeri, „Ideer“, som Kjøbmand Brask sagde. I mange andre Henseender følte Anna sig usigelig lykkeligere, siden Faderen, som hun inderlig elskede, atter havde faaet Hjemmet kjær og ikke længer bortødslede Tiden i vilde Drikkelag. Hendes største Sorg var, at Faderen spottede med, hvad der var hende kjærest og dyrebarest af alt, hendes Tro; dog haabede hun ogsaa her paa lysere Tider og bad mangen stille Bøn til Gud for sin Faders Frelse. I hendes Nærværelse tillod han sig aldrig noget Udfald eller plumpe Vittigheder mod det kristelige.

Kjøbmand Brask talte altid i høje Toner om Dyd og Sædelighed, selv var han gammel Ungkarl, og var i sin Nidkjærhed for Sædeligheden ikke langt fra at kalde Ægteskabet en usædelig Indretning, i alt Fald var Kjærlighed for hans Betragtning det samme som Daarskab. Han magtede ikke at naa' højere.

Alligevel gik der skumle Rygter om, at den værdige Kjøbmands strænge Begreber om Dyd ikke gjaldt ham

lv. Men, som sagt, det var kun Rygter, og deres unger er langt fra altid troværdige.

Hvorfor havde Jensen faaet den gode Plads paa jøbmandens Tømmerplads med lidt Arbejde og rige- g Løn? Det var der mange, som spurgte om, især :, der gjærne vilde have haft Pladsen. At det ikke var :t af ædle Bevæggrunde, var alle enige om; der var det hele en ulykkelig Tilbøjelighed til at lede efter og o paa det uædle og lave hos Næsten. Men det er oncordia vist ikke ene om, Lavsindet er blevet en hær- nde Farsot. Man siger rigtig nok, at der gaar sjælden øg af en Brand, uden der ogsaa er Ild. Og i Kjøb- and Brasks Hjærte brændte de urene Lysters Ild, den este Ild, som kunde brænde i dette bundfrosne, vind- rre Hjærte.

Af sin Fader fik Alma lidt efter lidt at vide, hvor- r de saa uformodentlig var komne ind i den gode Stil- ng, og hvilke skumle Planer Hr. Brask omgikkedes ed. Skjøndt hun afskyede den Tvetydighed, Faderen ıvde lagt for Dagen over for Kjøbmanden, idet denne aabenbart troede at have en Medforbunden i Almas ader, saa lovede hun dog tilsidst, at hun vilde holde sig anske rolig, saa længe Brask ikke kom hende for nær.

Saa ofte Kjøbmanden saa' Jensen, sendte han enne et spørgende Blik eller blinkede hemmelighedsfuldt ed Øjnene, men Jensen gav sig imidlertid Mine af at ere altfor dum til at kunne forstaa det.

Tilsidst blev det imidlertid Hr. Brask for trangt. orfor skulde en saadan Mand som han gaa og lirke

for en fattig Tøs? Han kunde jo kjøbe baade hende og hendes Fader tyve Gange! Han vilde ikke væres deres Nar!

„I Aften," sagde Kjøbmanden nogle Dage efter Jensens Tiltrædelse. „I Aften — et eller andet Sted."

„Skal prøve paa det," svarede Jensen lunt.

„Hvor?"

„Ved Hjørnet af Parken og fjerde Gade."

„Godt, lad det blive Klokken ni."

„Jensen tænkte ved sig selv, da han forlod Kjøbmanden: Hvorledes mon det vil spænde af, — hvad skal jeg egentlig finde paa? Jeg har spillet Komedie før — men nu!

Til den bestemte Tid var Hr. Brask paa Pletten. Aftenen var mørk, Blæsten legede med de gule Blade og fo'er hvinende ned igjennem et Par smalle Smaastræder; et af dem stødte op til Hjørnet af fjerde Gade. Utaalmodig trippede Kjøbmanden frem og tilbage og spejdede gjennem Mørket efter en kvindelig Skikkelse. Endelig saa' han Omridsene af en Dame; hun var rigtig nok noget højere og sværere, end han syntes hun burde være, men det var jo koldt, saa hun havde baade Kaabe og Sjavl paa, det gjorde hende baade højere og drøjere.

„Er det dem, Jomfru Jensen?" spurgte Hr. Brask, idet han traade frem fra Hjørnet.

Skikkelsen fo'r tilbage med et svagt Skrig.

„Bliv ikke bange, min Kjære, jeg er Kjøbmand Brask, Otto Maksimilian Brask. Tillad mig!" Han

d hende Armen, hun lagde sin behandskede Haand
a hans Arm.

„Det er uhyggeligt herude," begyndte Kjøbmanden
get forlegen. „De fryser vist. Jeg har varme, lyse
ærelser, store Værelser, som De skal anse som Deres
ne. Lad os hellere gaa derhen, jeg har saa meget at
e Dem." Endnu havde han ikke hørt et eneste Ord
hendes Mund, men det var vel Undseelsen, der bandt
ndes Tunge, det var jo ogsaa en stor Ære, han viste
nde. Heller ikke havde han set hendes Ansigt, som
r dækket af et tæt, sort Slør, medens et tykt Halsklæde
r bundet om Halsen og dækkede baade Hage og Mund.

Hun fulgte ham villig. Da de kom til Døren,
gte den gamle Vellystning at drage Sløret og Hals-
ædet til Side, idet han i en latterlig kjælen Tone smi-
ede: „Et Kys, min Pige, hvad?" og førte sit Ansigt
et hen mod hendes; men i samme Øieblik ramtes han
f en Næve saa kraftig og virkelig, at det føg med Stjer-
er og Gnister for hans Øjne, og han sank om i For-
ien, som han havde aabnet Døren ind til. Den Skjønne
rsvandt.

Næste Morgen kom Hr. Brask ikke i Butiken. Han
d melde, at han var syg. Husholdersken hviskede no-
t om en stor Knude og et Par kulørte Øjne, og inden
ken vidste hele Byen Besked. I en „Leder" gav den
okale", som udkom om Aftenen, en smuk Skildring af
Fortjenester, Hr. Brask havde indlagt sig af Byen og
amfundet; han laa nu som Martyr for den gode Sag,
slig Misundelse og sværmeriske Ideer stræbte ham

efter Livet, men det var den „lokales" Haab, at dett dyrebare Liv maatte blive sparet til Byens Bedste o alle oplyste Borgeres Glæde.

— Hvem havde egentlig spillet Hr. Brask dett Puds? Han grundede og grundede, men kunde ikk finde Bund i det. Hans Tanker standsede, underlig nok, hver Gang ved Magne Sand, og jo oftere dett skete, des mere overbevist blev han om, at det var Ka pellanen og ingen anden, der havde øvet denne Skjæ dighed. Men det skulde blive ham en dyr Spøg, lovet den arrige Brask.

Da Almas Fader hin Aften kom hjem til sin Da ter, var hun ikke alene. Den forrige Opsynsman Daniel, sad inde i Stuen; saa fordybede var de T skjøndt Jensen ikke kunde høre, de sagde noget, at de ikk en Gang mærkede hans Komme. De fo'r begge op, d han traadte ind i Stuen til dem.

„Se, god Aften, Daniel! Du her!" sagde Jense „det er nyt, som sjældent sker, men det kan jeg lide, sa er Du vel ikke længer vred, fordi jeg kom i din Plads?

„Nej, Jensen, det er jeg ikke. Du kunde jo ik gjøre ved det", lød Daniels Svar.

Alma rødmede, og Jensen hostede et Par Gange.

„Jeg blev egentlig slet ikke vred paa Dig," fortsat Daniel, „men ærgerlig paa Kjøbmanden, den gam Gavtyv, det blev jeg rigtignok; og kan jeg nogensin komme til at give ham en lille Paamindelse, saa sk han faa den."

„Se, se!" sagde Jensen og faldt i Tanker.

„Jeg kunde saa meget mindre blive vred paa Dig,
m jeg allerede i længere Tid har haft Alma, din Dat-
r, inderlig kjær og gjærne vil hjemføre hende som min
ustru, jeg kan lige saa godt sige det med det samme."

Johan Jensen saa med store Øjne paa den talende,
er vedblev: „Jeg var ung og rask og kunde sagtens faa
rbejde, det fik jeg da ogsaa straks, og det saa godt, at
g nok tror, jeg kan byde din Datter Hus og Hjem og
ode Kaar."

Alma var gaaet ud i Kjøkkenet for at berede Af-
nsmaden til Faderen. De to Mænd blev alene.

„Ja, jeg har intet imod den Sag, Daniel," sagde
ensen langsomt. „Kan Du enes med Alma, saa ønsker
g kun, at I maa blive rigtig lykkelige, og det fortjener
in, Daniel, — det fortjener hun! Hun er ikke alene
i fornuftig Pige, en dygtig Pige, men hun er god, Da-
iel! hun er ejegod, og det vil falde mig svært tungt at
illes fra hende!" Han havde Taarer i Øjnene.

„Det behøver Du jo heller ikke, Du kan jo bo hos
s, om Du vil, eller dog i alt Fald have dit Hjem hos
s og tilbringe dine Aftener hos os."

„Ja vel, ja vel — Du mener det godt nok, men det
r dog noget helt andet! Men hvor har jeg egentlig
aft mine Øjne henne? Jeg har ikke mærket det aller-
ingeste!"

„Der er vist ingen, der véd noget om det, uden
Præstens Datter, som er Almas bedste Veninde, og
maaske Hr. Sand," oplyste Daniel.

„Men hør, Daniel," udbrød Jensen, efter at have

grundet lidt, „Du sagde før, at Du nok kunde lide at give Kjøbmanden en lille „Paamindelse". Det samme kunde jeg, men jeg er for gammel til den Slags Streger. En Dag, mens min Hustru laa syg, fornedrede jeg mig til at bede ham om lidt Hjælp til Doktor og Medicin, han er jo Præsident i Foreningen. Men han svarede mig med Grovheder og skjældte min stakkels Kone med de styggeste Navne. Det kan jeg ikke rigtig glemme."

„Ja, men hvorledes skulle vi bære os ad?" spurgte Daniel, „giv mig Traaden, Gamle."

„Alma har vel fortalt Dig, at Hr. Brask gjærne vil gjøre sig lækker for hende?" spurgte Jensen.

„Ja, hun har. Det var jo derfor, I fik Pladsen og røg mig af Pinden. Den gamle Nar er forelsket, det er ellers morsomt nok, men jeg er slet ikke skinsyg."

„Vist er det morsomt, og i Aften har han foreslaaet mig et Stævnemøde mellem hende og ham, jeg skulde lave det for ham; bare jeg nu kunde lave det rigtig godt for ham!"

„Hvad for noget? Du vil dog vel aldrig....." fo'r Daniel op og rejste sig. En kjøn og velvoksen Mand var han, den samme Daniel. Johan Jensens Øjne hvilede med et vist Velbehag paa hans djærve, mandige Skikkelse.

„Saa sagte, min Ven, saa sagte! Du er jo slet ikke skinsyg! — Hun kan høre os, naar vi taler for højt, og det er bedst, hun ikke véd noget om alt dette. Som sagt, den Gamle vil smidske lidt for Alma."

„Hvor skulde dette Stævnemøde staa?" spurgte Daniel stedse harmfuld og staaende.

„Paa Hjørnet af Parken og fjerde Gade, Klokken ni i Aften," forklarede Jensen højtideligt, som var det en kongelig Kundgjørelse.

„Godt, jeg skal give ham baade Kys og Klap!" Daniel ledte efter sin Hat og vilde storme ud. „Det skal ellers blive et fornøjeligt Møde, det," forsikrede han.

„Tag det lidt mere sindigt, unge Ven," formanede Jensen.

„Er Du alt for dristig, kan Du let styrte Dig i en Ulykke, som det dog er bedst at undgaa, naar den kan undgaa's, og det kan den. Men en „Paamindelse", det bør Du give ham," tilføjede han og gned sig i Hænderne, Tanken gottede ham.

„Men hvorledes, jeg forstaar ikke, at Du kan tage den Sag saa roligt," udbrød den utaalmodige Bejler.

„Kunde det ikke mage sig saa," spurgte Jensen og missede med Øjnene, „at Du gik til Stævnemøde i Almas Sted og i Almas Skikkelse?"

„Forklædt!" raabte Daniel, i højeste Grad forbavset, jeg i Kvindeklæder! jeg spille Komedie, med den arrige Trold!"

„Ja, hvorfor ikke? Du behøver hverken at tale eller lade Dig se, og bliver han nærgaaende, saa – – – men ingen Voldsomheder! Synes Du om det? Du faar nok Ram paa ham."

„Jeg synes just ikke om det. Rigtig nok har jeg for flere Aar siden til en Dilettant-Forestilling spillet

ung Kone, men dette er dog noget andet. Jeg vilde langt hellere gaa lige ind paa Livet af ham og bede ham slaas med mig."

„Ho, ho! — hi, hi, hi!" lo Jensen. „Du og gamle Brask slaas! Det vilde være et morsomt Syn! Nej, Du er alt for ridderlig. Det er kun fine Folk, der duellerer. Gjør bare, som jeg siger: Træk i Dameklæderne, gaa hen til Hjørnet af Parken, naar Klokken er ni, saa faar Du nok Lejlighed til at give ham „Paamindelsen", og saa haaber jeg, Alma slipper for hans Daarskaber. Imidlertid vil jeg gaa hen til Nabo Svendsen, jeg tager Alma med, saa kan han i Morgen bevidne, at jeg har tilbragt Aftenen hos ham, saa slipper jeg for al Mistanke, og Dig er der ingen, som vil falde paa at mistænke, da man jo intet vèd om dit Forhold til Alma."

Daniel gik ind paa Forslaget. Under Aftensmaden var han adspredt, og da han sagde Farvel, var det med et underligt Hastværk, som bedrøvede Alma. I Gadedøren gav Jensen ham en Del Kvindeklæder og formanede ham til at være forsigtig og ikke gaa for yderlig. Lidt efter gik Fader og Datter hen til Naboens, Jensen var ualmindelig lystig, medens Alma var stille og faatalende.

Hvorledes Daniel røgtede sit Ærinde, vèd vi. Da Kjøbmandens Uheld blev kjendt i Byen næste Morgen, smilede Jensen hemmelighedsfuldt, Alma forstod hverken hans Smil eller Hentydninger.

13.

Der sejler en Kongesnekke
Fra Jord til Forklarelsens Land,
Fuld sikker kløver den Bølgen
Og stævner mod solklar Strand.

Paa Livsdybets dunkle Strømme
Der drive saa mange Vrag,
Den stolteste Rejsning falder
For Bølgens mægtige Slag.

Paa Livsdybets dunkle Strømme
Gaar Paradissnekken frem,
Den glider for stille Brise
Mod evige Kjærligheds Hjem.

Og fremmest i Stavnen stander
Den Største blandt herlige Mænd,
Hans Aasyn lyser som Dagen,
Der aldrig skal fare hen.

Den sejler trygt mellem Grunde
Og smiler ad Vove og Vind,
Saa smile alle de Kæmper
Med evigt Ungdoms Sind.

Glad fylder den Herre sit Langskib
med Skarer fra Vest og Øst,
Saa mange, som længes og lytte
Ud efter Hans kaldende Røst.

Og kjærlig han Haanden rækker
Ud efter hvert drivende Vrag,
At løfte dem op fra Graven
Og ind til den solklare Dag.

Den Dag, Alma og Daniel holdt Bryllup — et
.e, men fornøjeligt Bryllup — blev Claras og Ka-

pellanens Trolovelse offentliggjort. Alle gode Aander smilede i Glæde, som Skolebørnene smilede, da Alma traadte ind i den pyntede Skole, hvor en Højtidssang modtog hende, og en af Pigerne traadte frem med en lille Brudegave fra Skolen til dens kjære Lærerinde. Saa blev der igjen sunget og talt, og Tiden gik saa rart, det var slet ikke efter en Forskrift eller forud lagt Program, men efter Hjærternes fri Tilskyndelse. Hr. Brask og hans Venner ærgrede sig og rustede sig til fortsat Kamp mod Aanden og Livet.

I Foreningen „Virkeligheden" blev der holdt et stormende Møde. En Del af de gamle Medlemmer hævdede Foreningens første Bestemmelse: at værne om det bestaaende, det virkelige; men i den sidste Tid havde de yngre Medlemmer indsmuglet Fritænkeriet i Skikkelse af saakaldte videnskabelige Skrifter; ja Fritænker-Høvdingen Ingersoll havde endog holdt Foredrag i Foreningen. Alt dette var vel nærmest en Følge af, at Kristendommen var opstaaet fra de Døde i Concordia og gik som en Livsmagt ud paa Erobringstog med sejrende Kræfter; saa længe Kristendommen kun bestod i døde Former og udvortes Pligtopfyldelse, kom den Aand, som herskede i „Virkeligheden", ikke frem; nu var det en Kamp paa Livet, Loddet var kastet. Svulstige Taler lød, storslagne Forslag vedtoges, og Foreningen udstedte en aaben Krigserklæring imod det middelalderlige Spøgelse, som under Navn af „Troen" vilde flytte Civilisationen og Menneskeslægten flere Hundrede Aar tilbage i Tiden. Der var kommen en underlig rastløs

Ilterhed ind i Foreningen, der næsten dannede en Modsætning til den tidligere Stilstands-Politik, men som ikke des mindre var en Ytring af den samme Aand eller Uaand, Jættemagten eller Filisteriet.

— Det bestaaende har altid en vis Magt og er ofte omgjærdet med lovbundne Rettigheder, men under Tiden er det dog saa, at det bestaaendes Ret til at bestaa er meget tvivlsom. Det er saaledes en Kjendsgjærning, at Løgnen og Egenkjærligheden bestaar, og skjøndt alle indrømmer, at det er to stygge Ting, saa er der dog ofret meget og ofres den Dag i Dag meget, endog Tusinder af Menneskeliv, paa at holde Løgnen oppe. Men har Løgnen derfor Ret til at bestaa? Skal man indrømme, at man er nødt til at taale den, at forlige sig med Verden, som den er? Med slig Indrømmelse kommer man maaske nok højst i Verden; thi Tidsaanden svulmer med Løgn. Den taler fra Prædikestolene, fra „Sandheds-Vidnernes“ Mund, der taler skjønne Ord om Forsagelsens Liv, Pilgrims-Vandring, Korsdrager-Sind, men søger dog helst at undgaa alt dette og kalder det Sværmeri og Overspændthed, naar de møder det hos dem, de prædike for. Ingen Løgn er saa uhyre stor som Præste-Løgnen, ingen saa farlig som denne; thi den kommer i helligt Skrud og med Ærværdighedens tiltalende Skin. Blandt alle Huse er kun faa saa svangre med Løgnens Gift som de saakaldte Kapitolier og Raadhusene, „dedicated to justice“, hvor de glimrende Talere henter sig Kranse og Berømthed og klingende Dollars, mens Retfærdighedens til-

bundne Øjne fælder bitre Taarer og Æren forlængst er flygtet, blussende i Harme og Skam. Som Midgaards-Ormen sno'r Løgnen sig om alle Lande, den kryber op paa det lille Barns Vugge, den sidder paa Skolebænken ved dets Side, den rasler i Løvet, naar Elskovs-Talen lyder, og den formelig fraadser i Omgangs- og Forretnings-Livet, selv foran Graven løfter den sig og dysser de „Dybtsørgendes" rystede Samvittighed saa blideligt til Ro. Jo, Løgnen tèr sig som det bestaaende. Men har den Ret til at bestaa? Nej og atter nej! Men hvor er de Sandhedens haandgangne Mænd, som vil nægte Løgnen denne Ret og optage Kampen med den, en Kamp af langt mere verdenshistorisk Betydning end Kampene paa de Krigsskuepladser, som Jordens Mægtige Tid til anden gjøde med deres „kjære og tro Undersaatters" Blod?

Magne Sand havde oprigtigt stillet sig under Sandhedens Banner, han havde kæmpet og vilde fremdeles kæmpe mod Løgnen i den Kreds, han stod i, den Grundløgn først og fremmest, som forrykker alt andet, at det haandgribelige er det eneste virkelige, det eneste, som har Værd for Livet. Dette er jo Grundsætningen, hvorefter de fleste i Concordia levede, en Generalregel, for hvis Opfindelse Hr. Brask plejede at tilskrive sig Æren, men som i Virkeligheden er lige saa gammel som Syndefaldet.

Den værdige Kjøbmand begyndte at indse, at hans Anseelse stod paa Spil, at der var stiftet en Sammensværgelse mod ham, og at hans Stemme ikke længer

havde den Vægt som tidligere. At Præsten ogsaa var mellem „de Frafaldne", var tydeligt nok, og saa meget farligere, som han var en Mand med Indflydelse. Men Hr. Brask var ikke den Mand, der saaledes lod sig overliste eller slap den Myndighed, han havde; noget maatte der gjøres. Penge regierer Verden, sagde han, for Penge kan man faa' alt, kjøbe alt, ogsaa Sladderen. Han knappede Frakken godt i — Hr. Brask var i det hele altid godt tilknappet —, lod den Smule Samvittighed, han endnu havde, blive hjemme bag lukkede Døre og gik i Byen.

Skjøndt al Tro paa Hekse og Hekseri naturligvis var hjemløs i det oplyste Concordia, saa levede der dog en „ældre Dame", som gik under Navnet Heksen. Det er ikke bekjendt, ved hvilke overnaturlige Gjærninger, hun havde tjent sig dette Hædersnavn, men hendes onde, skarpe Tunge var almindelig frygtet; thi den skaanede intet, som den først klemte sig fast til. Madam Syl sad netop og frydede sig ved Synet af et Par Rækker blanke Guldpenge, da det bankede paa Døren, og inden hun kunde faa Pengene lagt til Side, traadte Kjøbmand Brask ind i Madamens lille Stue, der med sine smaa Ruder, det lave Loft og hele den uhyggelige Udstyrelse nok kunde lede Tanken hen paa en Heksebolig.

„Undskyld," begyndte Kjøbmanden med lav, klangløs Tone, „De er nok optaget. Jeg har ellers Lyst til at tale med Dem om en lille Forretning."

„En Forretning, Hr. Brask? Sagde de Forretning? Jeg bryder mig ellers ikke om Deres Forret-

ninger, de betaler sig ikke, der er ingen Velsignelse ved dem, og jeg begynder at blive gammel. En har dog endnu en Smule Sjæl og Samvittighed, Hr. Brask, det forstaar De altsammen bedre end jeg, De er en lærd Mand og en retskaffen Mand, det læste jeg forleden i Avisen."

Kjøbmanden havde sat sig ned, men rokkede utaalmodig frem og tilbage paa Stolen.

„Ja, ja, Madam Syl, man vil jo gjerne gjøre det gode; men, Villien er svag — hvad jeg vilde sige, Evnen er svag, men Hjærtet er godt."

„Hi - hi - hi!" lo Heksen, „hi - hi - hi! hvor det lyder morsomt!"

„Hvad lyder morsomt?" spurgte Kjøbmanden irriteret.

„Om det gode Hjærte, det har de bestemt faaet for nys; men De har Ret, det er saa rart at have sine Ting i Orden. Men hvad er det ellers for en Forretning, Hr. Brask? Er det en, som en skikkelig gammel Kone kan være bekjendt at tage Del i? Kan der tjenes en lille Skilling ved den?"

Kjøbmanden vilde øjensynligt helst have været langt borte, men han vidste ikke anden Udvej, naar han vilde naa sit Maal, end at nytte Heksens Hjælp. Han tvang sin Harme, lod som han overhørte hendes halv sledske, halv spottende Tale, og sagde henkastende:

„Aa jo, der kan nok tjenes noget, jeg plejer at betale mine Folk godt."

„Gjør De det? Hvor naar mon De er bleven saa
svævende?" spurgte Heksen giftigt.

„Hør nu, Madam Syl, vil De paatage Dem For-
tningen eller ikke? Jeg kan sagtens faa' det udført
en Dem, men jeg vil nok unde dem Fortjenesten, for
mmelt Venskabs Skyld, forstaar De," sagde Kjøb-
anden.

„Ja, ikke sandt, De holder saa meget af mig, at De
ærne kunde æde mig eller hænge mig eller maaske De
lde foretrække at brænde mig som en Heks, det er jo
kjøn, gammel, kristelig Skik, ikke sandt, Hr. Braſk?"
urgte Madam Syl i den mest drilagtige Tone.

Kjøbmanden svarede intet.

„Naa, Hr. Braſk, ryk saa ud med Sproget. Hvad
lags Forretning er det? Er det en lille Smule Sove-
ilver, en Stump Reb, eller Gift og Galde? — Jeg
n levere det altsammen billigere og kraftigere end no-
n anden, det vèd De jo af Erfaring."

Hr. Braſk var nu igjen bleven den tilknappede
orretningsmand. „Sagen drejer sig om en vis Mand
r i Byen, som driver et forargeligt Spil med vore
ørste og helligste Interesser...."

„Hi – hi – hi!" lo Heksen, „hvor De taler smukt,
r. Braſk."

„...... Han er nu nys kommen i Kirkeklæderne,
r faaet Fingre paa en ung Dame, og blander sig paa
utaalelig Maade i alt. Mange har han desværre
:ført, nu gjælder det om at faa ham standset, at vise,
or lumsk og og lav han er, at gjøre ham latterlig og

foragtelig i alle retskafne Menneskers Øjne. De forstaar vel, hvem og hvad jeg mener?"

„Vi forstaar hinanden," sagde Heksen. „Han skal dænges, han skal i Sølen, saa bliver Præstedatteren led ved ham, og det hele gaar i Stykker — er det ikke saa? Og saa kommer en vis gammel Synder til Ære igjen, og Mo'r Grete, Heksen, faar tyve Dollars forud og..."

„Og ikke en Cent mere," skreg Kjøbmanden rasende.

„Og hvis hun ikke holder sin Mund, faa'r hun slet ingen Ting."

„Hoho, slap det der ud! Det er ellers Skade, Fa'r-lil, at jeg er den eneste Heks i Byen."

„Der er flere end hende, der kan brygge Gift o Galde," mente Kjøbmanden.

„Ja, men ikke med den Virkning, Hr. Braff, ik med den Virkning! De vèd nok, mine Midler er ufej barlige lige som den hellige Fader i Rom."

„Tyve Dollars vil jeg give Dem, naar jeg s Virkningen af Deres Midler, og ikke en Styver hverk før eller senere," udbrød Kjøbmanden i en bestemt Fo retningstone.

„Saa sagte, Hr. Braff, saa sagte! Man komme altid længst med det gode. De kjender mig jo nok."

„Jeg sætter ikke Pris paa Deres Bekjendtskab," busede den opbragte Kjøbmand ud i en arrig Tone.

„Kan De huske Jomfru Ellen?"

„Ti stille, Heks!" raabte Hr. Braff ligbleg. „J husker ingen Ting."

„Ja, det var ellers forskrækkeligt, som hun st

for Livet, og saa kjønt hun bad for de to Rollinger," vedblev Madam Syl uforstyrret. „Det var en lumpen Forretning, Hr. Brask, og en lumpen Betaling, De gav mig!"

Kjøbmanden saa' ud som èn, der er i Færd med at bestige Skafottet, hele hans fejge, pjaltede Natur kom frem, han blev saa spag som et Lam.

„De vèd jo nok, bedste Madam Syl, at det var haardt imod min Villie. Jeg mente det virkelig godt. De vil naturligvis ikke sætte mig i Forlegenhed med unødvendig Snak om Ting, som tilhører en længst forsvunden Tid."

Han nedlod sig til at smidske for Heksen, skjøndt han i sit indre skummede af Raseri, og flere Gange fo'r en fortvivlet Tanke gjennem hans forvirrede Hjærne: at standse denne Heksestemme for evig, men han turde ikke røre sig imod hende.

„Hvordan skulde jeg stakkels gamle Kone kunne sætte en rig og mægtig Mand som Dem i Forlegenhed?" udbrød hun i en halv klyngende, halv skogrende Tone.

Den stolte Kjøbmand sprællede som en Fugl i Jægerens Garn. Heksens stikkende Øjne fulgte hans urolige Bevægelser, hun gottede sig øjensynligt over hans Vaande.

Til sidst sprang han op, snappede sin Hat og vilde ile ud, men Madam Syl havde forudset dette Tilfælde, og trods sin Alder og noget sammenknugede Skikkelse, var hun let i sine Bevægelser, og inden Kjøbmanden

kunde faa' fat i Dørknappen, havde hun drejet Nøglen om og puttet den i Lommen, saa han var hendes Fange.

„Nej hør, Hr. Brask! saaledes leger vi ikke hos Mo'r Syl! Hi – hi – hi! saa De vilde knibe ud, løbe Deres Vej! Fy, Hr. Brask! hvor kunde De falde paa det! De skal saamæn ikke være bange for mig, jeg vil bare pumpe Dem lidt. Her er Blæk og Pen, skriv et Bevis for, at jeg, hvilken Dag jeg vil, kan hæve 100 Dollars i Banken, saa vil jeg hjælpe Dem, det bedste jeg kan, og holde ren Mund med alt det gamle, De vèd nok."

„Aldrig! — 100 Dollars! — er De gal, aldrig!" stønnede Kjøbmanden. „Gjør, hvad De vil, tror De, jeg kaster 100 Dollars i Snavset! Lad mig komme ud, jeg raaber om Hjælp, jeg kalder paa Politiet!"

Madam Syl smilede ondskabsfuldt, men trak paa Skuldrene og svarede: „Jeg gad vide, hvor de to sølle Tvillinger er henne i Verden! Vèd De hvad, Hr. Brask, jeg plages tidt af Samvittighedsnag. En bliver gammel, og èn vèd ikke, hvornaar èn skal dø, og det er dog i Grunden en svær Byrde at bære paa! Jeg har tidt tænkt paa at skrifte for Præsten!" Heksen stirrede paa Kjøbmanden med et lurende Blik som for at se, hvad Virkning hendes Ord vilde øve.

Han sank sammen, blev askegraa i sit Ansigt, men greb, efter en voldsom Kamp med sig selv, Pennen og udstedte det Bevis, som Heksen ønskede.

„De skriver en kjøn Haand, Hr. Brask," sagde hun, da hun opmærksomt havde gjennemlæst og gjem-

apiret. „Ja, nu er vi for saa vidt færdige. Jeg skal
ok brygge noget sammen, som kan gjøre hvidt til sort,
ol De kun paa mig! Han skal blive dyppet baade med
jole og Krave i en Dyppelse af den bedste Slags, af
iin egen Fabrik. Hi, hi, hi! det vil blive morsomt,
ke sandt, Hr. Brask? God rolig Nat!" Hun satte
øglen i Døren, lukkede op, og Kjøbmanden skyndte sig
d i Mørket, hvor ingen kunde se ham. Slet ingen?

— Den unge Præst anede ikke, at Heksen bryggede
øgn og Galde imod ham, at Sladderens graadige
dderkop spændte stærke Traade fra Hus til Hus i
yen, og Bagtalelsen nyttede al sin Opfindelses-Evne
r at stille ham i Tvetydighedens usikre Belysning og
listre Tvivl og Mistro paa hver en Handling og hvert
t Ord. Den kjendtes paa den kolde Modtagelse, han
k i mange Huse, og det lønlige, mistroiske Blik, hvor-
ed der vogtedes paa hans Færd og Tale. Det gjorde
am inderlig ondt, da han ikke kunde fatte Grunden til
ette Omslag i Stemningen; han kjendte ikke Hekse-
leden, som var det hemmelige Værksted, hvor Mørkets
Magter virkede, han troede maaske ogsaa vel meget paa
en Venlighed og Indgang, han havde funden, han vilde
a gjærne tro paa det gode, hvor det kom frem.

Ofte kom Magne i denne Tid trykket og tynget
jem fra Kirken eller fra et Besøg i Menigheden. I
ræstegaarden mødte han dog den samme stærke, stille
jærlighed, der paany løftede ham. Clara begyndte at
nne højne og styrke ham, som havde højnet og styrket
nde.

Men snart fik baade Madam Syl og Kjøbma
Brask andet at tænke paa, end at digte Løgne om K
pellanen. Mørke Skygger fra Fortiden steg op af Grave

En Morgenstund kom en gammel Kvinde til Pr
stegaarden. Hun ønskede at tale ene med Præsten, hel
med den unge. Da hun kom ind til ham, brast hun
en krampagtig Graad, og det varede længe, inden hu
kunde fatte sig saa vidt, at hun kunde fortælle sit Erind
Det blev en Afsløring af en græsselig Forbrydelse, so
hun havde været delagtig i, men siden altid fortrud
Af Frygt for at blive str..ffet, havde hun tiet stille, me
nu mærkede hun kjendelig, at hendes Livsaften var nær
og hun følte, at hun kunde ikke dø i Fred, før hun h
skriftet sin Synd, og hun fik at vide, om der ikke kun
raades Bod paa noget af al den Elendighed, hun hav
været med at volde.

Hendes Historie var kortelig denne, en Syndens
Sorgens Historie, som Verden har saa mange af, baa
lønlige og aabenbare. Men selv for den lønligste Ud
kommer der en Gjengjældelsens Dag. „Han, som se
Løndom, vil betale aabenbare!"

— Det er mange Aar siden, fortalte den ga
Kone, da saa' her ikke ud som nu, der var ikke nær
mange Folk, ikke nær saa megen Støj, da boede jeg
nede i Byen hos Heksen — —"

„Hos Heksen?" udbrød Kapellanen.

„Ja, hos Mo'r Syl, som allerede den Gang,
vist med Rette, bar Hekse-Navn, mig forheksede h
alt Fald. Min Mand var død, og jeg sad Enke

re smaa Børn. En Aften silde, jeg husker det godt, det
ar et forrygende Vejr, holdt en lukket Vogn uden for
Døren; ud af Vognen blev en ung og meget smuk Pige
aaren ind i Huset; hun var meget syg, jeg kunde høre
jende inde fra mit, hvorledes hun jamrede sig. Ud paa
Natten blandede Børneskrig sig med hendes; jeg anede
straks, hvordan det var fat, og satte mig for, at jeg og=
saa vilde vide lidt Besked. Nu er jeg en gammel Kone,
og vor Herre har lagt sin Haand paa mig, saa nu ser
jeg anderledes paa mange Ting end den Gang, da jeg
nærmest tænkte paa at tjene Penge, lige meget ved hvilke
Midler og ad hvilke Veje, naar jeg blot kunde slippe
godt fra det, og saaledes tænkte vist de fleste her i Byen,
i alt Fald den Gang, men det gjør jo da ikke mig eller
mine Tanker bedre, kan jeg tro. Nu, som sagt, jeg
mærkede nok, at Heksen havde en lille „Geschäft", og jeg
var vis paa, hun tjente store Penge ved den; jeg syntes,
det kunde være rart at faa' lidt af dem ogsaa, hun tro=
ede vistnok, at jeg var for dum til at gaa hende i Vejen.
Hen ad Morgenstunden blev det stille i Kammeret og i
hele Huset, jeg listede mig paa Tæerne ud paa Gangen
og ind, hvor den syge Kvinde laa, en Stump Lys havde
jeg med, det fik jeg tændt og saa' mig noget ængstelig
omkring, jeg var dog ikke vant til den Slags Nattevan=
dring. Henne paa den mindre end tarvelige Seng laa
hun, saa smuk og saa stille! Dødens hvide Roser blom=
strede paa hendes Kinder, jeg saa' det straks, og jeg gy=
ste, det var mig, som var jeg trængt ind i en Helligdom,
som selve Døden saa' paa mig med et gjennemborende

Blik, spørgende: hvad vil Du her? Ja, jeg gle
det aldrig i Verden!"

Den gamle Kone drog et dybt Suk og tav sti
lille Stund, idet hun saa' ud for sig, som vild
kalde de gamle Skikkelser frem for sit indre Øje.

Saa vedblev hun, men noget sky og som i
for at sige for meget:

„Jeg saa' mere. Paa Bordet stod en Kop, o
Siden af den en Flaske med Gift; at noget af denn
havde været i Koppen, og at den var bleven drukk
den jyge Kvinde, som derved havde drukket Døden
bevis, var ikke blot sandsynligt, men sikkert.. I R
lod jeg Flasken falde, den Døde vaagnede ikke d
men det gjorde Heksen, som straks traadte ind i V
set. Jeg vèd ikke, hvad der vilde have voldt hende
Skræk, enten at se den Døde som Gjenganger, eller
et virkeligt levende Menneske derinde i denne S
Vi stod et Øjeblik og stirrede paa hinanden med
Blikke uden at sige et Ord. Heksen var den, der
fattede sig og sagde sledsk:

„Jeg kan tænke, at Du er bleven bekymret, d
hørte Skrigene herinde fra, Du troede naturligvis
laa syg og var Døden nær!"

„Nej — det just ikke, men .... men ...."
mede jeg.

„Men det var dog ikke mig; det var alligevel
af Dig! Ja, den Stakkel! hun har lidt, me
har hun udstridt, og det er det bedste, der kan t
hende!"

Jeg kom efterhaanden mere til mig selv og talte noget kjækkere:

„Hvad betyder denne Giftflaske, Madam Syl?"

„Giftflaske! min kjære, Du spøger! Mener Du Skaarene af den Flaske, Du har slaaet i Stykker? Der var saamæn god og ærlig Medicin i den, men nu har Du spildt den paa Gulvet, det var for Resten kjedeligt."

„Jeg siger, at Pigen dèr er ikke død af anden Sygdom end Gift, og jeg vil melde det til Politiet!" udbrød jeg.

„Saa Du vil til Politiet? Det var ellers smukt gjort, saa kan vi følges ad, for jeg tænker ogsaa, det er bedst, jeg gaar derop og faar det lavet saadan, at fremmede Folk ikke bryder ind i mine Værelser ved Nattetid," sagde hun haanligt og irriterende.

I dette Øjeblik hørte jeg tydelig en svag klynkende Barnestemme, det lød, som kom den fra Sengen eller under Sengen. Heksen blegnede, men med et rask Skridt var jeg derhenne, bøjede mig ned og fik fat i en Pakke, som var stubbet ind under Sengen. Pakken eller Byltén indeholdt to smaa nyfødte Børn, der begge var levende og klynkede svagt.

Heksen lo arrigt, da hun saa' mig med Byltén paa Armen, men fandt det dog rigtigst at gjøre gode Miner til slet Spil, og hviskede til mig i en Slags fortrolig Tone:

„Vær nu fornuftig! Kan Du holde ren Mund, saa skal Du faa Lov til at hjælpe mig og tjene en Slump

Penge. Men ikke et Muk til noget Menneske om, l
her er skeet i Nat, forstaar Du!"

Jeg forstod det godt, det gik netop, som det ski
Jeg lovede evig Tavshed.

„Ser Du," vedblev Heksen, „denne Pige er M
til Rollingerne dèr, det kan Du jo nok begribe; hu
død i Fødsels-Smerterne, ikke sandt? — Jo vist
Det kommer jo ikke et eneste Menneske ved! D
Puslinger skulde egentlig være dødfødte, forstaar
men da de nu ikke er det og heller ikke godt kan blive
saa enes vi kjønt saaledes, at Du flytter nogle Mi
paa Landet og tager dem med Dig som dine Plejeb
Penge skal jeg nok sørge for, dèr har Du foreløbig
gen," sagde hun, idet hun af en Skuffe tog en lille fe
Rulle og gav mig den, „og Du skal intet komme ti
mangle, hverken til dem eller dine egne Børn. H
siger Du til det?"

Jeg slog til, og næste Dag flyttede jeg ud
Landet med mine egne og de to smaa fremmede B
Og jeg har heller intet savnet, i det Stykke har He
holdt Ord. To smaa Guldringe fik jeg uden hends
dende listet af den døde Kvindes Haand — ellers ha
Heksen taget dem — vær saa god, her har De d
Tvillingerne voksede saa op i mit Hjem, de kjendte
for Moder og mine egne Børn kaldte de Søske
skjøndt jeg havde fortalt dem, at deres rigtige Mo
var oppe hos Gud i Himlen; om deres Fader talte
intet, og, mærkeligt nok, jeg hørte dem aldrig spø
om ham.

En Dag kom Heksen ud paa Landet til mig. Nu :ulde Drengene i Skole, fortalte hun, de skulde være erde Mænd lige som deres Fader. Jeg troede hende ke, men hun viste mig blanke Dalere, mange Dalere, m skulde være mine, naar jeg vilde lade dem rejse og :emdeles tie stille med alt, hvad jeg vidste. Jeg gav ter for Fristelsen, Heksen gav mig Pengene, og hun k Drengene med sig, de var nok saa fornøjede ved Tan:n om at komme ind til den store By, — men hvor de : henne i Verden, er der vist ingen, som vèd, ikke en lang Heksen selv.

Da de var borte, skjønnede jeg først, at jeg havde em kjær, og jeg fortrød bitterlig, at jeg havde ladet em fare, men for sent! Det var atter Pengegjærrigedens Djævel, der havde overlistet mig. Jeg har ikke aft en rolig og glad Time siden, og Herrens Haand ar hvilet tungt, ja saa tungt paa mig. Sygdom bortev begge mine Drenge, faa Dage efter hinanden sank e i Graven, og min Datter, mit eneste Barn! — ja, vor er hun? Jeg vèd det ikke, ak nej! To Aar før De kom, Hr. Pastor, forsvandt hun med et omrejsende Berider-Selskab, om det var godvillig, eller om hun lev tvungen til det, vèd jeg heller ikke, men min Samittighed siger mig, at jeg er Skyld i alt dette, og at in Brøde er utilgivelig! O hvilke Kampe, hvilke ræsselige Nætter jeg har gjennemvaaget! Ofte har g tænkt paa at skrifte for dem, men lige saa ofte opivet! Nu er det gjort, gjør med mig, hvad De kjender r Ret, men trøst mig, trøst mig, om De kan!

Hun knælede ned for Præsten, som venligt løftede hende op, og, uden at tage det mindste fra i Brødens Størrelse og Betydning, viste hende den Kilde, som renser for al Synd.

„Har De ingen Tanke om, hvem den Mand er, som sveg hin unge Kvinde og voldte hendes Død ved Heksens Haand?" spurgte Magne.

„Jo. Han lever endnu og sidder ved Magt og Glans, mens hans Børn farer om som vilde, hjemløse Fugle, hvis de ellers ikke er døde i det fjærne. Heksen havde aldrig villet sige mig, hvem der stod bagved det hele, hun vilde naturligvis ikke have nogen Mellemmand; men en Aften, da hun troede, jeg var borte, hørte jeg en Mand tale inde i hendes Stue; af de enkelte Ord, jeg kunde faa fat paa, skjønnede jeg, at Samtalen drejede sig om hin Nats Begivenhed, og at Heksen var i Færd med at presse Penge af Stymperen. Paa Røsten kunde jeg høre, hvem det var, og jeg gyste, da det gik op for mig, hvor megen Slethed der kan skjules bag ved et ærbart og retskaffent Ydre."

„Hvis var Stemmen?" spurgte Kapellanen strængt. „Tal nu Sandhed og intet andet, det kan faa' stor Betydning!"

„Den tilhørte Hr. Kjøbmand Brask," svarede den gamle Kone.

Kort efter gik hun, trøstet og lettet, men den unge Præst sad længe i dybe Tanker.

Sejrende Kræfter.

Af

Adam Dan.

2. Del.

Cedar Falls, Iowa.
„Dannevirke"s Trykkeri.
1882.

Anden Afdeling.

—⁜—

1. Loma Prieta.

Vi er i Guldets og Blomsternes og den evige ommers Land!

California, hvor Nutids-Eventyret er skudt op af ı rige Jord med Guldets Glans og med Kranse af :id blomstrende og duftende Roser, hvor Romantiken r et Pavlun ı det virkelighedssyge Amerika, — Cali:nia med din brogede Folkeverden, dine Kæmpetræer, ıe Snebjerge med evig Sommer ved Foden, dine her;e Frugter og Vinhaver, — mon Du ikke har Plads de sejrende Kræfter? Er her intet at bygge op i ındens Verden? Skal Kampen blot staa imod lurvede ıdianere og skjævøjede Kinesere? Skal saa megen ıgdom og Kraft, saa mange bankende Hjærter og friske ıturer nøjes med business og Penge? California! ı ligger ud til det stolte, rullende Verdenshav og hælc Dig, smilende og yppig, op til de stærke Fjældes :dækte Skuldre, men fra Hav og over Bjerge gjæster Dig, de venlige Aander, for i din rige Jord at plante ›ealets Banner og tænde Kampens Glød i alle ædle ærter.

Hvor tre af de største californiske Dale, smykkede med Guld og Grønt, støder sammen, hæver sig op imellem Santa Cruz-Bjergene Loma Prietas høje Fjeldknude. I Øst ligger Santa Clara Dal, der oppe fra Højden tager sig ud som en broget, forvirret Masse af Skove, Marker og smaa Floder, og med sin Hovedstad San Josè er den „Vestens Elysium“. Heroppe fra ser man det stille Hav, den store Vandvej mellem Amerika og Asien, og til den modsatte Side den lange Række af hvide Snefjælde, det er Sjerra Nevada. Det er vildsomt paa Loma Prieta, her er Huler og Kløfter i stor Mængde, og lige saa mange Røver-Reder. Man har kaldt California „Amerikas Italien“; Sammenligningspunkterne er imidlertid ikke mange, og der skal en ejendommelig amerikansk Fantasi til for at finde dette Navn berettiget. Et har California tilfælles med Italien, det er Røverne, som især har fattet en vis, let forklarlig Forkjærlighed for Wells, Fargo & Co.s Pengekasser. De fredelige Indbyggere i Dalene omkring Bjerget mærkede sjælden noget til Røvere, skjøndt de havde dem til Naboer. I den lille By, Santa Rita, hvorhen Taage og Skyer kun sjældent forvildede sig, og hvor derfor Træer og Blomster stod i Fylde, boede Senor Castro og hans Hustru i et adobe-Hus, med Sol inde og ude. De klareste af alle de klare spillende Solstraaler var Rosita og Ramon, den sidste deres Søn, den første et Hittebarn, men opvokset som Husets Datter. De legede imellem Cypresserne i det stille, smilende Santa Rita ved det alvorlige Loma Prieta. De

gik i samme Skole, læste i samme Bog, skrev samme knudrede, forfløjne Skrift, og gjorde begge de ynkeligste Miner, naar den arithmetiske Tyran lagde sin Opgave frem for dem: fire Gange fem Bjørne er hvor mange Bjørne? De nærede i saadanne Øjeblikke begge det inderlige Ønske, at alle Bjørne, Arithmetiker og Skolemestre sad oppe paa Toppen af Loma Prieta.

Om Søndagen gik de til samme Kirke, hvor den milde og trivelige Pater Antonio prædikede. Dèr optoges deres Tanker mest af et Alterbillede, som var Kirkens Pryd og Præstens og hele Menighedens Stolthed. Det fremstillede den hellige Kristoffer, der bærer Barnet over den brusende Strøm.

„Det vil jeg gjøre, naar jeg bliver stor," sagde Ramon med lysende Øjne, „jeg vil være den stærke Kristoffer, der ikke er bange for de høje Bølger!"

„Og saa vil jeg være det lille Barn, som Du skal bære over; naar Du saa løfter mig, vil jeg heller ikke være bange," sagde Rosita og lagde sin Haand i hans.

Der var maaske mere i disse Søndags-Forsætter end i mange af de voksne Kirkegængeres, der, som bekjendt, ofte kun tjener til at brolægge Vejen til Helvede.

— Der var Udstilling, County-Fair, som i California altid samler en Mængde professionelle Spillere, Gjøglere, Røvere, Lommetyve og andre mindre hæderlige Medlemmer af Samfundet. Der er strænge Love imod alt Hazard-Spil, men i de Dage, Udstillingen varer, er de stedlige Myndigheder som slagne med Blindhed, Spillerne (gamblers) driver deres Forretning lige

for Øjnene af den høje Øvrighed; Guldet klinger, Ederne klinger ogsaa, Blodet flyder ikke sjældent, men et Par Mænd i Nærheden af et Spillebord er næppe i Stand til, uden for et Øjeblik, at afbryde de øvrige Spillere. Til Udstillingen kommer ogsaa en anden ejendommelig Klasse af Samfundet, nemlig de saakaldte Tramps, amerikanske Vagabonder — Navnet Tramp er overordenlig heldigt og meget betegnende. Deres Levevej er at tigge lidt, arbejde lidt nu og da, stjæle lidt og en Gang imellem tage frit Ophold i Arresten. Nogle Tramps er antike og ligner Røvere eller Trolde, andre er mere glatte og moderne,

Senor Castro var under Udstillingen ansat som special police. Han var en agtet og retskaffen Mand, man vidste, han vilde gjøre sin Pligt.

Paa Udstillings-Pladsen vrimlede det med Mennesker af alle Farver og Farveafskygninger, der var en Raaben og Snakken, en Tuden og Brølen uden Ende, ind imellem klang Pigernes smittende Latter, naar Manden ved Lykkehjulet eller ham ved Ægteskabs-Kontoret blev altfor morsom, og Klagerne fra de smaa babies, naar deres Mødres eller Søstres Opmærksomhed i alt for høj Grad blev optaget af Markedslivets bedaarende Herligheder, der rent lod dem glemme, at der var saadanne smaa paatrængende Skabninger til. En rigtig County-Fair, især i California, er en Dyrehavsbakke i stor Stil. Her er baade Mester Jakel og Tyroler-Ferdinand og alle de andre Honoratiores, her er Karusseller, Lykkehjul, Spilleborde, „Verdens syv Undervær-

ker", Keglebane, Skydeøvelser, Kraftkunster, Misfostre, en hovedløs Hane, som galer, firbenede Gæs og tobenede Grise, Lirekasser og Liniedansere og tusinde andre „sjældne Mærkværdigheder", som allesammen har været forestillede for „de kronede Hoveder i Europa", en Omstændighed, der ikke undlader at gjøre Lykke i vort republikanske Land.

Hvilken broget Folkestimmel! Dèr gaar et Par Meksikanere med Slængkapper, laadne Benklæder, lange Ridestøvler med Kæmpesporer, en halv Alen lange, den brede Straahat paa Snur og det aldrig manglende røde Halstørklæde; Ansigterne er grumsede, Farven er en Mellemting mellem sort og brunt, Øjnene store, sorte og ildfulde, Læberne tykke, men Tænderne prægtige, hvide som Sne, Haaret er ravnsort. Grizers er deres Øgenavne, i social Henseende staar de omtrent midt imellem Kineserne og Negrene, indtager altsaa ikke noget synderligt højt Standpunkt. Hvad de lever af, er en Gaade, og hvad de lever for, er vistnok et Spørgsmaal, der aldrig er vaagnet hos dem. Der er noget vist sorgløst og fornøjeligt over deres Liv, en Romantiker og en Maler vil finde sig langt mere tilfredsstillet imellem dem end imellem de beregnende, prosaisk-forstandige business-Folk, der jo er saa grundskikkelige! Her sprænger en anden Meksikaner frem, det er en hidalgo fra nærmeste hacienda; se, hvor let han styrer den vilde Mustang; Ridekunsten er en Arv fra Indianerne, Sproget med sin musikalske Klang er fra Spanien. For tyve Aar siden ejedes alt Landet heromkring,

ja næsten hele California, af disse spanske Grander, nu driver de fleste af dem omkring som Eventyrer, Banditter i større eller mindre Stil, medens Amerikanerne høster Millioner af deres Ejendomme.

Indianerne begynder at blive sjældne Fugle, men hist gaar et Par med det kulsorte Haar hængende langt ned ad Ryggen, det er Ætlingerne af de stolte Azteker, sørgelige Levninger af et mægtigt Folk; Brændevin er deres dyreste Skat, for en Slurk af den giver de gjærne alt, hvad de ejer, om de ellers tilfældigvis ejer noget.

Ding—ding! kling—kling! Kinamand og Klokkeklang! Her er en hel Flok af de smaa skjævøjede! De kommer netop ud fra deres Tempel elles Joss-Hus, som de profane Amerikanere kalder det, hør, hvor der ringes og slaas paa Tromme og Gong-gong, det er stor kinesisk Helligdag, det er Djævlefest. Udenfor Templet staar paa et Stillads en stegt Gris, saa indbydende brun; med den allerkunstigste kinesiske Skrift paa ildrøde Plakater anmodes Djævelen og alle hans Underordnede om at modtage denne Gris og saa til Gjengjæld lade de stakkels afdøde Kinesere sove i Fred. Imidlertid vil de lyslevende Kinesere gjærne spise Grisesteg, derfor er Grisen pyntet med en hel Krans af smaa Kræmmerhuse med spansk Peber i, og det er listigt gjort af hans Velærværdighed Præsten; thi naar nu Djævleskaren kommer med stort Sus og Brus, som det sømmer sig slige Herskaber, saa flyver Peberet i de Herrers Øjne og Næser, hvorpaa en almindelig Nysen begynder og varer ved i 50 Dage, netop saa længe, som de Afdøde er udsatte

or at blive mishandlede af Mørkets Herrer, og imens piser Kineserne selv deres Gris og ler ad „den dumme Djævel".

Nu gaar „John" paa Marked, han er i Helligdags-Skrud, hans Haarpisk er upaaklagelig, hans Pergaments-Ansigt smiler i Forventning af Opiums-Nydelsen, der venter i Aften; om et Par Aar har han tjent saa mange Penge ved „washee" (Vask), at han kan rejse langt, langt bort fra de hvide Barbarer, hjem til det himmelske Rige, Blomsternes og Midtens Kongerige, hvor ingen kalder ham John, men Chang–Wong–Tsing Quang–Pang!

Her har vi et Par velnærede Eksemplarer af Kams sorte Døtre, hver med en lille sort Hale bag efter sig; de har Høns paa Udstillingen og er sikre paa at faa' Præmie for dem; den enes Mand er Barber, den andens Opvarter, to Livsstillinger, som de „kulørte gentlemen" særlig synes at have et vist Privilegium paa at indtage.

Hvad mon det er for en skummelt udseende Mand, der staar i en skummel Skrog bag ved „Ildslugeren"; thi her er ogsaa en Ildsluger, en „Salamander-Mand." Det er Don José.

Don José er hele Egnens Skræk, han er en indfødt Spanier, stolt af sit kastilliansk Blod, lige nem til Dolk og Pistol og lige sikker i at bruge begge Dele; mangt et Mord har han øvet, men hvor findes den Jury, der vilde dømme Don José skyldig! Thi vel er han frygtet, men han er hele Omegnens Helt.

Enten øves der kun liden Heltedaad i den ny Verden, eller ogsaa har Folket forskrækkelig ondt ved at finde den og en ulykkelig Gave til at kjæle for det nøgne og aandløse Heltemod.

Da Kineserne, lystigt sladrende, gik forbi Ildslugeren, traadte Don José frem af Skumringen og spændte sine lange spanske Ben i Vejen for dem. De smaa skjævøjede er Fredens Børn, de kom tilmed lige fra Templet og var slet ikke oplagte til at tage Kampen op med det kastillianske Blod. De søgte, ved at dele sig, at smutte fra ham. Dette lykkedes ogsaa for nogle af de smidigste, men ikke for alle, et Par af dem fik et haardt Stød for Brystet af Kæmpens Haand, idet han med en drøj Ed udbrød:

„Caramba! Jeg skal lære Kineserpakket at gaa i Vejen for en gentleman! Vil I pille af, I Hunde!"

De skjælvende Mongoler ønskede intet hellere end at „pille af", men alle deres Forsøg paa at slippe bort, hindredes af den stærke Spanier, som opmuntredes ved Latter og høje Bifaldsraab fra de Skarer, der efterhaanden samlede sig for at se paa dette morsomme Optrin, for det er altid morsomt, naar John faar paa Hovedet, han ser saa morsom ynkelig ud!

Da kom Politibetjenten Castro just i rette Tid. Det lykkedes ham at fri Kineserne fra deres pinlige Stilling og fra flere Skub og Stød, men Don José sendte ham et meget betydende og ildevarslende, hadefuldt Blik, idet han arrigt sagde:

„Det er anden Gang, vi mødes! Det var mit

:laim alligevel, trods tusinde forheksede Juryer. Jeg jav slip den Gang, jeg giver ogsaa slip idag, men ved ille Helgene! jeg gjør det ikke tredie Gang! Vogt Dig, Castro!“

Med denne Hentydning til et tidligere Mellem›værende fra den Tid, de begge arbejdede i Guldminerne, ‚jærnede Don José sig og søgte hen til et af Spillebor›dene, hvor Guldet klang lokkende, og hvor i utrolig kort Tid den ene Sum Penge efter den anden blev Farao›bankens Ejendom. Spillet fulgtes med spændt Op›mærksomhed af de tætte Klynger, som slog Kreds om det grønne Bord, en uhyggelig Ild tindrede i mange af de gamle „Pionerers“ Øjne, de mindedes med sælsom Lyst Dagene fra 1849, da San Francisco var en Sam›ling af glimrende Lasters Boliger og usle Hytter, da uhyre Formuer sattes paa et eneste Kort og Lykkens ustadige, lunefulde Hjul søndersled mange Hjærter.

„Kan Du huske, Ben, da vi betalte en Snaps med 20 Dollars og ikke brød os om at faa tilbage?“ siger en gammel, maadelig klædt Mand til en anden, hvis hele Ydre heller ikke overstiger det maadelige.

„Jo, om jeg husker det! Ak ja, det var Dage! da var det værd at leve! Vi kastede Guldstykker i Grams til Drengene. En eneste Aften i Frisco gav mig ti tusinde Dollars i Lommen.“

„Hvor er de bleven af, gamle Dreng?“ spurgte en tredie, hvis Tilværelse som Californier aabenbart var af langt yngre Dato.

„Hvor de blev af, min Gut? Ih, hvor skulde de vel blive af andre Steder, end hvor jeg fik dem fra?"

„De kom altsaa tilbage til Spilledjævelen!"

„Naturligvis! En Mand fra 49 spiller kun for at spille, ikke for at vinde Penge."

„Se, se! hvad er det? hvad er der i Vejen?" raabte pludselig flere Stemmer.

Der blev leveret et lille Slag i Nærheden af Spilleborbet; Don José havde greben en heldig Modstander i Brystet og holdt sin Revolver lige for Øjnene af ham. Men Don José vilde være højmodig; han holdt derfor først en lille Tale til sit Offer, hvem han søgte at vise det vederstyggelige i falsk Spil, især naar man derved narrede en gentleman, en fuldblods Castillianer.

Larmen havde bragt Politiet til Stede. Castro trængte sig pludselig frem gjennem Mængden og slog pludselig Revolveren af Haanden paa den moralprækende Bandit, hvis Øjne glødede af Raseri, da den falske Spiller smuttede bort, og han saa', at det atter var Castro, der gik i Vejen for ham. Denne fjærnede sig roligt og Mængden adspredtes, men den stolte Røver skar Tænder og udbrød:

„Det var tredie Gang! det skal koste dit Liv Castro!"

— Om Eftermiddagen sluttedes Væddeløbene, som al Tid tiltrækker sig særlig Opmærksomhed i California, hvor næsten alle Mennesker kunne ride og kjøre, som gjaldt det, hvem der først kunde brække Halsen. At

gaa overlader man til Tramps og Kinesere, man undværer hellere et eller andet Klædningsstykke end en Ridehest eller en Buggy, der betragtes som noget af det aller nødvendigste, uden hvilket en ung Mand ikke kan være nogen rigtig gentleman.

Det blev henimod Aften. Markedspladsen blev tom. Det var en af disse dejlige California-Aftener, som er sjældne paa Kysten, men hyppige inde i Landet, hvor hver Bjærgtop hæver sig i skarpe, bestemte Omrids, Himlen er det dybeste blaa, Stjærnerne, som kommer næsten øjeblikkelig efter Solnedgang, tindre og blinke som i en nordisk Vinternat; langt borte i det fjærne løfter sig de snetindede Sjerra Nevada. Rundt omkring i Dalen staar de mægtige, altid grønne Ege med Grene som bugtende Kjæmpeslanger og smaa haarde, takkede Blade, hist og her løfter sig en storbladet Sykomore og den rødbarkede Madronja og Manzanita. Inde i Haverne dufter det med Roser og Levkøjer, Oranger og det spanske Pebertræ; som Hegn staar mørke Cypresser eller slanke, himmelstormende Gummitræer, medens Palmen og det høje Pampas løfter sig inde paa de al Tid grønne Plæner.

Castro havde lovet sine Børn at kjøre dem hen til en Tante nogle Mil derfra. Skjøndt det var bleven senere, end han ønskede at kjøre, vilde han dog ikke tage sit Løfte tilbage. De kom op paa Vognen alle tre, og afsted gik det, først hurtigt, saa længe Vejen løb ned i Dalen, men snart maatte Farten sagtnes, da Stigningen begyndte op mellem Krat og Klippestykker, Ugler

og Cayoter, de kalifornifke Sjakaler, tudede omkap, men ellers laa den dybeste Stilhed over Naturen. Børnene blev gjæstet af Ole Lukøje, de smaa Hoveder nikkede og nikkede, men Søvnen fik dog ikke rigtig nogen Bugt med dem.

Vejen snoede sig ind imellem Bjærgene, som flere Steder rejste sig næsten lodret i Vejret og ofte næsten spærrede al videre Fremgang, men dog havde Menneskekraften næsten overvunden den stridbare Naturkraft, med en rask Bøjning gik Vejen uden om Fjældet men saa nær den gabende Afgrund, at de Sten Hestene slog til, raslede ned mellem Buskene, hoppede fra Klippestykke til Klippestykke, og forsvandt i Dybden. Enkelte Steder var Vejen hugget ind igjennem Bjærget, — hvor der var mørkt og koldt derinde!

Vognen, hvori Rosita og Ramon sad ved deres Faders Side, var netop kommen ud af en saadan Fjældport og kjørte langs med Foden af et stejlt Bjærg, da knaldede pludselig en Bøsse, Ekkoet gjentog Knaldet i Mangfoldighed, det løb fra alle Bjærgene rundt omkring og tonede ud fra Dalene; Børnene saa' op, hvor Skuddet kom fra, en Mand med kulsort Skjæg, klædt som en meksikansk fidalgo, stod deroppe paa Højden og stirrede ned paa dem. Men i samme Øjeblik vendtes Børnenes Opmærksomhed til deres Fader, som slap Hestenes Tømmer og sank bagover i Vognen, medens Blodet flød af et Skudsaar i Hovedet. De to smaa Stakler skreg højt i Rædsel, Hestene blev bange og fo'r af Sted hen ad den snævre, farlige Fjældvej. Det var en sælsom

erd i den stille Aften; i Vognen laa den døde Fader
hans grædende, angstfulde Børn.

Men oppe paa Højden gik Don José. Han vidste,
in havde myrdet en af Egnens bedste Mænd og lagt
ødens Skygge over et fredeligt og lykkeligt Hjem,
en hvad betød saa det? Var der ikke Folk nok! Enn kunde sagtens finde en anden Mand, og Rollingerne
- hm! ja de vilde vel snart glemme det hele!

Ved Tantens Gaard, inde imellem Bjærgene, standes Hestene, Børnene var uskadte, men den stakkels
astro var og blev død. Det blev Sorg i Steden for
læde, dette Besøg hos Tanten, saa vender Bladet sig
dt, baade i stort og smaat, men det er Gud Herrens
aand, der vender det, og i den Tro gro'r der Trøst og
rimodighed.

Liget blev kjørt tilbage til Hjemmet og to Dage
nere jordfæstet, et større Følge var sjælden sét. Og
mme Dags Aften arresteredes Don José, anklaget for
lord paa Castro, men kom straks paa fri Fod igjen,
i han stillede den forlangte Sikkerhed i Penge.

Juryen var samlet. Man kjender vel en amerinsk Jury? Tolv edsvorne Mænd, som ingen Meing tør have om den Sag, de skulle dømme i. Vidnerne
rhørtes, Ederne aflagdes. Man kjender vel den
nerikanske letfærdige Omgang med Eden? den er lige
em vanærende for Folket og en Skjændsel paa dets
etspleje; et hvert Skridt, en hver nok saa simpel Udelse skal belægges med en Ed; Udbyttet er et sørgeit Tal af Menedere, som der imidlertid ikke bliver

gjort noget imod, da Loven saa at sige her er den, der frister.

Don Josés Advokat gjorde gjældende, at den Anklagede i det højeste havde gjort sig skyldig i et Vaadeskud, de to Børn var de eneste Vidner, og deres Vidnesbyrd var meget upaalideligt, maaske det havde været en anden uheldig Jæger og slet ikke Don José, der jo var kjendt som en hæderlig gentleman!

Skjøndt alle følte sig overbevist, at Don José var Morderen, var hans Indflydelse dog saa stor, at Juryen efter et kort Samraad kom ind med Kjendelsen: „ikke skyldig!“ I Triumf førtes den saaledes frikjendte ud af Retssalen.

Men fra den Dag følte Ramon, at han maatte vokse op til at hævne sin Fader.

Ikke længe efter døde Castros trofaste Hustru. Sorg og Savn lagde hende i Graven. Rosita kom i Huset hos Tanten, men Ramon forsvandt, uden at man kunde faa at vide, hvor han var bleven af.

Paa Højden af Loma Prieta laa en Skare fortskjæggede Mænd om et blussende Baal. Flammerne spidsede sig op imellem de høje Træer, Skyggerne dybere inde blev ligesom levende derved, det saa' ud, som dansede Dæmonerne i Tykningen; hist og her snurrede en ængstelig Flagermus, og en lysky Ugle løftede sin klagende Røst. Mændene var ikke saa tilbageholdne, Vinkanden gik rundt, Eventyr blev fortalt, og den ene Sang afløste den anden. Det var vilde, ubundne Toner, der løb omkring Lejrbaalet; nu og da gik der en

Sorgens Klang igjennem dem, det var som Skumring uden Haab om Dæmring, ingen venlig Forjættelse om Lys og Sol straalede for disse Mænds Øjne, de laa i Krig med Samfundet, dette Samfund, som havde bygget Fængsler til dem, og som var rede til at rejse Galger for dem, naar det bare kunde faa' Lejlighed til det. Hvem var disse Mænd? De fleste af dem var Halvindianere, Grizer, vilde Mænd med vilde Hjærter, med mange Lyder og enkelte Dyder; trofast vilde de følge den, der havde vist dem en Velgjærning, og med noget af den barnlige Inderlighed vilde de omfatte den, der viste sig venlig imod dem, og ikke skammede sig ved dem.

Men de skulde leve. De kunde ikke kjende det for Synd at røve nogle Penge fra dem, der havde røvet hele deres Land og knust dem i Støvet, fra dem, som raabte højt paa „Frihed og Lighed og Broderskab“ men som kun taalte Frihed for sig selv og sine egne, Flertallets, Interesser.

Her fra Loma Prieta, hvor tre rige, frugtbare Dale støder sammen, udførte de mangen en dristig Daad, Verden kaldte dem Røvere, Samfundet havde sine Tjenere ude efter disse farlige Mennesker, som ikke agtede Lov og Ret.

Gamle, hæderlige, grundmurede Samfund! Tør Du, uden at rødme, møde „Lov og Ret“? Ak, det er sandt, at rødme har Du vel længst forglemt! Husk dine Indianer-Traktater, husk de Tusinder af falske Eder, — et rædsomt Kor! Husk den uendelige Mængde af Valgbestikkelser, husk dine storstilede Embedstyve! Men

ikke sandt, det er kun „smaa Misligheder", som ikke kan undgaas i et stort Samfund! Er ikke selve Ordet Samfund en „lille Mislighed", naar der ingen Samfunds-Aand findes, men money, denne haarde og kolde Jætte, er levende og styrende Magt og højeste Maal!

Samfundet gyser fromt over den menneskelige Slethed, men i Bøger og Blade bydes den ene Røverhistorie efter den anden; med fede Typer lægges „Skandalen" frem i dens mindste Enkeltheder. Usædelighed og Ægteskabsbrud, Svindel og Humbug skildres med den mest pinlige Nøjagtighed, pyntes med poetiske Sving, den uhyggeligste Realisme krydres med den mest forfløjne Romantik, og glider saaledes som passende Barnemad ned i det unge Amerika, som faa'r Følelsen af, at vel er alt dette ikke af det gode, men det er dog saa glimrende stort, saa frit og ubundent — og man vil jo gjærne være fri og ubunden i Frihedens Land?

De ældre, betænksomme Læsere og Læserinder af vore populære Blade, Bøger og Døgn-Noveller, ryster lidt paa Hovedet, og saa gaar de op til Templet for at bede: Vi takker Dig, Gud, at vi ikke er som andre Mennesker!"......

Men ude mellem Bjærgene samles Samfundets Udskud. Dèr flammer Lejrbaalet, dèr flammer de vilde, trodsige Øjne, og Modet opflammes af Californias Vin.

Det var Don Josè og hans Bande, som havde deres Hovedkvarter paa Loma Prieta.

Don Josè var efter Mordet paa Castro bleven

andnu vildere, intet var ham for voveligt; snart med et Par af sine trofaste, snart med hele Banden, og snart helt alene, udførte han Gjærninger med et Mod og en Snildhed, som vilde været en ædlere Sag værdig. Nu var han paa et Tog oppe under Contra Costa-Bjærgene, men den største Del af hans Bande havde slaaet Lejr paa Loma Prieta, hvis stejle Sider, mørke Huler, dybe Kløfter og skovtætte, vildsomme Canyons gjorde det til en særlig behagelig Plads for Folk af den Klasse, der, som bekjendt, ikke sætter synderlig Pris paa, at Omverdenen har altfor let Adgang til dem.

Naar Don José var borte, enten ude paa Tog eller han spillede Gentleman nede i Byerne, var den gamle Lopez kommanderende capitano. Gamle Lopez var hvidhaaret, Ansigtet rynket og barket, men i Grunden var han ikke saa gammel. Hvor han var fra, vidste ingen, han var ingen Spanier. Hans Haand havde aldrig udgydt Blod, men forrest var han blandt de forreste, naar det gjaldt en Kamp, og snildest blandt de snildeste, naar det gjaldt om ved List at overrumple eller at narre den spejdende, søgende Øvrighed.

Gamle Lopez var, trods alt det vilde, en smuk Mand med noget vist ædelt i Væsen og Holdning, hans Tale var ren, ingen Eder og uhøvisk Snak lød fra hans Mund, og under Tiden sank han hen i dybe Tanker, da var hans Sjæl langt borte; naar han da vaktes tilbage til Virkeligheden, skete det med et langt, dybt og smærteligt Suk, som om det faldt ham haardt at sige Farvel til Fortidens Minder.

For nogle Dage siden var en ung Knøs kommen op til disse vilde Folk. Han spurgte efter Don José, men Høvdingen var ikke hjemme. De fleste var bange for, han var en Spion, men Lopez tog ham under sit Værge og fattede straks en særlig Godhed for denne Dreng, en Følelse, der steg med hver Dag, og som snart blev gjengjældt af Drengen, Ramon hed han, der betroede den Gamle, at han var fader- og moderløs og vilde prøve sin Lykke i Verden.

„Og Du tro'r, den blomstrer her mellem os?" spurgte Lopez og saa' paa ham med et langt Blik.

„Ja, den Lykke, jeg søger," svarede Drengen.

I et Punkt blev Ramon taus; han vilde intet sige om Faderens Død, og hvorfor han netop valgte Selskabet paa Loma Prieta.

Den Gamle vilde ikke trænge videre ind paa Drengen. Røverne laa uvirksomme, intet større Foretagende skulde øves før Høvdingens Hjemkomst.

Blandt de faa Ejendele, Ramon havde medbragt, var der to Ting, som en Dag vakte den Gamles Opmærksomhed. Det ene var en Salmebog paa Engelsk — Ramons Moder var født i Skotland —, det andet var et lille, simpelt Billede, som laa i Salmebogen, det forestillede en lille By i Skotland: bag Byen, næsten oppe over den, hang en Borg paa Fjældet, rundt om løftede sig mørke, alvorlige Graner.

Da Lopez saa' dette Billede, brast han pludselig i Graad, hans Hoved sænkede sig dybere og dybere, og længe, længe sad han med Billedet foran sig uden dog

se paa det, Minde paa Minde svævede forbi ham!
ın kjendte denne By og denne Borg, mellem Granerne
roppe havde han leget som Barn; han, Lordens eneste
øn og Arving til Borg og By og alt Godset, sad nu
r imellem Californias Bjærge, som en gammel Rø-
r, forskudt baade af Gud og Mennesker! Ak, hvor
eget, hvor uendelig meget havde han forspildt!

„Kom, Ramon," sagde han omsider, „lad os gaa
›t herfra."

De gik begge et lille Stykke bort fra Røverlejren
satte sig ned under en stor, løvrig Sykomore, der stod
ı ensom midt mellem de slanke, kæmpehøje Rødgraner.

„Véd Du, Ramon, hvorfor jeg græd? Du saa'
t jo nok, ikke sandt?" spurgte den Gamle med bløð
bævende Stemme.

„Nej," sagde Ramon, „jeg saa det ikke! Jeg vil
e se nogen græde, og jeg vil aldrig græde selv, før
ȷ har funden min Faders Morder og set ham død for
in Fod."

„Stakkels Dreng! Jeg vilde heller aldrig græde
har ikke grædt i femten lange Aar, men i Aften kom
r Vand i de sløve Øjne! ..... Ha, ha, ha!" — han
'g pludselig om i en vild, dæmonisk Latter, mægtige
denskaber kæmpede endnu i hans Bryst, „jeg tro'r,
ȷ bliver blød, jeg, den gamle Røver! Det er morsomt,
e sandt, uhyre morsomt!"

Han rejste sig, lagde Armene overkors paa Brystet,
rrede ind mellem Træerne og blev atter mildere.

Hvad hviske I om, I gamle Træ'r,
Højt paa de blaanende Fjælde?
Hvad vil Du, jagende Tanke-Hær?
Du peger kun paa de Tusind Skjær,
Som om mit Skibbrud mon melde.

Jeg mente, hos mig var Kilden tør,
Øjet vænt af med at græde,
Men Mindet blev mig for mægtigt før,
Jeg saa' igjennem dets aabne Dør
Hele min visnede Glæde.

Jeg tænkte, det var alt længst forglemt,
Hvad der bevæged mit Hjærte,
Men kjender det godt, det var kun gjemt,
Usynlige Hænder har Strængen stemt,
O, hvor det toner med Smærte!

Jeg ligner et usselt, vildsomt Vrag,
Drive jeg kan kun paa Bølge!
Der tændes ej mere Sol og Dag,
Mod Dybet det gaar med rædsomt Brag,
Spottende Skygger mig følge.

„Dreng! Dreng! vogt Dig for slige Skygge
raabte Lopez. „Sig mig, hvad vil Du her mellem
Jeg holder af Dig og skal ikke forraade Dig, men
siger jeg Dig, her gaar Du tilgrunde, Du blive
Vrag, som jeg er bleven det. En ubændig Higen e
Guld og Eventyr drev mig til denne Kyst, efter at
først havde prøvet alle de øvrige Himmelegne.
Fader bar Hertugkronen i det gamle Skotland, —
er en ussel Røver. Og saa alt det, der ligger imell
Men fortæl mig nu din Historie. Du talte dunkelt
om Mord og Hævn."

Ramon gav efter, Barnet i ham var vakt, han blev endnu en Gang den tillidsfulde Dreng, men efterhaanden som han skred frem i sin lille Livsskildring og naaede til sin Faders Mord og sin Moders Død, forsvandt Barnet, og han stod som Hævneren, som Ætling af den, der svang den blodige Tomahawk imod de „blege Ansigter".

Den Gamle sprang op, da han hørte, at Don José havde dræbt Ramons Fader, men fattede sig straks og blev stille.

„Nu begynder jeg at forstaa Dig," sagde han, „Du er altsaa kommen her for at hævne din Fader, for at dræbe vor Høvding. Forfærdelige Modenhed! Hvad skal det føre til!" Han faldt en Stund i dybe Tanker, men udbrød saa pludselig og med en Bestemthed, der vidnede om, at han havde fattet en urokkelig Beslutning:

„Kom, min Dreng! Lad os vandre. Din Gjærning ligger ikke her, og min....."

„Min Gjærning ligger dèr, hvor jeg kan ramme min Faders Morder," sagde Ramon med en Kraft og Bestemthed, langt over hans Alder.

„Tro mig, jeg forstaar den Tanke, jeg agter den, men alligevel ...... ad denne Vej skal den ikke naas! Kom med!"

Dette sidste blev sagt i den myndige Tone, som den gamle Røver under Tiden havde, og som aldrig forfejlede sin Virkning. I den korte Tid, Ramon havde staaet under ham, havde denne faaet et mægtigt Herredømme over ham.

Ramon fulgte Røveren op over Bjærget og ned paa den anden Side. Vandringen blev ved. Føden tiggede de, Natteleje fandt de under Træerne; at Sjakalerne tudede, og at Klapperslangerne raslede i Græsset, ændsede de ikke. En stor Tanke var vakt i den gamle Røvers Sjæl. Han vilde frelse dette unge Barn fra Undergang. Et sælsomt Hastværk fik han, Døden kunde jo komme, før han fik sin Gjærning udført. Men var der ikke et Ord, der sagde: „Hvo, som frelser en Sjæl fra Døden, skjuler Synders Mangfoldighed.“ Han kunde dunkelt mindes det.

Ikke sandt, mange tvivler, naar der tales om ædle Følelser i en Røvers Sjæl, især naar der ikke tænkes paa de digtede, romantiserede Røvere i Italien, hvis Hjærter som oftest er et sand Overflødigheds-Horn af Højsind, Fromhed og Ridderlighed, — det vil sige, i Romanerne — saa det, at blive bortført o. s. v., o. s. v., kun lægger et gyldent Blad mere i den italienske Skitsebog.

Don Lopez var ingen Romanskikkelse. Han var èn af de Tusinder, der er strandede paa Californias Kyst; som Lavinen vokser i sit Fald ned ad Fjældet, saa voksede ogsaa det Onde ved hans Fald, der stedse blev dybere, men der blev dog altid det tilbage, der kaldte Alvor frem, det, som fødte Savn og Suk og den vingede Længsel. I saadanne Øjeblikke, naar det kæmpede i ham, og han med Gysen saa', hvor dybt han var falden, tog han under Tiden den Beslutning at flygte langt, langt bort, gjemme sig paa et ensomt Sted og dø

ı Ukjendtes og Forladtes Død; tıl andre Tider fo'r
:lvmords-Tanken gjennem hans Sjæl, men saa kunde
ıdselig det onde, det dæmoniske komme op i ham, og
:d en haard Latter søgte han da at skjule for sig selv
andre, at der endnu var Rum hos ham for det milde
bløde.

Grib i din egen Barm, og Du vil finde „Røver-
len" nærmere, end Du maaske tror.

O, hvor mange Hjærter er der dog, som ligner om-
)rtede, plyndrede Templer, Altret derinde ligger i
rus, og Lysene er slukkede.

„Haabløse Slægter!"....Ja, hvis Haabets Fakkel
ıl tændes ved vor egen Ild og blusse af vor egen
raft, da hører vi hjemme i de Haabløses fortvivlede
ækker, hvor det overlegne Smil og den larmende Ly-
ghed kun daarligt skjuler den skrigende Armod og ikke
ındser det hulkende Savn i Menneskebarmen.

Men gjennem Livet gaar de „sejrende Kræfter"
e tænder Haabets Fakkel ved den Ild, som brænder
ıa Guds Kjærligheds Alter, og møder Savnet og
engslen mod Befrielsen og Oprejsningen, saa Maalet
n naas.

Lad os tro paa Livets og Lysets straalende Sejr
kæmpe for den, i Stedet for at sænke os i Fortvivlel-
ıs og Haabløshedens skumle Bølger eller forlige os
:d Døden og Mørket, som om disse vore Arvefjender
:vde mindste Skin af Ret til at være.

I Røverlejren vakte det en pinlig Opsigt, at den
ımle var forsvunden tilligemed Drengen. Først gjæt-

tede man, at han forsøgte paa egen Haand, det hav han gjort før, og man stolede paa hans ubrødelige T skab. Men da han slet ikke kom igjen eller lod høre f sig, saa gisnede man, at han enten maatte være blev fangen eller dræbt, eller og at han var bleven kje'd af dele Livet sammen med dem og var gaaet sin V Hvorfor han saa havde taget Ramon med, kunde m ikke forstaa. Men da nogle Dage var gaaede, ophø man at gjætte, og tilsidst talte ingen mere om Don L pez og Ramon.

Da Don José kom tilbage til sin Bande, fortal han dem, at de helst maatte forlade deres gamle Ti holdssted og slaa Lejr ovre mellem de høje Sierra Endnu var der dog en lille Daad at øve; i en Gaar ikke langt fra Santa Rita, var der store Rigdom baade Guld og Sølv; næsten alle Folkene, paa et P gamle Kvinder nær, vilde næste Nat være borte. gjaldt om, hvis Banden vilde tjene en Slump P paa en nem Maade, at nytte Tiden.

Denne Efterretning hilsedes med Jubel. Alle villige til at følge Høvdingen.

Næste Nat steg en Del mørke Skikkelser ned Loma Prieta. Santa Rita laa tilhøjre, men tilven laa i et lille venligt Skovskjul en temmelig stor Gaa den, hvor Ramon og Rosita var bragt til efter Fade Død, men hvor nu kun Rosita var tilbage hos Tan I Gaarden var kun et Par gamle Tjenestefolk Rosita, de andre var i Besøg hos en Slægtn Don José brød sig ikke om Pengene, men H

ıken luede i hans Sjæl, han var ikke tilfreds med
have dræbt Castro og voldt hans Hustrus Død,
n vilde styrte Børnene i Fordærvelse. Ramon
ılde tvinges ind i Røverlivet, og Rosita skulde alle-
de nu til at føre en Skjøges skjændede og ulykke-
ıe Liv.

„Castro!" mumlede den hævngjerrige Røver-
vding, „Du røvede min Guldmine, Du røvede min
ge, Du røvede min Ære! — jeg vil gjengjælde
ig det!"

Da Røverne kom til Gaarden, satte de Ild paa
n og tog, hvad de kunde faa fat paa af Penge og
ærdisager. Don José fnyste, da han kun fandt
osita og ikke Ramon. Han anede nu, at det havde
æret Ramon, der, medens han selv var borte, var
mmen til Røverlejren og atter forsvunden med den
mle Don Lopez, skjøndt alt dette var en Gaade
r hans Tanke. Flammerne slog højt over Huset,
krigene derinde fra lød rædsomt ud i Natten, Fjæl-
ne gjentog dem atter og atter, men Røverne fjær-
de sig med Udbyttet af denne „Affære", som de
ldte det, og med den smukke Rosita, som laa kneblet
saaret paa en Slags Bærebør, der blev baaren af to
Røverne.

„Det er et dumt Indfald af Don José, at føre den
ige med, det gaar aldrig godt", mumlede én af Banden.

„Don José véd nok, hvad han gjør", svarede den
iltalte. „Han vil handle med Menneskekjød."

„Saa det vil han!" lød pludselig den frygtelige

Mands Stemme lige ved dem, og saa stor var hans Magt over disse Mennesker, at de øjeblikkelig tav, og deres Ansigter tog et ydmygt Udtryk.

Don José traadte hen til Rosita og saa' med et ondt, vildt og hævngjærrigt Blik paa den blege, bevidstløse Pige, mens han udbrød: „Castro! Castro! Jeg hævner mig paa Dig og din Slægt, hævner mig som en hidalgo."

Snart var Røverne atter oppe paa Loma Prietas Højder, som de nogle Dage efter forlod for stedse.

Don José vidste ikke ret, hvad han skulde gjøre med Rosita. Da mødte han en Dag en gammel aftakket Røverkvinde, der nu nærede sig som Koblerske. Til hende blev Rosita overgivet under Paaskud af, at nu skulde hun have sin Frihed og til Gjengjæld gaa denne „rare, gamle Kone" tilhaande.

Et sørgeligt Liv aabnede sig for den stakkels hjemløse og frændeløse Pige, et Liv i navnløs Elendighed.

Lad os rulle Tæppet ned for det!

Kan sligt ske i vore oplyste Dage? Taales det i et civiliseret Samfund?

Højstærede, oplyste og meget civiliserede Samfund! Dine oplyste Øjne lukker Du saa listelig i, for at holde alle ubehagelige Syner borte, Du ser kun, hvad Du gjærne vil se, hvad der er „lysteligt at se til". Men der sker meget inden dine Døre, som raaber højt om Mørkets og Raahedens Magt. Men, ikke sandt? sligt falder Du uundgaaeligt og slaar Dig til Taals med, at Du ikke er som „de andre"! Det er saa til-

ende behageligt at se sin egen Renhed og Pænhed ved
iden af de andres Snavs og Raahed, man føler sig
a glad og taknemlig, og — ikke sandt? — saa elsk-
erdig beskeden!

2. Manuelita.

—***—

Amerika har sine Prærier, baade de uendelige,
ıde Græssletter og de bølgeformede Højsletter, der
ıner et forstenet Hav: og det har sine Urskove, baade
mørke, alvorlige, højt i Nord, hvor i den lange Vin-
r de høje Graner pudres af den hvide Sne, og de lyse,
rverige i Syd, hvor en Mangfoldighed af Fugle og
lomster lægger Afveksling ind i Landskabet; men Ame-
ka har ogsaa sine Ørkener, der alle ligger langt i Vest,
en som dog i Grunden halvt med Uret bærer dette
avn, da det kun er Mangel paa rigeligt Vand, som
ør dem til Ørken; en saadan er Humboldt-Sletten i
evada, Saltsletten i Utah, Mojava- og Colorado-Ørk
California og Arizona. Ja, hvad har ikke Amerika?
vad der i andre Lande findes enkeltvis eller i dværg-
ıtig Udgave, det fremtræder herovre i sluttede Rækker
i Kæmpeskikkelse; thi her viser sig det „gigantisk
lossale", ret en Lækkerbid for Folk, som har tabt Ly-
n til at kludre og klistre paa den gamle Samfunds-
gning i Europa og med Begjærlighed vender Blikket
od „den nyblevne Verden", der lønner Genierne med
ngende Dollars; i Europa bydes der de Udvalgte
krens uvisnelige Krands, plukket af „det favreste Træ

udi Skoven"! Men Guldklangen fra Vesten er fristende stærk!

Imellem de store Kæmpefloder, Rio Gila, Rio Colorado og Rio Grande del Norte, ligger en uhyre Strækning, kun lidet kjendt og lidet søgt, det er Ørkenen Mojava; mod Vest højner sig Sjerra Nevadas Istinder, mod Øst ligger Sjerra Madre og Chokolade-Bjærgene med deres brune Klippevægge. Inden længe vil der ikke være nogen Ørken, Civilisationens Mærketegn, Jernvej og Telegraftraad, er alt plantede; men endnu er Mojava saa meget Ørken, at den kan være Gjemmested for Levningerne af Californias vilde Romantik, for Mayaernes Ætlinge, for Røvere, som hviler paa de Laurbær, de har vunden i Tehachapi og San Bernardino-Bjærgene, for store Skarer af letbenede Antiloper, for Luftspejlinger og Sandhoser, Jordskjælv og Skypumper. Det er, som Naturen her har oprettet et storartet Museum med alle mulige Særsyn, hvor ingen rapmundet Vejviser forstyrrer os i Beskuelsen, og hvor ingen slentrende Dagdriver mønstrer os gjennem sit Lorgnet. Her bobler og syder det Aar ud og Aar ind, Jorden er svampagtig porøs, det er i bogstavelig Forstand „gyngende Grund", livsfarligt at vandre hen over: hist skyder en mørk, stinkende Masse op i Vejret i en Søjle, det er Dyndvulkaner, funroles, Dyndstraalen er kogende hed, Svovl og Aske, Alkali og Lava følger med Mudderet, det er et ejendommeligt Syn. Hist ved Bjærgene ligger en hel Række „døde" Vulkaner, rundt omkring dem er Egnen en eneste uhyre Lavamark;

et Sted springer en Sodakilde, et andet Sted en Saltvandskilde, et Sted er en helt udtørret Sø, Bunden er hvid som Sne, men det er Soda, mange Steder er Landet flere Hundrede Fod under Havfladen, vi mærker det ogsaa paa den under Tiden næsten utaalelige Hede: en Gang naaede herop den store kaliforniske Havbugt eller Purpurhavet, endnu ligger her Skaller og forstenede Sødyr, endnu er her udstrakte Saltsletter. Men trods Sand og Salt, Soda og Alkali, Askesletter og Lavamarker, er Ørkenen ingenlunde livløs eller forstenet; langs med Bjergene og ind i de tilgrændsende canyons er der frodig Skov, hvor det kjendes, at Troperne ligger nær; hist og her staar Palmer og Akasier, endog en Slags Magnolier, men ude i selve Ørkenen gror den kæmpestore Yucca, Kaktus og Agave; og om Vinteren, naar Regnen har kvæget den tørstige Jord, viser den ogsaa her sin Taknemlighed ved at fremelske sine smilende Børn, Blomsterne i Tusinder, ja i Millioner, da „blomstrer Ørkenen som en Rose". Men om Sommeren ligger Blomsterne døde, dræbte af Solens Ildkys, de 10 Fod høje Yuccastammer synker i Sandet, Indianerne og Spanierne brænder dem som Kul; endog i Oktober er det over 100 Grader i .....nej, ikke i Skyggen, thi her er ingen Skygge; om Natten kan det derimod være saa koldt, at der lægger sig Is paa stillestaaende Vand. I den uendelig klare, tørre Luft forkortes Afstandene betydeligt, det synes kun et Par Timers Ridt til hine Bjærge, men de ligger 40 Mil borte; her gjækker Fru Morgana os med sine gjøglende Syner, men i Sandet

lurer Realismen, Klapperslangen og de store laadne Taranteller. Morgen og Aften tindrer Bjærgene i den dejligste Solglød, fra det dybeste indigoblaa til det rødeste Purpur med alle de andre Farvetoner i gult, grønt, rødt og graat, efter de forskjellige Metaller, Guld, Sølv, Kobber, Jern, Arsenik o. s. v., der enten som Aarer eller Korn findes omkring i disse Fjælde, hvor Klipperne mange Steder er optaarnede, som har de tjent Forverdenens Jætteslægter til Fæstninger, medens Skypumperne har gravet Kløfter, der ser ud, som om Titanerne her har pløjet deres Furer. Om Eftermiddagen fejer Passaten hen over Ørkenen, ofte vokser den til brændende Sirokko og driver Sandet affted foran sig; da hyler og tuder det hen over Mojava, som Skarer af løssluppe Dæmoner havde valgt den til deres Tumleplads. Kun faa færdes her. En enkelt Jæger, en amerikansk Trapper, sædvanligt af dem, der er beslavet paa at „dø i Støvlerne", hvornaar det skal være, Indianere, ofte af det ynkeligste Udseende, Guldsøgere, der kommer for at prospecte, meksikanske Hyrder paa den fyrige brunco eller den lette Mustang: det er de Personer, man lærer at kjende i Mojava. Naar om Aftenen Lejrilden blusser og kaster fantastiske Skjær hen over de mørke, sælsomme Skikkelser, der sidder eller ligger mellem Yucca-Bladene og spiser deres Pandekager, de lækre tortillas, eller tamalles, denne Spaniernes Yndlingsret, eller de bekjendte frigotti, stuvede Bønner, faar man ret en Forestilling om Mojavas Beboere. Ikke sjældent toner sent paa Aftenen en tung-

tdig spansk Folkesang ud over den tavse Ørken, under iden danses der fandango til Kastagnetternes Klang ler til de dirrende Toner af en mandurra.

Ved Foden af Sjerra Nevada, tæt op til Ørkenen [ojava laa Alcayajas ensomme Hytte. Op efter tin:ede den evige Sne, nede fra steg stærke Dufte fra avrbær og Chaparella, dèr lyste den evige Sommer, j udefter tegnede Fata Morgana sine lustige Trylleotte mellem Mojavas taarnhøje Kaktus og sammenigne Sandbjærge.

Imellem disse sælsomme Omgivelser levede den anske Hyrde og hans fortøjede Datter, Manuelita. sjældent afbrødes deres ensomme Liv af noget usædanligt, hvad der rørte sig i den store, larmende Verden denfor, naaede kun sent og sjældent hertil, og det lod eller ikke til, at Hyttens Beboere savnede det. Alligeel var Alcayaja ikke nogen almindelig Hyrde; ıdnu bar han sit Hoved højt, men sænkede det, saa ofte an mindedes Kejser Maximilians blodige Endeligt; ji skjøndt Meksikaner med Liv og Sjæl, havde han opigtigt sluttet sig til det kejserlige Parti, deri saa' han, en Gang en højt betroet Embedsmand, den eneste :relse for sit skjønne, men ynkelig sønderrevne og ad)littede Fædreland. Han var en begavet Taler, med løbende Ord søgte han at bane Vej for sin Anskuelse, an higede ikke efter politisk Navnkundighed, men førede dybt over sit Folks Fornedrelse og havde kun Øje ɔr dets Oprejsning og folkelige Gjenfødelse. Dette sit)aab saa' han drukne i Kejserens Blod. Det Parti,

der nu kom til Magten i Meksiko, skjøttede ikke om ham, han blev afsat, og harmfuld og sorgslagen forlod han sine Fædres Land, for med sin eneste Datter, den skjønne Manuelita, den Gang endnu et Barn, at henleve sine Dage paa et Sted, hvor Verden ikke kunde naa ham, og hvor han kunde faa Lov at pleje sin kjæreste Tanke og i sin Datters Hjærte at nedlægge en varm og dyb Kjærlighed til Fædrenes Land og Fædrenes Minder og i det hele at uddanne hendes rige Aand, saa hun i dobbelt Forstand blev som „en Rose i Ørkenen". Det gamle Spaniens navnkundige Skjalde og Kunstnere elskede hun, kjendte og forstod at skatte deres Værker; men end varmere blev hun, naar hun talte om Aztekerne, om Montezumo, og naar Meksikos Oldsagn og Oldkvad lød fra hendes Læber. Kun sjældent havde hun Tilhørere. En Gang imellem kom hun til en fandango, en andalusisk cidarillo eller bolero, disse vildt-graciøse Danse fra Gammel-Spanien, som har funden Vej over Verdenshavet; de kom med Cortes og hans Mænd tilligemed Munke og Helgenbilleder, Tyrefægtninger og spanske Sange. Her paa Mojava var det kun de ensomt boende Hyrdefamilier og de halv vilde, omstrejfende grizer (Mestizer), der samledes til de gamle Danse og Sange.

En lummervarm Sommer-Eftermiddag stod Manuelita udenfor Døren og spejdede ud efter Faderen, der blev længere borte, end han plejede. Der var nu gaaet mange Aar, siden hun med Faderen vendte Ryggen til det gamle Meksiko; Hytten ved Randen af Ørkenen var

hende kjær som Hjemmet, dèr syslede hun med Fortidens store Minder, dèr var hun vokset op til saa fager en Jomfru, at hun sikkert i det saakaldte dannede Selskabs-Liv vilde være bleven en „Stjærne“ af første Rang. Skulle vi beklage hende? Skulle vi ønske, at en eller anden godmodig Fè vil flytte hende ind i Rigdommens og Højhedens glimrende Sale, hvor hun kan staa som den forgudede Dronning?

O nej, vi har nok af de blegnede Salon-Stjærner, af de faldne Baldronninger, der forgjæves anstrænger sig for at vinde de tabte Pladser, der nu indtages af andre, som ville friste den samme Skjæbne! Lad hende blomstre derude i Ørkenen, hvor kun de friske Vinde leger med hendes Lokker, hvor forførende Tale og kjedsommelig Pjat er lige saa langt borte som de fint duftende Balherrer og nejende, svajende Modedamer, hvis Kinders røde og hvide Roser er lige falske, saa de levende Roser paa de bølgende Kjoler blusse stærkere i harmfuld Undseelse.

Ude i Mojava steg Røgen højt i Vejret, under Tiden saa' det ud, som mørkegule, vældige Skybjærge brødes, splittedes og joges afsted i vild Flugt af stærkere Magter bagved. For enhver Fremmed var det et sælsomt Syn, men ikke for Manuelita, som var fortrolig med disse vilde Egnes underlige Natur-Optrin; hun vidste, at en California-Sirokko, en Ørkenstorm rasede med voldelig Vælde i Mojava.

Vèd Du, hvad det vil sige?

Du sidder en Sommerdag derude, hvor Agave og

Kaktus staar mandshøj ved din Side; foran Dig er alt uendelig fladt, og saaledes er det i mange, mange Mile, kun bagved Dig løfter sig Fjældene, kronede med den evige Sne.

Solen gløder, Sandet gløder, der ligger Glød i den svageste Luftbølge, al Ting gløder her, selv Taranteller og Skorpioner, der en Gang imellem kommer ud af deres sælsomme Reder for at tage et Solbad.

Pludselig kommer der et Vindstød. Det er, som alt omkring Dig staar i Lue, det bruser og suser rundt om, et Bulder som af en fjærn, vedvarende Torden lyder i det fjærne. Saa bliver det stille, trykkende stille; men det klare Blaa, som ellers altid hvælver sig over Ørkenen, er forsvundet, et tykt, gulgraat Slør har skjult det; langt ude i Horisonten løfter sig sælsomme Kæmpeskikkelser, de stiger og falder og tørner mod hverandre, det er som et mægtigt Ridderspil, Turneringspladsen er den store, uendelige Ørken.

Hvor det gløder! Hvor det er stille!

Saa hører Du et Hyl, saa skjærende, saa klagende, og frem imod Dig kommer en Mængde smaa Skikkelser, det er Cayoter, Ørkenens Sjakaler, der i angstfuld Flugt styrter frem. Hvorfor?

Du faar ikke Tid til at tænke derover; thi nu kommer atter et Vindstød, Luften omkring Dig er som smæltet, glødende Bly, den falder tungt paa Dig, den næsten tynger Dig til Jorden, Du kan næppe drage Aande, en stikkende, prikkende og borende Fornemmelse kommer over Dig, og om faa Minuter overvældes Du

af de kæmpende Riddere, Du saa' i det fjærne, det er Sandhoser, mægtige sammenføgne Sandmasser, der vælter sig frem, piskede af den rasende Storm bagved, det er som et Verdenshav i Oprør, hvor den ene Bølge sluger den anden, Sandbjærg tørner mod Sandbjærg; som mægtige Laviner ruller de frem, alt, hvad de møder paa deres Vej, begraver de under Dynger af Sand, mere sikkert, mere uforsonlige end Havets Bølger, som dog tillige maa være tjenende Ryg for det Skib, der finder sin Grav paa dets Bund. Har Du ikke i Tide forladt dit Sæde derude og slaaet Følge med de flygtende Cayoter, da vil Du næppe nogensinde mere se den Sol, som skinner paa denne Jord.

En Snestorm paa Minnesotas vildsomme Prærier og en Sandstorm i Mojava i Syd-California har, trods alle Forskjelligheder, stor Lighed med hinanden, i den første stivner, i den anden smælter man.

Manuelita saa' Sandbjærgene vokse i det fjærne, saa' den ubændige Kamp, disse Jætter førte; skjøndt det ikke var hende fremmed, betoges hun dog altid af det storslagne i Naturen, som hun jo var langt mere fortrolig med end med Menneskelivet, det hun fra sin afsides Verden kun havde kiget saa lidt ind i, og det mest kun i den Del deraf, som tilhørte Fortiden, gjennem Sagn og Sange og Historiens Glar.

Pludselig grebes hun af en frygtelig Angst. Mon hendes Fader skulde være derude, hvor Ørkenens Jætter udkæmpede deres Kamp? Han plejede rigtignok sjældent at gaa saa langt ad den Kant, men .... Hun standsede

ved dette „men“ og vovede ikke at tænke videre. Dog gjorde Angsten hende ikke udygtig til Handling. Hun var ikke en hysterisk, nervesvag Pige, og kjendte lige saa lidt til Besvimelser og Hypokondri, som til det moderne Intriger og coup d'amour, dertil havde hun drukket for meget af Ørkenens rene Luft og Sjerra Nevadas rislende Kildespring og leget i Sol og Minder fra Barnedagene af.

Manuelita betænkte sig ikke længe, Diego, den store Hyrdehund, fik en Flaske Vand om Halsen, den skulde følge med hende ud i Ørkenen. Hun tænkte ikke paa nogen Fare for sig selv, men kun paa Faderen, hvem hun forestillede sig inde i Sandsky-Kampen, maaske allerede gravlagt under de vældige Laviner. Jo længere de gik, des mere uvillig knurrede Diego og søgte at holde sin unge Herskerinde tilbage fra det vovelige Foretagende. Forgjæves, hun ilede frem; jo nærmere hun kom Ørkenen, jo tættere Sandet begyndte at fyge om hende som Forbud paa, hvad der vilde komme, des stærkere Fart tog hun; thi des mere steg hendes Frygt. Nu var de der. Hun stod stille, hun kaldte, hun lyttede og kaldte igjen — men forgjæves! Pludselig spidsede Diego Øren, knurrede og løb et Stykke frem, blev saa staaende og gøede højt, skrabende i Sandet. Manuelita skyndte sig derhen, det blev som Is om hendes Hjerte; hvad brød hun sig om Kampen, om Sandet, om Faren, om Døden, der red paa sin gule Hest gjennem Ørkenen! Hun havde kun èn Tanke: min Fader! Med et Skrig kastede hun sig ned ved Sanddyngen. Der laa et men-

neskeligt Legeme, men — det var ikke Faderen, men en Fremmed, en Amerikaner. Han laa som livløs, kvalt af den brændende Sand-Regn. I samme Øjeblik, Manuelita opdagede, at det ikke var hendes Fader, var al hendes Frygt for denne forsvunden, og al hendes Tanke drejede sig nu kun om at frelse denne Fremmede, hvis han ikke allerede var bleven Dødens Bytte. Heldigvis var Sandstormens værste Raseri ovre, det stilnede af, Sandet føg endnu, men taarnede sig ikke op til saa mægtige Kolosser som før, den trykkende, kvælende Sirokko-Luft rullede bort paa de glødende Bølger, ned fra Sjerra Nevada blæste en frisk, kølende og nærende Fjæld-Luft. Hun tog Vandflasken af Diegos Hals og hældte nogle Draaber paa den fremmede Mands Pande og ind i hans Mund, der var helt tilstoppet af Sand, Læberne var sprukne og tørre. Lidt efter aabnede han sine Øjne, saa' sig noget forvildet omkring, stirrede paa den smukke Pige foran ham og forsøgte at rejse sig op, hvilket mislykkedes.

„Lig bare stille, sennor“, sagde Manuelita i sit bløde, musikalske Sprog, og gav ham lidt mere at drikke. Han drak med Begjærlighed Vandet, men hans Øjne drak Liv af at se paa hende. Hendes Sprog forstod han ikke, men de milde Øjne og den bløde Haand forstod han. Var det en Feberdrøm, eller var det Fru Morgana selv, der førte ham ind i et af sine dejlige Slotte? Nej, han laa jo endnu herude i Ørkenen, Sandet føg endnu rundt omkring, men i lange Drag indaandede

han Fjældluften. Lidt efter mægtede han at rejse sig op.

„Gracias, Senorita!" Det var nok alt det spanske, han kunde. Hun blev glad overrasket, da de første Ord, han sagde til hende, lød i hendes eget Tungemaal.

Kun i Modersmaalet kommer Hjærtet til sin Ret. Aanden kan nytte mange Sprog, Hjærtet kun ét, det, hvis fineste Rødder indslyngedes i vort Væsen med den Levesaft, vi sugede af Moders Bryst.

Og saa er der endda mange, som foragteligt træder paa deres Modersmaal.

O, de Bødler!

Manuelita gjorde den Fremmede adskillige Spørgsmaal, men han rystede med Hovedet, hans bedrøvede Blik sagde hende ogsaa tydeligt, hvor ondt det gjorde ham, at han ikke forstod hende. Men i hans Øre klang hendes Røst som Fuglesang og Strængeleg, og hendes Skikkelse stod der som en Aabenbaring fra en vidunderlig Skjønheds-Verden, hvis Tilværelse han vel havde anet, men endnu ikke øjnet.

Det var Aften. Dybt i Vest, hvor Jord og Himmel mødtes i et glødende Kys, skjød den dalende Sol lange, brede Lysstriber ud imod den vide, uendelige Ørken, som fangende Straale-Arme, den bredte ud til kjærligt Farvel, de flimrede og dirrede i Luften med rødlig Glans.

Pludselig sprang Diego højt i Vejret med et Glædeshyl, logrede iøvrigt med Halen, men forlod ikke sin smukke Herskerinde.

En høj Mand, klædt i den almindelige meksikanske Hyrdedragt, kom hen imod dem. Hans Gang og hele Væsen var stolt og mandigt, han bar Alderdoms-Præg i det sølvgraa Haar og Skæg og i Pandens dybe Furer, men i Øjet luede den Ungdom, som lyser med udødelig Glans, Aandens evige Ungdom, der blomstrer, trods hver knugende Vinter. Det var Don Alcayaja, Manuelitas ærværdige Fader. Ved hans Side gik en ung Mand i Jægerdragt.

Den unge Mand var Ramon.

Manuelita løb i Faderens Arme. „Hvor jeg dog blev bange", sagde han, „da jeg kom hjem fra Bjærgene og fandt hverken Dig eller Hunden. Det er længe siden, din Fader har været bange", tilføjede han smilede. „Men jeg ser, Du har været den barmhjærtige Samaritan. Lad mig nu fuldføre Værket." Han bød Amerikaneren sin Arm, og, saaledes støttet, kunde denne tilbagelægge Vejen til Hyrdens Hjem.

Manuelita fortalte sin Fader, at det var Bekymring for ham, der drev hende ud i Sandstormen i Ørkenen; en uforklarlig Angst var kommen over hende, som ikke lod hende have Ro hjemme. Da hun i Sandet derude fandt den unge, halvdøde Mand, følte hun sig forvisset om, at det var Gud selv eller den hellige Jomfru, som havde skudt hende det gode Raad i Sinde at gaa ud og at tage Diego med.

Alcayaja kunde paa sin Side ogsaa melde om et Menneskes Redning. Han pegede paa Ramon, den unge Jæger, som han havde mødt oppe imellem Bjær-

gene, meget medtaget og udmat'et. Den Gamle bad nu begge de unge Mænd at blive her hos ham, saa længe de selv lystede; med ægte spansk Gjæstfrihed aabnede han sit Hjem for disse to Flygtninge, hvis hele Væsen tiltalte ham.

Frank, Amerikaneren, eller som han blev kaldet her, Franco, kjendte hos sig, at han var kommen ind i en renere og bedre Verden end den, han hidtil havde levet i, og at de sejrende Kræfter, der tændte Lys for ham og gav hans Syn friere Løb, saa han saa' ny Veje opladte for sig og højere Maal at løste sig, udgik fra Manuelita, fik han snart Vished om. Her mødtes han første Gang i Livet med en ædel, ren og hjærtevarm Kvinde. Aldrig havde han set saa fager en Blomst som denne Ørkenens Rose.

Hvem var Franco?

Ja, det kunde han næppe gjøre sig selv Rede for. Om Fader og Moder vidste han intet, kun at Moderen var oppe hos Gud i Himlen. Sammen med sin Tvillingbroder havde han levet sin første Barndomstid i et Bondehus, nogle Mil fra Byen Concordia, i det fjærne Østen. Konen i Huset var god mod dem, hendes Børn var som deres Søskende. En Dag fortalte hun dem, at nu skulde de i en stor Skole, der laa langt borte, at de kunde lære noget og blive dygtige Mænd. „Vi forstod os ikke paa det, og jeg forstaar endnu ikke, hvorfor man drev dette formummede Spil med os", fortalte Franco en Aftenstund for den gamle Hyrde, „og handlede med os, som kunde vi være højst farlige Statsforbrydere,

m jeg har læst i Romanerne, man under Tiden i
ımle Dage har handlet imod stakkels Kongebørn, der
od i Vejen for ærgjærrige og herskesyge Kongsæmner.
et var svært for os at sige Farvel til det lille Bonde=
ıs, og især til Børnene, vore Legefæller, men der blev
ıade lokket og truet for os, og vi fulgte da med et æl=
re, giftigt Kvindemenneske, der førte os til et Hus
denfor Byen, hvor en Vogn holdt, der kjørte os til
Banegaarden; dèr modtoges vi af en skummelt udseende
Mand, der uden videre Snak satte os paa Toget, og af
Sted gik det, — hvorhen, havde vi ingen Anelse om; vi
ræd begge to; thi vi kunde nok mærke, at de Hænder,
er tog paa os, ikke var renlige, og de Øjne, der saa'
paa os, var alt andet end milde. Det varede længe, før
vi kom til Vejende, vi skiftede Tog flere Gange, men den
remmede Mand fulgte bestandig med og passede godt
paa os. Endelig stod vi ved Rejsens Maal. Vi var
kommen langt ud i det fjærne Vesten, ud paa de store,
aabne Prærier, som Vestenvinden stryger hen over med
glødende Varme om Sommeren, men med fygende Sne
og isnende Kulde om Vinteren. Vi saa' os omkring,
der var ingen By, ingen Skole at øjne, men en gammel,
rødhaaret „Farmer", med et Par røde Stude for sin
Vogn, holdt tæt ved, hvor vi steg af Toget; til ham
gjorde vor Ledsager Tegn, at han skulde komme nær=
mere, hvilket han ogsaa gjorde under en hel Del drøje
Eder, som vistnok baade gjaldt os og de røde Stude.
Da han kom nærmere, saa' vi, at hans Ansigt havde
amme røde Farve som hans Haar og Skæg, saa det

næsten allsammen flød ud i èt, det var vanskeligt at sige, hvad der var Ansigt, og hvad der var Haar. Vi kom op paa Vognen alle tre, og de to Mænd talte ivrigt sammen, men i et Sprog, vi ikke forstod; senere fik vi at vide, at de var Brødre, der „levede fredeligt og nærede sig af Vrag"; dog var der den Forskjel mellem dem og de brave Havgasser, paa hvem disse Ord er myntede, at disse to værdige Landkrabber selv „gjorde" Vragene, og at Vragene ikke var Skibe, men levende Mennesker. Hvorledes de bar sig ad? Meget simpelt! De rettede en Revolver mod en Mands Bryst og sejlede sjældent deres Skud; de fik trosskyldige, uerfarne Emigranter, Nykommere, lokket til at kjøbe Land paa saadanne Vilkaar, at det nogen Tid efter blev let for dem ved Lovens Hjælp at faa Landet tilbage, uden at betale Kjøbesummen tilbage. Ikke sjældent forsvandt Heste og Kreaturer fra Nybyggernes Stalde, det fik Indianerne Skyld for. Det var i disse Mænds Skole, vi skulde gaa! Og vi kom i Skole! Ja, at jeg endnu lever, at jeg ikke sidder i Bolt og Jern eller forlængst har endt mit Liv i Galgen, er ikke mine Læreres Skyld; thi et saadant Helvede, som i det Hus paa den vilde Prærie, hvor vi tilbragte fem lange Aar, hver Dag en Tortur for os, kan kun overgaas af det, hvor Mørkets Fyrste selv bor og bygger. Det er mig ikke muligt at opregne alle de afskyelige Forbrydelser, som blev øvede, og hvortil vi var Vidner, under Tiden endog Deltagere, fordi vi blev tvungne til at være det. Eder, Forbandelser og Skjældsord, Hug og Stød, Sult og Kulde maatte vi døje. Der var et

Kvindemenneske i Huset, — om hun var Kone, Søster eller Pige, blev jeg aldrig klog paa —, men værre Uhyre har jeg aldrig kjendt. Imod hende var Mændene næsten rene og fromme; intet var saa lavt, grusomt og smudsigt, uden at hun med en vis dæmonisk Fryd gav sig i Kast med det. Jeg hørte en Gang, hun havde en Søster i Concordia, som nok skal være af samme Surdejg, hün gaar i alt Fald under Navnet „Heksen", og jeg har kunnet forstaa, at hun har været virksom ved vor Bortførelse, og vistnok var den giftige Heks, der førte os ud af vort Barndoms-Hjem. Men hvorfor alt dette skete, og hvorfor hun havde med os at gjøre, er mig endnu en Gaade!

Min Broder og jeg bad tidt til Vor Herre, saa godt vi kunde; thi ret meget havde vi ikke hørt om Ham, og her paa Prærien levede vi langt værre end de Umælende. Vi bad om Befrielse, om Udløsning. O, hvilke inderlige Bønner, ledsagede af brændende Taarer! Mange, mange Gange blev vi jaget ud i den strængeste Vinter, naar Snestormen rasede allerstærkest, vi drev da under Tiden omkring i et helt Døgn; at vi ikke døde i de uhyre Snedriver eller mistede vore Lemmer i den stivnende Kulde, er mere end underligt. Hver Gang, vi efter saadanne Udflugter kom tilbage, modtoges vi med hæslige Eder over vor Sejglivethed, og der vankede drøje Hug paa vore stivfrosne Legemer.

En Dag — jeg husker det, som det var igaar — skjød den Tanke sig op i mig: Lad os flygte! Lad os i alt Fald prøve paa det! Vi var ofte overladte til os

elv i flere Dage, uden at nogen bekymrede sig det allermindste om os, saa man vilde ikke saa snart savne os. Min Broder gik meget villigt ind paa Forslaget, — min stakkels Broder! — Vi betænkte os ikke længe, Ejendele var vi ikke tyngede af, vi slyngede en Lasso om et Par af de halvvilde Heste, som vore strænge Herrer havde store Hjorder af, satte os op, og fløj af Sted som en Pil. Det gik mod Syd, langt mod Syd, over græsrige Prærier og vilde Ørkener; hvorledes vi bjærgede Føden, er mig en Gaade; den fik vi dog, men værre var det, da Tørsten meldte sig, og vi kunde intet finde til at slukke den med. I flere Dage pressede vi en Smule Saft af de store, tykbladede Kaktus, men saa forsvandt de, Egnen blev forfærdelig nøgen. Tørsten brændte i os, vore Tunger ligesom groede fast til Ganen, Feberen gløbede og susede gjennem Blodet. Gøglende Luftspejlinger skuffede os ofte; en Aften, efter at en saadan atter havde narret os, kom vi helt pludselig til en lille Bæk med plumret Vand; det lod sig drikke, skjøndt det var noget saltholdigt. Vand! Vand! jublede jeg; min stakkels Broder var den svageste, han næsten krøb ned til Vandet, fik nogle faa Draaber, men saa var hans Kræfter udtømte, med et dybt Suk og et langt, langt Blik paa mig sank han om i Sandet og var død."

Franco holdt inde et Øjeblik i sin Fortælling; det ligesom overvældede ham at dvæle ved al denne Elendighed og Broderens Død. Derpaa fortsatte han:

„Længe sad jeg som lamslaaet. Den Tanke, at min Broder, den eneste i hele Verden, der havde mig

jær, virkelig var død, var saa tung og gribende, at den nugede mig ned i Fortvivlelse; jeg vred mine Hænder, og raabte højt, jeg kaldte ham ved Navn, jeg kyssede am paa Hænder og Aasyn, men lige kold blev han, lige nsom sad jeg i den vilde Ørken. Om Natten holdt jeg Vagt ved det kjære Lig. Hvilken Nat! hvilken Vagt! Prærien Ulve (Cayoter) kom, de hylede og tudede som n Bande Djævle, men jeg sad med min Broders kolde Hænder mellem mine.

„Næste Morgen, da Solen faldt straalende varm ed paa den udbrændte Ørken, rejste jeg mig, gik ned til Bækken, hvor jeg i Sandet under en stor Kaktus gravede n Grav til min Broders Lig. Jeg fik det lagt derned! hvor det var tungt at dække det kjære Ansigt til med Sand! Og da Sandet helt dækkede ham, da Graven var ldt, fortnede det for mine Øjne, min sidste Kraft var rudt, jeg sank om ved Siden af Graven.

„Hvor længe jeg laa saaledes, ved jeg ikke. Da g vaagnede, stod en af Præriens røde Mænd, tattove-t paa hele den nøgne Krop, og med mægtige Ørnefjer Hovedsmykke, bøjet over mig. Da jeg aabnede mine jne, gled der et Smil hen over hans alvorlige Aasyn. an kaldte paa flere andre Indianere, der laa lejrede d Bækken, de saa' paa mig med Deltagelse. Jeg følte gen Frygt for disse Mænd, de forekom mig ikke nær a frygtelige som mine to „hvide" Herskere, jeg var dsluppen fra.

„Ja, nu er min Fortælling snart til Ende, skjøndt r kunde være mangt et Jagt-Eventyr, mangen en sæl-

som Redning fra Undergang og Død, at melde om, men sligt oplever jo saa mange andre i lige saa rigeligt Maal som jeg. Jeg var hos Apacherne i Arizona i lang Tid; men, skjøndt jeg nød den største Venlighed og Agtelse mellem de Vilde, og skjøndt jeg ikke dèr saa' nær saa meget grueligt, som jeg havde set mellem saakaldte Kristne, saa droges jeg dog altid af en dyb og lønlig Trang til at opsøge Mennesker af min egen Race. Jeg forlod Indianerne og drog til Sølvminerne; Livet dèr tyktes mig imidlertid end værre end imellem Indianerne; til sidst blev det mig for trangt mellem Arizonas Bjærge, jeg maatte ud til virkelige Mennesker igjen, jeg maatte have Lys og Liv, jeg længtes og længtes, — Gud vèd, om jeg nogensinde ser min Længsel stillet! Fra Apachernes og Sølvminernes Land vilde jeg til California; jeg kom til Mojava, hvor en Sandstorm overraskede mig, og hvor jeg vist nok var bleven Dødens Bytte, hvis ikke Deres skjønne Datter var kommen som et Frelsens Sendebud." Den gamle Meksikaner smilede og saa' med Kjærlighed paa Manuelita, som han gav Francos Levnedsskildring paa Spansk. Hun lyttede med spændt Opmærksomhed til Faderens Gjengivelse af den unge Mands sælsomme Historie.

Hvorledes havde Ramon funden Vej til Hyrdehjemmet i Mojava, og hvorledes var det gaaet ham, siden vi sidst saa' ham som Dreng mellem Røverne paa Loma Prieta? Vi mindes, han fulgte den gamle Don Lopez, der vilde drage ham fra det vilde Røver-Liv.

Inde mellem Bjærgene, de snetindede Sjerra Nevada, slog Don Lopez og den unge Ramon sig til Ro i en ubeboet Hyrdehytte, en tepesta med et snavset corral udenom. Den Gamle var husvant og vejkjendt her omkring. Med sin jernfaste Villie havde han besluttet at frelse Ramon fra Undergang. Han var selv et gammelt sønderslaaet Vrag, var det ikke nok værd at bjærge et Menneske, at frelse det fra at dele samme ublide Skjæbne?

Om Rosita søgte Don Lopez at indhente Efterretninger, men forgjæves; den almindeligste Gjætning var, at hun enten var omkommen i Ilden eller slaaet ihjæl af Røverne.

Her levede den Gamle et Par Aar med sin unge Ven. Om hans Opdragelse af Ramon er ikke meget at sige; han søgte at indprænte ham Kjærlighed til Sandheden og Trofasthed i sit hele Væsen. En Dag gravede Don Lopez en Grav bagved Hytten og tog det Løfte af Ramon, at han vilde jordfæste ham dèr, naar han var død, og plante et Kors, som han ogsaa havde lavet selv, ved Gravens Fod. En solklar Sommermorgen mærkede Ramon, at den Gamle var meget syg. Han saa' med taarefyldte Øjne paa den afmagrede Skikkelse, alt i længere Tid havde han kjendt, at den stærke Mand ældedes og bøjedes, og at hans Kræfter tog af Dag for Dag, men han vilde ikke tillade, at Ramon gik efter Hjælp. „Nej, nej!" sagde han, „mig hjælper kun Vor Herre! Du skal lukke mine Øjne, ingen Fremmed skal være omkring mig paa det sidste. I min Jagttaske lig-

ger nogle faa Dollars i Guld og en Pakke Dokume
Tasken og Pengene er dine, Dokumenterne skal
passe paa, de kunne maaske en Gang komme Di
Nytt. Min gode gamle Bøsse er ogsaa din, D
min eneste Arving og nær ved at blive Hertug."
svagt, vemodigt Smil spillede om hans Læber og i
hans Øjne. „Kom tæt hen til mig, Ramon. Je
give Dig et Omrids af min Levnedsførelse, Du er
nok til at fatte det meste af det. Jeg har været
vilde Veje, paa Røversti, men det har jeg erfaret
man kommer længst med Kjærligheden, og at fra
udgaar de Kræfter, som fører til Sejr over Usselhe
Ondskab. Du er opdraget i den romerske Lære, den
ikke billiger, men søg ærlig din Gud, da vil Han o
lade sig finde af Dig. Tro, trods alt, hvad der s
det modsatte, paa Kjærlighedens endelige og afgjør
Sejr. Men nu til mig selv og min Historie.

„Som Barn var hun en underlig forkuet, samm
krøben én. Hvorfor var hun saaledes? Vel sagten
den samme Magt, der kuer og tynger Blomsten, naa
graa, kolde Skyer lukker for Solen, og Blæsten grib
Stilk og Blade for at knække og brække dem. De
Mennesker, hvis Liv er som en eneste lang og n
Vinterdag, Solen har aldrig mægtet at trænge ig
nem til dem, Vinden har knækket og brækket baade S
og Blade, og der var ingen skjærmende Haand, in
der vilde tage Stødet af for dem — ingen!"

„Emma Martin havde hverken Fader eller Mo
Fader havde hun aldrig kjendt, hun maatte ikke kje

n, det blev der betalt for. Hun voksede op til saa
:r en Jomfru, og god var hun som den bedste. At
e hende at kjende uden at elske hende, var umuligt.
j elskede hende, og hun gjengjældte min Kjærlighed.
jvilke Soldage! O hvilke rige Aftentimer! Ak!

Det var kun Drøm, det fagre Syn!
Og aldrig jeg mer blev glad!
Det slog mig ned som Himlens Lyn,
Nu er jeg et vissent Blad.

Jeg driver om, — véd ej hvorhen,
Men aldrig bliver jeg glad!
Hver lille Blomst dog har en Ven,
Hvem ser til det visne Blad?

„En Aften gik jeg at møde Emma. Vort sædvan-
: Mødested var en ensom Plads i den lille Skov, der
ıte op til vort Slot. Jeg var saa glad, saa tillids-
), alt laa Lys i Lys frem for mig. Da jeg kom til
'det, stod min Fader der, hans Aasyn var mørkt,
:s Ord strænge, de faldt som knusende Hammerslag
paa min Glædes og Lykkes Tempel. Aldrig skulde
:tugens Søn fornedre sig til at ægte en simpel Pige,
s Slægt og Fødsel var tvetydig! Og løse Kjærlig-
s-Forbindelser, som knyttes i Mængde, baade mellem
je og Lave, var en Gru i min Faders Øjne. Han
ædel og brav, men taalte intet, der, efter hans Me-
g, vilde plette hans Vaabenskjold og være en Van-
d paa det gamle skotske Stamtræ. Hvor Emma var
ıen af, skulde jeg aldrig faa at vide, det var unyttigt

for mig at lede efter hende; thi jeg vilde dog ikke finde hende. Min Stolthed havde jeg arvet efte Fader, jeg oprørtes baade over den Vold, man øvet mod den ulykkelige Pige, og over at jeg skul handles som en gjenstridig Dreng.

„Dagen efter sagde jeg Farvel til Barn Hjemmet!

„Jeg fo'r ud i Verden, langt, langt bort fr Fødeegn og min Faders Borg! Jeg har aldrig der siden. Min Sorg bar jeg i mit Hjærte, den mig til Gud, den bevarede mig fra mangen Daarl Hun stod ren og kydsk for min Tanke, men end n Skaal maatte jeg tømme!

„Mellem mine Jævnlige i den store Stad, hv opholdt mig, gik jeg under Navnet „den hellige og ikke sjældent gjorde man Forsøg med at gjøre med min Tro og mit sørgmodige Væsen. Jeg var sælsomste Sindsstemning. Ofte kunde jeg støje og sammen med de andre, til andre Tider var jeg stu en Fisk. En Aften, da det mørke Sind var over fik en Del af mine Stalbrødre — lystige, unge M sker — mig med hen til en Sømandsknejpe. De drukket og spillet, dog holdt jeg mig udenfor det a men. Pludselig tog et Par af de Stærkeste fat pa og skubbede mig i en Haandevending ind i et værelse, idet jeg hørte dem sige: Nu skal der nok l Liv i Kludene paa Dig, min Dreng! Du faar et Stykke Tøs at se!

„Ja, der stod hun, det Syndens Barn, endnu saa
g og saa fager!

„Da jeg fortumlet og ør, som jeg var bleven, ende=
ı fattede mig, skjøndt jeg ikke fattede, hvor jeg var, og
ad Rolle, der var mig tiltænkt, saa' jeg op, og mine
jne faldt paa den dejlige Skikkelse foran mig. Men
: hun saa' mig og mødte mit Blik, gav hun et Skrig,
a underlig sønderrevet, og tog derefter til at storhulke,
t var, som skulde Aaringers Sorg og Graad frem i
tte Øjeblik; thi det var Emma, jeg stod Ansigt til
nsigt med, og under disse Omgivelser! Jeg stod som
stnaglet og mægtede ikke at sige noget. Endelig ud=
edte jeg mine Arme imod hende, men da hun saa' det,
toges hun af Rædsel og flygtede for mig. Jeg har
'e set hende siden, men af andre hørt, at hun faa Dage
er tog sig selv af Dage. Mine Stalbrødre fniste
enfor Knejpen, men da jeg endelig kom ud til dem,
klende, bleg som et Lig, blev de alvorlige og fortrød,
ad de havde gjort. Jeg kom paa Hospitalet, blev
ejet og kom mig igjen. Men aldrig glemmer jeg hint
ptrin i Sømandsknejpen. Da jeg blev rask, blødte
it Hjærte mere end nogen Sinde af sit Saar, jeg søgte
røst hos Gud og i Guds Ord. Men ogsaa her skulde
j gjøre dyrtkjøbte Erfaringer!

„Du tror det maaske ikke, Ramon, men der var en
id, da jeg ingen større Glæde kjendte end at høre
uds Ord. Kirken blev mit Hjem, det lyseste, dejligste
ted, jeg vidste af; Salmesangen løftede mig, og disse
ve Knæ har bøjet sig mange Gange i det store, velsig=

nede Navn, og disse haarde, barkede Hænder har ofte foldet sig til stille Bøn. Det var Sorgen, der gjorde mig blød — den kan ogsaa gjøre haard! — det var gjennem Taarer, jeg fandt Vej til Gud, — ak, hvi blev jeg der ikke!

„Der var en Præst — Gud være hans Sjæl naadig! — han var meget begavet, en ypperlig Taler, og blev almindelig anset som et Mønster paa Fromhed og Præste-Troskab. Han var min Præst. Jeg søgte hans Kirke, jeg næsten slugte hans Ord, de henrev til Taarer, de tog Hjærterne med Storm, et Brus som fra bølgende Vande kunde ofte høres gjennem Kirken, naar Sukkene steg fra mange Hundrede slagne Hjærter.

„Men det tog en brat og sørgelig Ende med min Begejstring, den var maaske ogsaa paa Vej til at blive Menneske-Forgudelse.

„Og den, jeg vilde forgude, var en elendig Pjalt, en lavsindet Hykler!

„Hvoraf jeg véd det? Jeg blev tilfældigvis en Dag Ørevidne til en Samtale mellem flere Præster; min var imellem dem, jeg kjendte ham paa Røsten. De troede sig ubemærkede og følte sig derfor aldeles utvungne.

„Hvad skal vi gjøre imod denne Fritænker-Professor, som i denne Tid fylder Folket med sine Foredrag?" spurgte én af dem.

„Der er ikke meget at gjøre, da han jo i Grunden har Ret i det meste, han siger", svarede min Præst.

„Hvorledes kan De dog indrømme sligt?“ spurgte n værdig Embedsbroder med halv undertrykt Latter.

„Fordi baade De og jeg tror det selvsamme, vi iger det bare ikke højt — det kommer jo ingen ved“, varede min.

„Er det ikke at omgaa Sandheden?“ vovede en at pørge. At omgaa Sandheden — nej de trampede paa den.

— Sandheden! O grusomt mishandlede Ord!

„Sandheden, min unge Ven“, svarede min Præst, „er en meget fin og elastisk Ting. Hvad der er Sandhed for mig, er ikke derfor Sandhed for Dem. Vi ved, at der er adskillige Lignelser og Billeder i Bibelen, som den blinde Mængde kalder Sandheder, og da de r uskadelige, saa foredrager vi dem med al mulig Kraft og Salvelse. De afgiver gode Æmner, de tjere til at hævde vor Anseelse, og tilmed er der ingen, m taber ved det, men der vindes adskilligt. Jeg lde i Indien prædike lige saa smukt og træffende Brahma, Visnu og Siva som her om Jesus Kris, thi det var jo Sandheden for Hinduerne. Mængn har al Tid Sandheden.“

„Du læmper altsaa din Sandhed efter, hvad der Øjeblikket gjælder for Sandhed hos Mængden, den ængde, Du tilfældigvis er iblandt?“ sagde den yngre get bittert.

„Ja, naturligvis! Ikke gamle, ormstukne, døde gmer er det, som vi Præster skulle føre frem, men Tanker, som er oppe i Tiden, men som Slægten

er for kejtet til at behandle, dem skulle vi me talenhedens Kraft føre ud i Lyset, ud i Vi heden!"

„Men kunne vi forsvare det?"

„Naar jeg gjør, hvad Tiden kræver, siger Folket vil høre, saa trænger jeg ikke til noget F Mængdens Villie, Tidens Krav, er min Her Mester; at jeg paa Prædikestolen kalder ham Kristus er kun en poetisk Forklædning, en ne Talemaade, som det vilde saare mange at af Og hvorfor skal man saare nogen, naar det nødvendigt!"

„Mere hørte jeg ikke, men det var ogsaa no giftig Vind havde blæst Vantro og Had ind i mi spirede, det glødede! Søndagen efter var jeg i sidste Gang. Dèr stod han med en Helgens Aasy de klingende Ord og det indsmigrende Væsen. M vidste, han spillede en forfærdelig Komedie. H hadede ham!

„Ve den, som hører Guds Ord og ikke vil t men tifold ve over den, som taler det med hellig men ikke tror det, han taler.

„Saa fo'r jeg atter ud i Verden og endte i blive — Røver!

Mindet sidder med Slør om Kind,
Taaren i Øje
Griber sælsomt mit tunge Sind,
Hvisker gjennem hver Aftenvind,
Kalder Sjælen til Hvile ind
Under de hjemlige Høje.

Haabet straaler i gylden Dragt,
Solglans i Øje,
Peger bagved al Verdens Pragt
Op mod Landet, hvor Lys er lagt
Over Livet med Gud i Pagt,
Over de evige Høje!

„Se, det var et Omrids af min Livshistorie, som ruden om dette kan melde om mange Eventyr, mange delser, mange Sorger og Prøvelser. Men læg Mærke , hvad jeg siger Dig, min Dreng! Af alle de Kræf-r, der har sat ind paa mig, blev Kjærligheden den irende. Nu er jeg en gammel Mand og skal maaske n faa Timer staa for min Dommer. Og i denne tund, med Døden paa Læberne, mindes jeg mit Barn-oms-Hjem, min Moders Formaning og min Faders ov, og jeg har været tro mod min første Kjærlighed! - Det bliver saa sært utydeligt for mig, Ramon! ro'r Du, det er Døden? Du skal ikke være bange! ad mig læse i din Salmebog!"

Ramon gav den Døende Salmebogen. Men hans ljne var for matte til at læse, og han tog da Billedet f den gamle Fædrene-Borg, holdt det op for sine Øjne g græd.

Og med de Taarer døde Don Lopez.

Den skotske Hertugs Søn blev jordet i den Grav, an selv havde gravet bag den ensomme Hyrdehytte i Californias Bjærge. Ramon plantede Korset paa Graven og følte dybt Savnet af sin faderlige Ven og Velgjører.

Da Ramon følede sig lidt efter sit Tab, tænkte

han kun paa at komme ud af disse Bjærge. Han var jo saa ung og livsfrisk, her var intet Hjem for ham, han maatte ud i Verden og prøve sine Kræfter. Ofte bebrejdede han sig, at han havde ladet Aarene gaa hen uden at hævne sin Fader; thi trods alle Don Lopez' Formaninger laa Hævntanker dog endnu i Ramons Bryst, han saa' det som en hellig Pligt at dræbe sin Faders Morder. Han sagde derfor Farvel til de vilde Bjærge, til den ensomme Hyrdehytte og den stille Grav bagved, der faldt varme Taarer paa den ustadige Flygtnings Grav. Den Gamles Bøsse og Jagttaske med „Dokumenterne" i, tog han med, og saa satte han Kursen ud i den vide Verden, langs med Foden af Sjerra Nevada. Han havde intet bestemt Maal i Sigte. En Dag forlod han Vejen, tog ind i Skoven efter et Dyr, men det blev en lang og hidsig Jagt, der endte med, at Dyret blev borte, og han stod vildsom og radløs, men ingenlunde modløs, han var ingen Dreng længer. Da det blev Aften, fandt han et Natteleje paa den bløde Skovbund, og næste Dag søgte han efter Vejen, men uden Held. Først den tredie Dag traf han et Menneske, det var den gamle Alcayaja, som bød ham med sig hjem. Og nu boede han der. Men Manuelitas Blikke brændte ham ind i Sjælen.

Nu raabes der „Fremad"! i lystigt Kor,
Det er som et Løjen for Tiden;
Men, undskyld, jeg ikke paa Ægtheden tro'r
Og drager mig stille til Siden;
Jeg spænder mig ikke for Afgudens Vogn
Som Fremskridts-Tilbedelsens Slave, —
Nej, heller i Krig med det hele Sogn
Og Tidsaandens myndige Pave!

Ja „Fremad", — men sig mi; mod hvilket Maal?
I Retning af hvad vil man styre?
Og ætter I virkelig Massernes Skraal
I Steden for Digterens Lyre?
Og mener I „Fremskridtet" stikker i,
At Slæaten er vokset fra „Halerne",
Og dristigt tør sejle vor Herre forbi
Og raabe: „Ned med Idealerne!"

Det valler, det falder i Øst og Vest,
Og snart tørne Kræfter mod Kræfter,
Og Dværgene gjøre den største Blæst,
Men dem lytter Masserne efter;
Alt høres de trampende Hæres Trin,
Og Solen staar lavt kun paa Himlen,
der danses ved brændende Templers Skin,
Mens Altre der rejses for Brimlen.

O stanser dog lidt, I Nedbrydelsens Mænd!
Hvorfor dette Kapløb med Døden?
O, er der slet intet, — slet intet igjen,
som trænger at løstes af Nøden?
Som trænger at løses af Mørkets Baand
Ved Ordet med Lysning og Varme,
Som trænger at mødes med Livets Aand
Og Kjærligheds favnende Arme?

Men hvor vil det ende? hvor gaar det hen?
I ringer saa ildebrandsklæmtende!

„Vi maner det ned, som vil „gaa igjen","
I sige saa bidende, skjæmtende;
Og saa vil I tænde de nye Lys,
De er saa fortrinligt reale,
Saa Døden er kun som et Kuldegys
Naar Midnatshanerne gale.

I mener, at jer Smule Tankeblæst
Skal rènt sætte Verden af Lave,
Naar ret I faa' dyppet hver kristen Præst
Og Kirkerne ødet til Grave!
Det selvsamme Spil har man drevet før,
Det er slet ikke eders Opfindelse,
Og nu vil I storme mod Himlens Dør, —
Mon det ikke ligner Forblindelse?

Det „Fremskridt", at trampe det ædle ned
Og dømme Idéen til Baalet,
At spytte paa Rènhed og Kjærlighed,
Mon det bærer hen imod Maalet?
Og mon I paa Helikon fik eders Blik
For alt dette sølede, dyndede?
Det er dog ej Musers og Gratiers Skik,
Og ikke hvad Guderne yndede!

Men, skal vi staa stille, ej fremad gaa?
Skal Bagstræv vi skrive paa Flaget? —
Nej „fremad", hvor mægtigt end Bølgerne slaa,
Vi tro paa en Frelse for Vraget!
Vi tro paa en Sandhed, som skifter ej Grund,
Hvorledes end Vejen sig snoede,
Vi tro paa en solklar Foryngelsens Stund
For alt, hvad af Kjærlighed groede.

Ja frem mod den høje, den straalende Top
I Sandheds og Kjærligheds Rige!
Men vil vi til Herligheds-Maalet naa' op,

Vi ej Idealerne svige!
Vi frygte ej Kampen, ej Bølgens Brus,
Men kjæmpe med Visshed om Sejren,
Vi plante vort Banner paa Aandens Hus
Og bygge i Kjærligheds-Lejren.

Saa sætte vi ud paa det stormende Vand
Med Korstegnet paa vore Skuldre,
Vi stevne med Sang mod det fagreste Land,
Og kløve de Bølger, som buldre;
Vi byde om Bord i vort lille Lag
Hver den, som ej mættes af Tiden,
Saa sejle vi ind i den solklare Dag, —
O Gud! — hvor det lysner bag Striden!

Ramon var saa underlig hvileløs. Naar han havde været nogen Tid i Stilhed, kunde han pludselig fare op og med et kort Farvel forlade Hytten, for efter et Par Ugers eller Maaneders Forløb at komme tilbage; thi til Alcayajas Hjem droges han af en Magt, hvis Navn han næppe turde nævne, men han syntes, den mægtede at tage det vilde og fredløse fra ham, naar han kun kunde faa at vide, om det ikke var haabløst at hengive sig til den.

Den unge Spanier elskede Manuelita.

Han var flere Gange i San Francisco og var et Par Gange Fører eller Vejviser for en Skare Rejsende, der vilde gjæste den berømte Yosenute Valley, hvor mægtige Klipper staar som forstenede Kæmper, ragende højt op mod Skyerne, og hvor brusende Vandfald skummer ned ad Fjældets haarde Bryst, en Natur, der i det hele søger sin Mage; den minder om Alperne: der er

deres Storslaaethed, men ikke deres Ynde, over det hele hviler noget dødt. Gamle indianske Sagn knytter sig til disse Fjeldtaarne og Fossefald, men kun faa er bevarede; først sent har man faaet Øjnene op for det rige Væld af poetisk Skjønhed, Højhed og Inderlighed, som disse Sagn ejer. Her er et smukt Arbejde for en af Aandens Guldgravere.

Paa disse Rejser kom Ramon saaledes mere sammen med Amerikanerne, end han nogensinde før var kommet. Deres Sæder og Skikke tiltalte ham, og han søgte af og til at efterligne dem, men uden Held; hans egne Landsmænd lo ad ham som en forfængelig Galning, og de Fremmede smilede over den barnagtige Vigtighed, hvormed han udtalte enkelte amerikanske Talemaader og efterlignede enkelte Skikke. Han mærkede godt, at man havde ham til bedste, og det ærgrede ham. Det kom ham for, at Skaberen havde gjort ham Uret ved at lade ham blive født ud af et saadant Folk som det, han tilhørte. Alt, hvad der duede, alt, hvad der gjaldt noget i Verden, var jo amerikansk, det hørte han tidt nok, og Spotnavnet „greezers" maatte han ofte tage imod. Han blev bitter imod sit Folk, foragtede det og dets Sprog og Sæder og søgte end mere at frigjøre sig for det.

Men naar et Menneske ringeagter sit Folk og sit Modersmaal, da forbryder det sig imod et af de største Kongebud, det fjerde Bud.

Naar et Menneske vil frigjøre sig fra det, Vor Herre har skabt det til, da gjør det Oprør imod Gud.

Nu og da skjød det op i Ramon, at han endnu ikke havde indfriet sit Løfte, at hævne sin Fader. Da droges han atter ud i Bjærgene, ud i Ørkenen, han blev mørk og vild.

Naar Ramon efter sine Udflugter kom hjem til Hytten ved Mojava, var han næsten al Tid mørk og nedslaaet, kun Manuelitas venlige Ord mægtede at drive Skyggerne væk fra ham en Stund; men saa snart han lagde Mærke til, at hun skjænkede Franco den mindste Opmærksomhed eller indlod sig i Samtale med ham, kom Skyggerne igjen, han følte sig skubbet til Side af denne Fremmede, og han følte, at et Had var i Færd med at gro op i ham.

„Han vil jo dog kun lege med hende! Jeg maa advare hende", mumlede han en Dag, da han saa dem plukke Vindruer paa Bakken bag ved Huset.

Den gamle Alcayaja var ude paa Jagt. Ramon tog sin Bøsse og skjød den af. Han saa', hvorledes dette virkede paa Manuelita, hun sagde et Par Ord til Franco, saa skjød hun let som en Ørkenens Fugl ned ad Bakken henimod Huset. Franco gik langsomt bagefter med Druerne.

Da hun kom derned, og hun fandt Ramon, sagde hun: „Aa, det er Dig, velkommen! Jeg troede, det var Fader, der allerede var vendt tilbage fra Jagten."

„Du bryder Dig altsaa ikke noget om mig, Manuelita?" spurgte Ramon mørkt, næsten udfordrende.

„Det synes jeg ikke, du har Grund til at spørge mig om, og allermindst i den Tone", svarede Pigen krænket.

„Tilgiv mig!" raabte Ramon, glemmende
„Tilgiv mig! Jeg har gjort Dig Uret. O Ma
lita! Hvor stor jeg skulde vorde, hvis Du vilde
mig!" Han saa' paa hende med et Blik fuldt af b
dende Lidenskab. Hun næsten ængstedes for denne r
Glød i hans Øjne, men dulgte sin Frygt og sva
mildt og roligt som halvt i Spøg:

„Jeg har al Tid hørt og læst, at Mandens S
hed er selvvunden, — næst efter at være givet af
Fader og støttet af alle gode Helgene," lagde hu
vorligere til.

„Jeg véd ikke, hvad Du har læst, Manuelita!
har kun læst lidet i min Tid, men det føler jeg dybt
her sænkede Ramon sin Røst, den blev blød og indc
— „at der er i mig en Vilddyr-Natur, som, om
vilde lægge din Haand paa den og lyse over den
din Kjærlighed, vil kunne forstaa, hvad der er sto
herligt, men som ellers vil gaa tilgrunde — nej,
gaa tilgrunde, den vil rase, rase vildt og tramp
ned," tilføjede han med Lidenskab.

„Ramon!" udbrød Manuelita smerteligt, „ta
saa! Stil mig ikke foran dette enten-eller! Jeg
det ikke! Jeg holder af Dig, Ramon! men — me

„Men Du elsker mig ikke!" fuldførte Ramon
ørkt Aasyn. Ilden i hans Øjne brændte uhygg

Ramon r endnu samme Dag ud paa et a
eventyrlige Tog. Naar han red forbi en Afg
syntes han, det skoggerlo nede i Dybet og inde m
Fjældene. Var det Dæmonerne? Der var jo

æmon til, heller ingen Helgener! Det havde han hørt højlærde Folk, som maatte vide Besked. Nej! det le var intet! — Løgn! bundløs Løgn! Der var in- n Gud, ingen Kjærlighed — intet — intet! — jo Had! an hadede sin Faders Morder og sin Kjærligheds Ba- mand. Thi var det ikke Francos Skyld, at Manuelita e kunde elske Ramon! Hvor det onde dog har let ved gro!

Fra nu af saa's Ramon sjældent i Hytten ved Mo- va. Den gamle Alcayaja spurgte af og til efter ham undredes over, at han saa sjælden lod sig sè. Naar in kom, var han som oftest klædt som en amerikansk pringfyr og søgte ogsaa at bevæge sig som en saadan. an var en sælsom Natur. I ham stredes Barnet og Manden, det naturlige og det opstyltede, det dæmoniske det milde, Kjærlighed og Had.

Han talte ikke mere til Manuelita om sin Kjærlig- d, men hun kjendte, den luede i hans Bryst som før. aar de talte sammen, var det hans største Lyst at rive d paa, hvad hun elskede, og udtrykke sin Foragt for t Folk, de begge tilhørte.

„Det spanske Sprog er smukt og klangfuldt," sagde ranco en Gang. „Jeg vilde ønske, jeg kunde det bedre. gsaa derfor staar jeg i Gjæld til Dig, Manuelita, at u har ført mig ind i dit poesirige Modersmaal."

„Vi er et usselt, foragtet Folk; trods vort ædle anske Blod nævnes vi dog som grizers og gjælder som dskud, som Pariaer," sagde Ramon heftigt, „og hvad

har vi, som i nogen Maade kan sammenlignes med det, som Amerikanerne kunne fremvise?

„Du glemmer, at der er andre Folk paa Jorden end Amerikanere, og at vort Folk har en stolt og berømmelig Fortid," svarede Manuelita mildt.

„Den berømmelige Fortid volder kun Sorg og Skam, naar vi ser paa vor ynkelige Nutid og vor mere end haabløse Fremtid, — hvad siger Du, Franco?"

„Aa, jeg mener, at Fortiden kan man dog ikke leve af, hvor vidunderlig den end har været", sagde Franco, idet han søgte at slaa ind i Ramons drillende Tone.

„Fy!" udbrød Manuelita, idet en høj Rødme farvede hendes Kinder, og hendes smukke Øjne blev endnu mere straalende. Det havde jeg ikke ventet af Dig! Kan man ikke leve af sin Fortid? Hvoraf skal et Folk vel leve, om ikke af sine Minder!"

„Ja, jeg er ikke Spanier, jeg véd i Grunden ikke, hvad jeg er, og jeg har kun faa eller ingen glædelige Minder at frydes ved. Her mellem disse Bjærge, der løfte sig mod Himlen, er jeg siden bleven løftet nærmere til Himlen, men naar de tykke mørke Skymasser skjule de hvide Snetinder, aner det mig stundom, at fjendtlige Magter ville taarne sig op imod mig og skille mig fra Himlen, fra Gud og fra Eder!"

Manuelitas Øjne fyldtes med Taarer. Ramon saa' hendes Bevægelse og harmedes.

„Men," vedblev Franco med Varme, „aldrig glemmer jeg, hvad jeg har hørt og lært her, og jeg taaler

e, at nogen ustraffet krænker eller haaner det Folk og prog, hvor jeg har fundet saa meget skjønt og ædelt."

„Du vil maaskè rejse ud som en anden Don uixote," drillede Ramon, „og gjøre Dig navnkundig m det spanske Folks berømmelige Ridder?"

„Hvor Du taler lavt!" udbrød Manuelita. „Men t kan ikke være dit Alvor. At haane Fader og Moder, ædreland og Modersmaal, er i mine Øjne Niddings-erk."

Franco rejste sig og gik ud, da Manuelitas Fader ldte ad ham. Men Ramon stod bleg og rystende af irme foran hende.

„Saa jeg er altsaa en Nidding, men han, den emmede, er en Ædling!" stødte han frem.

Hun stod høj og fast foran ham, saa' ham rolig ind hans fortrukne Aasyn, da hun svarede:

„Det har jeg ikke sagt, Ramon! Men saameget er t: En ædel Pige giver aldrig sin Haand til en and, der er arvløs med sit Folk og Sprog, hun vil le, at han næste Gang bliver troløs mod hende.

Duggede Blomster og viftende Vinde!
Hvor skal jeg finde
Fred for det bankende Hjærte herinde?
Ak ja, herinde!

Straalende Maane og tindrende Stjærn e!
O hvor jeg gjærne
Ønsked mig op i det himmelske fjærne,
Ja, i det fjærne!

Kvidrende Fugle, I Sangen mig lærte!
O, men mit Hjerte
Aner en mægtig og knugende Smærte!
Ak ja, en Smærte!

Dagene rinde lig Sommernats-Drømme,
Med mig de svømme,
Syngende Svaner paa lysende Strømme,
Lysende Strømme!

Skumringen kommer! jeg mærker, det kvælder,
Dagen den hælder,
Mørket af lønlige Sluser udvælder;
Ja, det udvælder.

Livsdybets Bølger jeg snarlig skal prøve,
Hvad vil de røve?
Hjælp mig Madonna, min Gjærning at øve!
Trofast at øve.

Livsdybets Storme vil Blomster henvejre,
Fine og fejre,
Hjælp mig at tro paa, at Livet vil sejre,
Ja, det vil sejre!

Sandhedens Talsmænd kan segne og bløde
Mellem de Døde,
Aldrig dog Sandheden selv vorder øde,
Vorder ej øde!

Skumringens Magter mod Kjærlighed kriger,
Aldrig den viger,
Højere, straalende, lutret den stiger,
Opad den stiger!

Hellige Moder! Du styrke din Datter!
Kampen Du fatter!
Segner jeg saaret, Du rejse mig atter!
Rejse din Datter!

Kastagnetterne klang, den meksikanske Spillemand
rde sit bedste for at forherlige den fandango, som
ayaja holdt for den spansk-meksikanske Ungdom ved
den af Sjerra Nevada.

Disse Folk saa' ud som en sælsom Blanding af
iens Pariaer og Ørkenens Arabere, de var nok nær-
t en kalifornisk Udgave af Beduinerne, men næppe
fribaarne som disse Ætlinge af Oldtidens Hyrde-
ger.

Franco var med, men Ramon havde ikke givet
de; man vidste ikke, hvor han var. Mannelita var
dangoens Dronning. Alle viste hende den mest ud-
e Opmærksomhed, noget, som falder let og utvungent
disse Ørkenens vilde Børn, der er opvoksede fjærnt
Selskabslivets store Sal og polerede Sæder, og er
stændig uvidende om dets Regler og Former, men
s medfødte grandezza erstatter dem alle Savn.
d det tarveligste Klædebon bærer de med en vis
rdighed, skjøndt der rigtignok tidt i Romanerne er
et gjort altfor meget Væsen af denne „spanske Adel“,
skulde udmærke selv de usleste Tiggere, særlig Ban-
erne.

Manuelita bød Frugter omkring, der var plukkede

i hendes egen Vingaard og Have. Men, som der sta[a] i den gamle Sang, „selv var hun dog Havens alsom dejligste Blomst". Fra hende udgik Duft og Ynde ov[er] hele Forsamlingen.

„Syng, Manuelita!" bad flere Stemmer, „syng e[n] af vore gamle Sange."

„Ja, syng! — syng mit Hjærte glad, syng det ti[l] Hvile, det bruser og bølger!" hviskede Franco.

Hun betænkte sig lidt, greb derpaa Mandaline[n] som Franco bød hende, og sang, ikke efter Kunstens me[n] efter Naturens Regler; Himlens Fugle, de rislen[de] Fjældbække og de brusende Vandfald havde været he[n]des Læremestre, hos dem havde hun gaaet i Skole; d[e] store, rige Sammenspil af baade bløde og stærke Natu[r]toner, som klinger derude, havde hun opfanget, de hav[de] lagt sig i Hjærtets Strænge og sprang frem i Stemni[n]gens Øjeblik, naar usynlige Strænge gled hen over [de] fine Strænge.

Alle lyttede, da Manuelita sang:

De kom, — jeg skulde følge til Ungdomsleg og Lyst,
Hvor tindrede mit Øje, hvor bølgede mit Bryst!

Fra Sierras høje Tinder steg ned en iskold Vind,
Men Blus og Roser tændte dog Glæden paa min Kin[d].

Til Mandalinens Toner og Kastagnetters Klang
Han i en stolt boleros i Stjærnelys mig svang.

O hellige Guds Moder! hvad det var for en Dans!
Da fik min Længsel Vinger og mine Drømme Glans.

De kom, — jeg skulde smykkes med Brudeslør og Kran[s]
Til Altret med h a m træde i høje Kjærters Glans.

Men over Sjerras Tinder de mørke Skyer hang,
Det var, som sad der Taarer i Kirkeklokkens Klang.

Igjennem Palmeskoven der gik et stille Sus,
Men fra mit Hjærtes Bølger der steg et større Brus.—

De kom, — jeg skulde se h a m for allersidste Gang,
De bar ham ud til Graven med Graad og Sørgesang.

Jeg kunde ikke græde, hos mig blev Øjet tørt,
Med ham blev alle Taarer og Smil til Graven ført.

Og taareløs og haabløs jeg saa' i Graven ned,
I Kisten ved hans Side laa al min Kjærlighed.

I Kisten ved hans Side, dèr er mit Hvilested,
Og intet her paa Jorden jeg mer kan glædes ved.

En Bifaldsmumlen lød fra Forsamlingen, Taarer stod i mangt et Øje. Franco sad betaget, løftet paa Tonernes Bølge, men de bar ham ikke ned i Graven, men op i et Solskinsland, hvis Glans blændede ham, og hvis Lyksaligheds-Tanke syntes ham for stor til at holde fast.

Men det jublede i ham: „Hun er min! Ingen i Verden er saa rig og lykkelig som jeg!"

„En Sang endnu, Senorita!" bad man. Manuelita havde ikke lært, at det kaldes fint at lade sig nøde, — der skal laves en Undseelse i Steden for den, man alt i Barndoms-Aarene jog bort. Hun sang:

Ved Verdenshavets Bryst Du hviler,
Til Himlens Stjærnehær Du smiler,
Du Solbjærgsland, hvor Guldet gløder,
Og Øst og Vest hinanden møder.

O California, Du skjønne!
Du staar med Skove, eviggrønne,
Og Blomsterfylde uden Lige,
Du gyldne Fremtids-Drømmes Rige.

Bag høje Sjerras Du Dig gjemmer,
Men tusind klare Fuglestemmer
Din Sol og Sommer højt forkynde,
Og Vintren, som har Vaarens Ynde.

Dit Guld Du ud i Verden sender,
Derfor dit Navn al Verden kjender,
Men vi, der bo paa dine Sletter,
Dig dog en bedre Guldkrans fletter.

Og vi, der bo paa dine Fjælde,
Hvor tusind Kildespring udvælde,
Vi kjende Dig med Moder-Navnet;
Thi intet har hos Dig vi savnet.

Med Solkys Du vor Sjæl opgløder,
Med Blomsterduft Du os opføder,
Med Fjældets friske Luft Du kvæger,
Med Fuglesang Du Hjærtet læger.

Du Solens Land ved Havets Vove,
Med Guld og eviggrønne Skove!
Din Pris skal over Verden tone
Som Frihedslandets gyldne Krone.

Paa sin lette Mustang var Ramon alligevel i
til Fandangoen og kom netop tids nok til at e Mam
lita og Franco mødes i Dansen, og hans skarpe Bl
skjærpet af Skinsygens Dæmon, saa' straks, at kaa

Øjne og Hjærter mødtes hos de to. Han havde aldrig troet det muligt, at han kunde hade andre end sin Faders Morder, men nu følte han, at han hadede Franco, denne blege Fremmede, og at kun én af dem kunde vandre under denne Sol.

Alle onde Drifter steg op i ham, der var mørke Magter, som villig paatog sig at skyde til og sætte Lidenskaben i Drift, andre pustede til Hadets Glød, og andre talte klingende Ord om Æresfølelse og krænket Retfærdighed.

Hvor ofte havde ikke han, Ramon, søgt at løfte Manuelita? Havde han ikke stræbt efter at lade hende kjende den dannede Verden udenfor Ørkenen? Var han ikke traadt frem som en gentleman med engelsk Sprog og amerikanske Sæder, og havde han ikke lagt alt det latterlige gammeldags Spanske til Side, som ubrugeligt Skramleri? Men hun var stædig som den vilde Mustang, hun vilde ikke løftes!....Og dog!!....

Hvor han tænkte sig om, var det saa ikke hende, der løftede ham, hver Gang han var i hendes Nærhed, hver Gang hendes Ord naaede hans Øre? Naar hun talte om Naturens Vidundere, som Ørkenen og Fjældene har dem, løftedes han saa ikke op i en renere, friere og bedre Verden, nærmere Stjærnerne og Himlen bagved? Var det ikke, som de friske Vinde fra de snekronede Sjerras viftede saa meget urént og uædelt bort, Storstads-Støvet og Landevejs-Støvet, alt det paatagne, opstyltede, og han blev igjen den gamle Ramon, Drengen fra Loma Prieta! Ja, saaledes var det.

Naar hun talte om Kunsten og Poesien! Ja, det var jo rigtignok altsammen saa gammeldags, om alle vore Dages Døgn-Noveller og sansepirrende Romaner, der foregive, at de fremstiller den nøgne Sandhed — Nøgenheden er der, men Sandheden?! — om alt dette vidste hun intet. Men hvilken sælsom løftende Kraft ejede dog hendes Ord, naar hun skildrede Gammel-Spaniens Glans-Tid! Det var, som han stod i Alhambras Løvegaard, omgivet af den blændende mauriske Pragt, — som han vandrede i det blomstrende Andalusia, saa' Taarnene funkle i Sevilla, Cordova og Granada, — eller som han stod foran de herlige Billeder af Murillo og Velasquez, hvor Ilden luer bag det dybe Alvor og den rolige Højhed. Men naar hun fortalte eller gjenfortalte Brudstykker af Cid, denne Riddertidens ypperste Blomst, der dufter med uforgængelig Ynde, da kjendte Ramon, at den unge Pige var meget stærkere end han, men ogsaa, at hun var meget renere og ædlere.

Da var der Strid i Ramon Sjæl. Der var det i i ham, som gjærne vilde løftes op i Sol og Lys, men der var ogsaa det, som holdt igjen og drog nedad, og saaledes gaar det flere end ham. Stærkere blev denne Kamp, naar Manuelita føjede Tonerne til fine Ord. Hendes Sang kunde vel ikke staa Maal for den moderne Kunstkritik, og i den fine Verden vilde man vel have haft alle Slags Bemærkninger om „Mangel paa Skole", „Formløshed" o. s. v. paa rede Haand, men den var baaren af en Inderlighed og Renhed i Tone og Foredrag, som man savner mange Steder, hvor Formen er

upaaklagelig, og hvor Skolen er omhyggelig indstuderet. Hun sang ikke for at behage, der var ingen Læggen an paa at fejre en Triumf, hun sang, naar det var hende en Trang at synge, eller naar hun blev bedt om det og troede at kunne glæde andre dermed.

Naar hun sang de gamle Hyrdeviser af Juan Ruiz hvor Middelalderens broget-fantastiske Eventyr-Verden oplader sig i Sang og Sagn, eller de slyngende musikalske Digte af Lope de Vega, Calderon, Cervantes og Zamora, — hvor lyste da hendes Øjne, den bølgende Varm forraadte den stærke Bølgegang i Sjælens Dyb.

I saadanne Øjeblikke mærkede Ramon, at det var Manuelita, som løftede ham, alle hans egne Løftelses-Planer faldt sammen som Pindebrænde. I Øjeblikket reves han med, senere ydmygede det ham, men saa harmede det ham, at han skulde lade sig ydmyge. Vidste han ikke langt bedre Besked end hun? Havde han ikke langt rigere Erfaring end hun, der aldrig kom udenfor sin Ørken, medens han færdedes i de store Stæder mellem dannede Mennesker?

Skjøndt Manuelita gjennem sin Fader var hjemme i den spanske Poesi og Historie, saa dvælede hun dog helst ved sit Fædrelands, ved Meksikos. Dette Lands historiske Storskikkelser og Sagnhelte stod hende levende for Øje; Tolteker-Reformatorerne, som for et Par Aartusinder siden prædikede Troen paa èn eneste Gud og forbød de blodige Menneskeofringer, Aztekernes mægtige Kejsere og Præster, især Moetezumaerne, Iturbide og Morelos — alle disse kjendte og skattede hun.

For hende var Historien ikke en Læsning til „Adspredelse", men netop til Samling; ikke alene et Spejl, hvori hun saa' gamle Tider og henfarne Skikkelser, men ogsaa sig selv og sin egen Tid; for hende var Historien og Poesien to rige Kildevæld, der sprang med Foryngelsens Vande.

Et Menneskeliv udenfor Historien er et Spøgelse-Liv, et Menneskeliv uden Poesi er den haandgribelige Tomhed.

Er det kun Digterne forbeholdt at leve et poetisk Liv? Har de saakaldte dannede Klasser eller „højere Stænder" en vis Eneret til at „nyde" Poesien, saa hvad Smaafolk faa', er kun Smuler fra de Riges Bord?

Dette har været og er vel endnu paa mange Steder den almindelige Mening.

Mon det ikke for en stor Dèl kommer af, at man sèr paa Poesi som en blot og bar Nydelse, som en Slags Luksus-Artikel, de haardt arbejdende Mænd og Kvinder i Samfundet ikke har Raad til at give sig af med, eller som kostbare, tidsspildende Snurrepiberier, der, lige som andre Nipsting, finder Vej til fine Folks Huse, men ikke til simple Folk.

Det er underligt nok, naar det kommer an paa at forsvare en stor Vildfarelse, er der ingen værre til at skjælne mellem „fine" Folk og „simple" Folk, end disse „simple" Folk selv, som om èn Løgn kunde forsvare en anden!

Og ved Poesi tænker man saa paa elegant indbundne Digterværker, hvortil hører et smukt Bogskab.

for at holde dem under Laas og Lukke, at ikke Bladguldet skal blive slidt og de pæne Rygstykker skæmmes af ukultiverede Hænder!

Og saa er Poesien dog en af Verdens frieste Fugle, den kommer og flyver, naar den vil. Den bor ved det stolte Hav, hvor Bølgerne synger om Stordaad i Kampens og Farens Stund, øvet ikke blot af Tordenskjold og Niels Jul, men af mange hundrede af de „tjærede Drenge", hvis Navne er glemte „som Sne, der faldt ifjor"; der er Stænk af den salte Bølge paa Vingen af Poesiens Fugl.

Den sætter sig paa Kæmpehøjen paa den mørke Hede og synger om svunden Tid, gammel Tid, da Sværdene klang, og Pilene susede ud over Heden, men Højsindet prægede selv den vildeste Kamp, og ædle Kvinder gik midt under Bulderet og forbandt de faldne Kjæmpers Saar.

Den sætter sig i Skoven, Bøgeskoven paa de danske Sletter, mellem de mørke Graner i det høje Norden, i Orangelunden under Italiens dejlige Himmel, mellem Cypresserne ved Bosporos og Olietræerne i Getsemane, i Palmen ved Nilens Bred og ved den hellige Ganges, i de vilde Urskove i den ny Verden og i de duggende Gummitræer ved det stille Havs Kyster. Den er Skovens Fugl og Blomsternes; selv er den som en Blomst, der har faaet Vinger.

Den vugger sig paa Kornet, naar det er modent, og Karle og Piger kunne høre den synge, saa Arbejdet gaar let og glædeligt, om end Solen brænder og Lem-

merne trættes. Den hvisker ind i Bondemandens Øre og Hjærte: „Sè op, sè op! dèrfra kommer Grøden, dèrfra faa'r du Føden!" Og Bondemanden sèr paa de bugnende Marker, saa løfter han sine Øjne mod Him og siger, dybt og fast: „Gud Fader ha' Lov for det dejlige Korn!"

Poesiens Fugl er Skjønhedens Fugl, men ikke den fornemme Skjønheds; thi den er først og fremmest Kjærlighedens Fugl.

Den synger saa blødt ved det lille Barns Vugge, hvad enten den gynger i Kongeborg eller i Bondehytte; naar Barnet sover, og Moderen sèr paa sit slumrende Barn med det dybe, kjærlige Blik, som kun en Moder har, og Fremtids=Spørgsmaalene ængster hende, saa synger den lille Fugl for Moder og Barn, Moderen smiler; thi hendes Bekymringer opløser sig i lykkelige Drømme, og Barnet smiler, — „det er Guds Engle, der taler med den Lille," siger den lykkelige Moder. Sine dejligste Toner fik Poesiens Fugl i Betlehem, ved en Vugge, som „stod paa Jord foruden Gænge," – Barnet hed Jesus og Moderen Jomfru Marie!

Intet Kammer er for snævert eller mørkt for Poesiens Fugl; den kvidrer i Værkstedet, hvor Maskinerne snurrer, hvor „Mester Blodløs"arbejder, og hvor Mennesker kappes om at „gjøre Gavn" saa lang Dagen er; thi at gjøre Gavn og Glæde venligt tilsmiler hinanden, ja kan slet ikke undvære hinanden, det synger den om, saa højt den kan, baade i Værkstedet, hvor Haandens Arbejdere færdes, og i Studerekamret, hvor Aandens

Lys tændes, og hvor Tankerne arbeider med Ord og med Tal.

Den sætter sig ved Sygesengen, selv i det fattigste Kammer; ved Bedstefaderstolen kvidrer den som Mindets Fugl, og med Mindet flyver den efter de Forvildede, søger dem inde i det mørke Fængsel, eller i Elendighedens usle Kroge, eller i Selskabslivets gyldne Sale, hvor Forvildelsen er oversmurt med Rigdomme, Livsnydelsens eller Aandrighedens Fernis. Thi det forstaar den fagre Fugl, at

„Mindet lader som ingen Ting,
Er dog et lønligt Kildespring."

Sè, dèrfor er Poesien ikke noget, som Pengemændene har Eneret paa at nyde.

Thi man kan ikke kjøbe Poesi.

„Men Poesien kan man ikke leve af," siger Pengenes Mænd, baade de, der har dem i Tusinder, og de, som ikke er naaet videre end til at misunde de andre. „Poesi kan man ikke leve af," — dermed er den sat i Ban, Døren lukket for den syngende Fugl. Men pas paa, at der ikke er en Revne, hvorigjennem den kan smutte, rul ned for Vinduerne; thi den gynger paa den legende Solstraale, stop Bomuld i begge Ører; thi den blander sin Tone med Kirkeklokkens Klang, ind i den klingre Barnelatter og i hvert kjærligt Ord, som tales i Verden.

Et poesiløst Liv er intet L i v, kun en Tilværelse, en Eksistens.

Naar vil man dog høre op med at betragte Poesien

som Sukkergodt, og kjende, at man ikke blot kan leve af Poesien, men at man ogsaa maa leve af denne, hvis Livet skal faa' Værd og Betydning som virkeligt Menneskeliv.

Da Ramon en Tid lang, uden at være bemærket af nogen, havde iagttaget Manuelita og Franco, og Lidenskaben i hans Bryst var stegen til Storm, traadte han pludselig ind, gik hen bag ved Franco og sagde med hæs og skjælvende Stemme:

„Kom udenfor!"

Forbavset vendte Franco sig om, og stod nu Ansigt til Ansigt med den unge Spanier, hvis mægtige Lidenskaber kjendtes i de bævende Trækninger om Munden og den uhyggelige Glød i Øjet, der varslede om ødelæggende Kræfter i Hjærtet.

„Kom udenfor!" gjentog Ramon heftigt, da Franco undrende saa' paa ham og ikke syntes at fatte, hvad han vilde.

I det samme faldt hans Blik paa Manuelita, som først nu fik Øje paa ham, og som med en elskende Kvindes hurtige Opfattelses-Evne kjendte, hvad der gik for sig, eller rettere, hvad der vilde ske. Hun vilde netop gaa hen til de to, da den gamle Alcayaja traadte til. Med høj og bydende Røst sagde han til Ramon: „Ustraffet krænker man ikke Gjæstfriheden! Mit Hus er ingen Knejpe, og her skal ingen Trætte føres; det

ækes mig, Ramon, som Du har ikke godt i Sinde! Hvorfor kommer Du saa sent og hvorfor slèr din Indtrædelse her i Glædeslaget som en formummet Stiands?"

„I viser mig altsaa Døren, Senor! Det havde jeg ikke ventet af Don Alcayaja," svarede Ramon harmfuld.

Den Gamle vilde til at blusse op, da Franco, bleg men fattet, gik hen til ham, hviskede ham et Par Ord i Øret, kastede derefter et langt Blik paa Manuelita, og gik saa med Ramon ud i Natten.

Hele Selskabet stirrede efter dem og hen paa den Gamle og Datteren; hun var segnet om, da Franco gik; Faderen greb hende i sine stærke Arme og kaldte hende kjærligt ved Navn.

„Lad os gaa, lad os skynde os!" hviskede hun til Faderen, „de vil skyde hverandre ihjel, — for min Skyld! — o Fader!"

„For din Skyld, mit Barn! hvad mener Du?" spurgte Alcayaja undrende, idet han dog gjorde, som hun bad. Han forstod hende ikke; thi hans gamle Øjne havde ikke set de Kjærligheds-Traade, der i den sidste Tid var blevne spundne i hans Nærhed.

Men nu var der ingen Tid til nærmere Forklaring. Den ventede han heller ikke paa, men støttede Datteren, der heftigt drog ham med ud.

Den friske, kølige Natteluft oplivede og styrkede hende, hun blev roligere og mere fattet.

„Hurtigt, min Fader! kom med! Det gjælder to Menneskers Liv og evige Velfærd," udbrød hun.

„Ja saa, er det saa alvorligt!" svarede Alcayaja og forstærkede sine Skridt. En Del af Selskabet fulgte med, andre blev i Huset.

„Tys," sagde Manuelita pludselig, „de er her i Nærheden, jeg kan høre deres Stemmer, vi maa hindre det blodige Sammenstød, før det er for sent!" Hun slap Faderens Haand og ilede afsted i Retning af Foden af Vinbjærget, hvorfra Lyden af Stemmerne var kommen. Faderen fulgte hende i Hælene.

„Nej, jeg kan ikke gjøre det!" hørte man paa èn Gang Ramon sige, „men vi kan ikke være To! Manuelita, — a Dios!"

I det samme knaldede et Skud, et Vaaben blev kastet til Jorden, og en Rytter galopperede afsted i den mørke Nat.

To Skrig lød samtidigt, det ene kom fra Manuelita, som styrtede hen imod Stedet, hvorfra Skuddet kom, og hvor Franco stod bleg og med korslagte Arme; paa Jorden laa Ramons Pistol, mens han selv var faret afsted, som skammede han sig ved, at nogen skulde se, at Mildheden og Højsindet havde sejret hos ham, han var bange, at det skulde blive tydet som Fejghed.

Det andet Skrig, mere svagt og kort, kom fra den gamle Alcayaja. Da Ramon affyrede sin Pistol, ramte Skudet, uden at han vidste, at nogen var i Nærheden, den gamle Fader, der sank ned i Græsset og døde i samme Nu. Kuglen havde funden hans Hjærte.

„O, Gud være lovet!" udbrød Manuelita, da hun
ıa' Franco uskadt og straks fattede Sammenhængen.
Du er frelst, og Ramon har ikke øvet nogen Udaad,
ır intet Blod udgydt."

I sin Bevægelse kastede hun sig til Francos Bryst,
ın græd og smilte paa èn Gang.

Da hørte de Udraab og høje Klager lige tæt ved
m. Man kaldte paa hende.

Franco greb hendes Haand, og de kom snart til
tedet, hvor den ædle Olding laa, smilende i Døden,
ıgiven af klagende Mænd og Kvinder, som saa' paa
n Døde og paa hverandre, og var helt skrækslagne
ıer alt det sælsomme, de oplevede i denne Nat.

„Min Fader!" Med dette Udraab og et Skrig,
ı højt og rædselsfuldt, saa det isnede gjennem de Til-
stedeværende, sank hun ned over den afsjælede Fader.
ın laa som livløs med aabne, men stive og glansløse
jne, og Armene krampagtigt slyngede om Faderen.

Med Møje fik man dem begge baarne hjem. Alles
jne var fyldte med Taarer. Mange af disse halvvilde
ılk, som havde Pistolen og Kniven paa rede Haand
næppe kunde kaldes Krystere, stod dybt grebne og
rte til Taarer omkring den dræbte Alcayaja og hans
ıukke Datter, der laa som en knækket Blomst, der var
ıven knust, da det gamle Kæmpetræ faldt.

For faa Øjeblikke siden traadte hun Dansen til Ka-
gnetternes Klang, nu laa hun foran Dødens Port
ı den døde Faders Side!

For faa Øjeblikke siden var dette Hus et Glædens

Sted, Sang og Latter lød herinde, nu var det en Sorgens Bolig!

De Fremmede forlod efter Haanden Huset for at bringe disse sørgelige Tidender fra Hytte til Hytte i den ensomme Ørken. Kun Franco og et Par ældre Kvinder blev tilbage.

Tredive Mil mod Nord laa San Antonio, en spansk Landsby med en lille Kirke, hvor den gode gamle Padre Vicente søgte at indprænte sine flygtige krigerske Sognebørn Fredens Evangelium. Kirken var, ligesom de fleste af Husene, bygget af adobe, denne sejge, sorte kalifornisk Jordart, der har nogen Lighed med det Dynd, Nilfloden i Ægypten gjøder Landet med, naar den ved sin aarlige Oversvømmelse forvandler hele Landet til en Sø, der kort Tid efter, næsten uden noget menneskeligt Arbejde, atter er forvandlet til gyldne Agre og yppige Haver, hvor alt gror i tropisk Fylde.

Ikke langt fra Kirken og La plaza boede en gammel Kvinde, navnkundig vidt og bredt for sin Godgjørenhed og Lægedomskundskab; hun gik i Almindelighed under det jævne, men meget betegnende Navn: La Madre, „vor Moer“. Hun var Enke og barnløs, thi hun havde mistet sine Børn, netop naar de var naaet den mest blomstrende Alder. Dødens sorte Vinger fløj ogsaa omkring de lave adobe Huse ved Sjerra Nevada

ı maatte byde sine Kjære det sidste tunge adios
rvel). Men end tungere ramtes hun, da Budskabet
, at hendes Husbond, den gamle ranchero, var ble-
myrdet af Indianerne, mens han var paa en Han-
rejse i Arizona. Nu var hun gammel, men end-
ung i Sjælskraft. Ikke sjældent lød i den stille
n stemningsfulde Sange, men altid vemodige, fra
des Hytte, og ofte saa' man la Madre plukke de hvide
er langs med den lille brusende arroyo, Bjærgbæk-
eller de blaa Klokkeblomster paa den grønne mesa
n Krands til de kjære Grave.

Til denne Kvinde tyede Manuelita, og hun
de ikke taget fejl i at vente aabent Hus og aabent
rte hos hende. Hun fandt begge Dele.

Forunderligt oplivedes den gamle Kone ved den
e Piges Nærværelse; naar hun, sorgtung og hul-
e, klyngede sig ind til den Gamle, da kjendte denne,
rledes Kjærligheden endnu, trods alle Tab, kunde
e i hendes Hjærte, og hun talte trøsteligt til den
e, som en Moder tysser paa sit grædende Barn. I
ayajas Hus syslede nu Franco, som havde paataget
at styre det for Manuelita. En Gang imellem red
til San Antonio, hvor hans Nærværelse altid hil-
med Glæde. Da et Aar var gaaet, blomstrede Ro-
e atter paa Manuelitas Kinder, især naar hun lyt-
til Francos Kjærligheds-Ord.

Om Ramon havde man i al den Tid slet intet hørt.
Francos og Manuelitas Bryllupsdag blev bestemt.
var Fred og stille Glæde i Hytten hos la Madre.

En Morgen i den Tid, da de fleste af Landsbyens Mænd var ude paa Sletten eller i Bjergene ved Faarene, hørtes Støj og Hestetrampen i den stille, afsondrede Dal, der laa fjærnt fra Verdenstumlen. Folk saa' paa hverandre og fo'r ud paa Vejen. Der kom en høj Mand med graasprængt Skjæg i Spidsen for en hel Skare, alle til Hest, Sablerne klirrede, og Bøsserne knaldede; thi den støjende Flok fyrede den ene Salve efter den anden for at indgyde Folket Frygt og Ærbødighed.

Udenfor Kirken stod Banden af Hestene.

Det var Don José og hans Røverbande.

Frygten og Forbavselsen hos Folket veg lidt efter lidt og gav Plads for Vrede, man samledes i en Skare for at byde Røverne Trods, men da et Par blev saarede af Stimændenes sikre Skud, spredtes de igjen, saa meget mere, som man ikke vidste, hvad Røverne egentlig vilde. Disse blev altsaa Herrer over den lille Landsby og teede sig ogsaa fuldstændig som saadanne, navnlig overfor Kvinderne; adskillige af disse var letsindige nok til at smile til Røvernes Kjærtegn og raa Omfavnelser, men de fleste viste dem dog den dybeste Foragt, det gjorde da ogsaa Manuelita.

Don José lod kundgjøre, at han intet ondt vilde øve mod Beboerne, naar de vilde lade ham med Fred og huse ham og hans Folk et Par Dage. Dette beroligede Stemningen nogenledes. Om Aftenen gik Manuelita til Kirke; da hun kom til den lille plaza — Byens Stolthed — traadte Don José hende i Møde. Den

gamle Vellystnings Øjne brændte i Lidenskab, da han saa' den smukke Pige; han tiltalte hende venligt og sagde hende adskillige smukke Ting, hun svarede ikke og vilde undvige enhver Tilnærmelse; da traadte han endnu nærmere, bøjede sig ned imod hende og vilde løfte Sløret fra hendes Aasyn, men et velrettet Slag af hendes lille Haand bragte ham til at trække Ansigtet til sig, han udstødte en Ed og blev ikke mildere ved at høre nogle tilfældige Tilskuere lè højt over hans Uheld. Manuelita skyndte sig til Kirken; i en inderlig Bøn til Gud udgød hun sin Frygt og hentede Styrke hos Ham.

Men i Byen skaltede og valtede Røverne efter Behag; af de gamle Mænd, Kvinderne og Børnene havde de jo intet at frygte, og næsten alle de andre var borte fra Hjemmet.

Bryllupsdagen oprandt under al denne Tummel. Dagen i Forvejen vilde Franco en Tur i Bjærgene; Manuelita ængstedes, hun frygtede, at han skulde dele hendes Faders Skjæbne. Men om Aftenen vilde han jo komme igjen, og saa skulde de aldrig mere skilles. Den gamle Præst søgte at sætte Mod i hende. Men da Natten kom og svandt, og Solen næste Dag — Bryllupsdagen — allerede stod højt paa Himlen, og Franco endda blev borte, tiltog Frygten, og hverken den gode Padre Vicente eller la Madre kunde trøste; thi de var selv under Frygten. Mange længselsfulde Blikke sendtes ud i den Retning, hvorfra man ventede Brudgommen. Bryllupsgjæsterne spredte sig, nogle af de forvovneste satte ud omkring mellem Bjærgene for at lede efter

ham, men forgjæves, man fandt ikke Spor af ham. Da red nogle ned til Alcayajas Hjem, men hvad fandt de? En rygende Tomt. Det lille Hus var en Askehob, men Francos Lig fandtes ikke. Det gyste i Mændene, hvorledes skulde de bringe Manuelita dette rædsomme Budskab? At den frygtelige Røver her havde øvet en blodig Udaad, var udenfor al Tvivl.

Den eneste, der endnu ikke havde opgivet alt Haab, var, forunderligt nok, Manuelita selv. Sorgen havde bleget og bøjet hende, og ved la Madres Bryst vaandede hun sig, mens hun stirrede ud efter Barndoms-Hjemmet. Den gamle Kvinde søgte nu lidt efter lidt at forberede Manaelita paa den sørgelige Virkelighed, at den ikke med ét skulde knuse hende. Snart fattede hun den Gamles dunkle Henthydninger.

„O, Maria! hellige Guds Moder! Sorg paa Sorg, Tab paa Tab — det er for svært, jeg kan ikke bære det!“ raabte den skjælvende Pige i sin dybeste Smærte.

„Jo Du kan! — Gud giver Kraft dertil! Ja, dit Tab er stort“, svarede la Madre, „men større bliver det, om Du taber Dig selv i Sorgen og taber Troen paa vor Herre!“

„O, Moder! hvor kan Du tale til mig om vor Herre! Ser Du ikke, at Han har forstødt mig, derfor tager Han alt fra mig — alt, alt!“ Hun hulkede stødt ved disse Ord.

„Megen Sorg har jeg fristet, kjære Barn“, fortsatte den Gamle mildt og stille, „og mange Tab har jeg bøjet, men aldrig har jeg mærket, at Gud vilde forstøde

g. Gjennem Tab og Savn gik Vejen til Ham. Han
:v mig jo længer, jo kjærere. Sorgen sender Han os
e i Vrede, men i Kjærlighed. Kom med til Kirken,
ıdre Vicente vil finde de rette Ord at trøste det slagne
ınd med."

„Tro'r Du? Ja, lad os gaa til Kirken!" Hun
lgte den Gamle, men det var, som gik hun i Søvne,
tet stod klart for hende uden dette, at hun var ene og
cladt, at hendes kjæreste Ven laa Lig inde mellem
jærgene, at hun aldrig mere fik ham at se — aldrig
ere!

Da de kom til Kirken, saa' de, at den var oplyst,
en det var ikke de kjendte, hellige Sange, der lød der-
de fra, heller ikke var det den gamle Padres Messe,
- nej, det var Don José og hans Bande, som i ugude-
gt Røver-Overmod havde taget Kirken i Besiddelse og
ıaet Lejr derinde. Bægeret gik rundt, paa Alteret
illedes Kort og Terninger, — det var Røver-Livet i
t af dets raaeste Skikkelser. Flere af Landsbyens
eboere stod uden for Kirken, nogle bedende og græ-
nde, andre bandende og skjældende, men ingen turde
ıve at give sig i Kast med den vilde Skare. La Madre
ı Manuelita vendte tavse og sorgslagne tilbage igjen.
ænge, længe sad den unge Pige oppe og stirrede ud.
kom han virkelig ikke skulde komme?

I et Hus noget udenfor Byen vilde Røverne Afte-
:n efter holde fandango. En Del af Byens Folk
ılde med, men de fleste blev hjemme. Manuelita sad
:lle hos La Madre. Den Gamle gik tidligt til Sengs,

men Manuelita gik, som hun plejede i de stille Aftener, lidt udenfor Huset og spejdede mod Syd, mod sit Barndoms-Hjem. Ak, det var jo jævnet med Jorden! Fader og Brudgom var døde! Mon han ogsaa virkelig var død? Skulde hun aldrig mere se denne ædle, mandige Skikkelse? Hun tænkte paa den Dag, hun fandt ham i Sandstormen i Mojava! O, hvor var dog meget ændret siden den Tid!

Men kom der ikke en Mand, en Rytter? Hun var saa betaget ved Tanken om Francos mulige Tilbagekomst, at hun, idet Skikkelsen kom nærmere, uvilkaarligt strakte sine Arme ud som til Favntag, mens hun skjælvende udraabte den Elskendes Navn.

I samme Øjeblik var Rytteren staaet af Hesten og ved hendes Side. „Hoho!" sagde han spodsk, „saa vi er mere føjelige i Dag end sidst! det maa jeg lide. Nu skal vi til fandango, min Glut!" Før hun kunde fatte sig eller skrige om Hjælp, var hendes Mund bleven tilstoppet, og Rytteren tog hende paa sine Kjæmpearme og kom op paa Hesten med hende. Uden for Byen sluttede sig flere og flere Skikkelser til den jagende Rytter.

De red alle hen til Huset, hvor der holdtes fandango.

Et Par af Rytterne førte en fangen Mand i en lang Kutte imellem sig, hans Hænder var bundne sammen paa Ryggen.

Fra Huset klang Sang og Musik og Lyden af mange Menneske-Stemmer, der var Støj og Lystighed; næppe anede man, hvad denne Aften vilde bringe.

Uden for Huset steg Don José, thi ham var det, af esten, tog den dødblege Manuelita paa sine Arme og ere bar end førte hende ind i Dansestuen, hvor Lar=en straks hørte op, da den frygtelige Røverhøvding ste sig. Alle stirrede paa den smukke Pige, som næsten løs hang ved Røverens Arm; dog havde hun saa egen Kraft og Tanke, at hun kunde sige:

„Hvor er jeg? — hvad vil I mig?“

Paa Don Josés Vink stillede et Par af hans Folk j ved Døren. Han slap hendes Arm og bød hende en tol, den eneste i Stuen, men hun blev staaende op til æggen. Derefter traadte han frem midt i Stuen og gde: „Jeg byder Eder, mine gode Mænd, og disse til tede værende Fremmede, til Bryllup. Denne Pige ir offentlig haanet og beskjæmmet mig; som Straf der=r skal hun være min. Saaleder straffer Don José m en caballero! Som god Katholik har jeg taget ræsten med. Det skal gaa smukt og højtideligt til. ring Præsten ind!“

Disse sidste Ord henvendte han i en bydende Tone l et Par af sine Folk, som straks forlod Stuen og et ar Minuter efter atter traadte ind med den gamle adre Vicente, hvis Hænder var bundne paa Ryggen.

„Løs hans Hænder, at han kan strække dem velsig=nde ud over vore Hoveder,“ befalede Røverhøvdingen.

En af Røverne skar med en Dolk det Baand over, m bandt Præstens Hænder sammen.

Don José gik hen til Manuelita, der, bleg som en larmorstøtte, stod lænet op til Væggen. „Lad mig

nu faa' Dig ved Haanden, min Glut, saa skal Du om et Øjeblik være Don Josés Hustru, Herskerinde over Californias Bjærge og Skove, og over disse brave Mænd, som har fulgt mig gjennem hundrede Kampe."

Manuelita svarede ikke, men gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden, og hendes Blik var paa èn Gang saa sorgfuldt og bønligt, at det lige som mildnede lidt paa den haarde Røver, saa han i en mindre haanlig og udfordrende Tone vedblev:

„Ja, Ja! — det er ogsaa overflødigt med den lægsen Hænder sammen. Vielsen er vel lige kraftig. Naa Præst, læs nu dine Bønner og gjør os til „rette Ægtefolk at være", men træk det ikke for længe ud; thi vi skal have os en Dans bagefter og ride bort fra dette Hundehul i Morgen, før Sol staar op."

Alle stimlede sammen omkring dette underlige Par, Røverne med spodske Smil, de andre halvt i Undren, halvt i Harm.

Præsten skred tæt hen foran Røverhøvdingen; det var, lige som hans gamle, ærværdige Skikkelse voksede højere og højere, hans Øje flammede, og der brændte en Gløb paa hans Kinder, tændt af Ilden paa det Herrens Alter, som disse Ufredsmænd havde haanet. Med Krusifikset i den højt løftede Haand og med dyb, malmfuld Røst udtalte han, i Stedet for Vielses-Ordene, den romersk-katholske Kirkes frygtelige Bansættelse. De skrækkelige Ord faldt som knusende Bølgeslag. Ingen vovede at afbryde ham, man hørte ikke en Lyd i Værelset, uvilkaarlig sænkede sig de trodsige Hoveder, de

spottende Smil svandt, og selv de vildeste af disse vilde Mænd kjendte en Gysen gjennem deres Sjæl, de følte sig ramte af Ordets Lyn og Torden.

„Forbandet og tre Gange forbandet er Du, Don José, og skal Du være som en Guds og Menneskers Fjende, til Du falder Ham til Fode, hvis Alter Du har haanet, og hvis Billede Du har skjændet, idet Du har udøst Menneske-Blod. Jeg overgiver Dig til Satan og til Kjødets Fordærvelse! Enhver, som bliver i din Nærhed eller i din Tjeneste, er fordømt! Hører det, I hans Svende og Medskyldige! Vil I frelse Eders Sjæle, da forlad denne Forbandede og Forpestede! Visne skal den Haand, som støtter ham eller rækker ham Næring, lammes skal den Tunge, som husvaler ham med Venskabs Ord, saa længe hans Sjæl er overgivet til den Onde. I Faderens, Sønnens og Hellig-Aandens Navn er Du udelukt af den hellige Kirke og alt kristent Samfund. Forbandet skal Du være paa Mark og Vej, i Hus og Seng, naar Du spiser og drikker, naar Du sover og vaager, naar Du arbejder og hviler. Din Bøn og din Graad vil Helvede svare med Latter, dit Lig skal ligge som Aadslet paa Marken! Som Vand slukker Ild, saa være dit Lys slukt i al Evighed, hvis Du ikke omvender Dig!“

Ved disse Ord greb den nidkjære Præst et af Lysene i Stuen og kastede det til Jorden, medens han med den anden slog et tretakket Lynstraale-Slag gjennem Luften med Krusifikset. Her var en stærk Aand, der fyldte Middelalderens gamle Former.

Under de stærke, frygtelige Ord, som her og i denne Stund fremførtes med en virkelig Aandens Myndighed, hvor tidt de end ellers er bleven misbrugt, sank den ene efter den anden af de vilde Skikkelser paa Knæ, — de var jo selv, i alt Fald af Navn, romerske Katholiker. De kunde ikke frigjøre sig for den usynlige Magt, der tvang dem i Knæ og gjennemrystede dem.

Da Forbandelsens Tegn var gjort, saa' Præsten sig om med lynende Blik og raabte: „Sig Amen! — forstokkede Sjæle! i den evige Dommers Navn, sig Amen!"

„Amen!" lød det dumpt og hult fra de knælende Skikkelser. „Ja, Amen!" gjentog Præsten.

Han gik derefter hen til Mannelita og tog hende ved Haanden.

„Kom, min Datter! lad os forlade dette Sted."

Da hørtes Larm og Hestetrampen uden for Huset. De knælende Røvere rejste sig op, det var, lige som den Bedøvelse, det mægtige Domsord havde øvet paa dem, svandt ved at høre „virkelige" Fjender med Kjød og Blod; thi at det var Fjender, nærede de ingen Tvivl om. Don José havde allerede om Morgenen faaet Underretning om, at man var paa Jagt efter dem, og at de maatte se dem om efter et andet og sikrere Opholdssted. Han havde derfor bestemt, at de allerede før Daggry skulde ride op imellem Sjerras vilde Bjærge.

Men nu havde han sat sig i Hovedet, at Manuelita skulde tvinges til at ægte ham, og at det skulde være et ordentlig Bryllup. Forgjæves sagde hans Folk til ham,

at det ikke var Tid til at tænke paa Sligt nu; hvad han havde sat sig i Hovedet at føre frem, det skulde føres frem, hvad det end skulde koste.

Endnu gjennemrystede af Forbandelsen, — selv Don José syntes ramt og rystet, skjøndt han holdt sig oprejst og stod med trodsigt tilbagekastet Hoved, — greb Røverne til deres Vaaben, medens de andre Folk endnu laa paa Knæ og ventede, at den Onde selv med hele sit Følge vilde komme ind og gribe Don José med gloende Ildlænger.

Pludselig aabnedes Døren heftigt og Ramon styrtede ind, fulgt af flere bevæbnede Mænd.

Med et rasende Hævnskrig styrtede han frem mod Don José.

„Husker Du Loma Prieta? Mindes Du Castro, min Fader? Nu kommer Gjengjældelsen!"

Det Skud, som Ramon ved disse Ord sendte Røverhøvdingen, saarede ham vel, men ikke mere, end at han, hurtig som et Lyn, greb sin Dolk og stødte den dybt i Ramons Bryst.

Idet denne sank til Jorden, mødte hans Blik Manuelitas, som, da hun saa', at Ramon var truffen, ikke ændsede nogen Fare og følte al Frygt at svinde; hun bøjede sig ned over den døende Yngling, der greb hendes Haand og med sagte Stemme hviskede: „Tak, Manuelita! — Nu bliver det lyst! — O, hvor jeg har elsket Dig! — Fader! Moder! Nu kommer jeg!"

Manuelita kyssede den blege Pande og blev en lang Stund liggende knælende ved Ramons Lig, indtil

den gamle Præst kom og mindede hende om at gaa hjem til La Madre, et Par af Landsbyens Folk vilde følge med hende.

Hun vaagnede som af en tung Drøm og saa' sig undrende om i den folketomme Stue, hvor et Par Lys endnu brændte døsigt.

„Vore Fiender er borte," sagde Præsten, der forstod hendes spørgende Blik. „Da Ramon faldt, søgte Røverne at slippe ud; ogsaa Don Josè, skjøndt haardt saaret, prøvede paa at flygte, men faldt om og blev grebeu af et Par stærke Mænd, i hvis Arme han kort efter udaandede — Gud være hans arme Sjæl naadig! — De andre Røvere undslap paa to nær, som blev fangne og nu er paa Vejen til Los Angelos, hvor de af Øvrigheden vil faa den fortjente Straf. Jeg og et Par andre vil blive her ved den unge Mands Lig; men Du, min Datter, bør gaa hjem og takke Herren for naadig Frelse."

„O, Fader! Eder kan jeg takke for min Redning," svarede Manuelita under en Strøm af Taarer; det var, som løste de noget, der var bundet i hende, det mildnede, det lettede.

„Jeg var kun et ringe Redskab i Guds og alle gode Helgenes Haand," svarede den gamle Præst sagtmodigt. „Men gaa nu hjem, mit Barn! Det har været en stormfuld Nat. La Madre venter, og Du trænger til Hvile!"

Hun kyssede den gamle Mands Haand, hendes varme Taarer vædede den; han trak hastigt Haanden til sig, en svag Skjælven gik igjennem ham.

Hun gik hjem, et Par af Byens ældre Mænd led-
zede hende. Af Røverne var der intet Spor.

Ved Ramons Lig sad den gamle Præst hensunken
)ybe Tanker.

Hvad tænker Du paa, Padre Vicente, mens Du
)der ensom og vaager ved den døde Yngling?

Hvorfor slaar Du saa ivrig det hellige Korstegn
ran Dig, som vil Du værge Dig imod onde Aander,
jenfærd fra Fortiden?

Har Du ikke alt i mange Aar baaren Tonsuren og
st den hellige Messe, gløder ikke dit Hjærte ved den
llige Jomfrus Navn?

Ak jo, men èn Gang glødede det end varmere ved
avnet af en anden Jomfru, den Dejligste blandt de
ejlige, og endnu banker det gamle Hjærte stærkere,
iar hendes Skikkelse manes frem for Øjet.

Burde han nu ikke være Manuelitas Fader? Var
ke hendes Moder hans Hjærtes....

Stille!...... Det var i Meksico, da han var ung
ı fuld af Livslyst, da han bar Sværdet i Steden for
rusifiksdet og en guldbroderet Uniform i Steden for
n tarvelige Munkekutte. Det er nu længe siden.
ans Legeme er bøjet, hans Pande furet, men Mindet
:or i det skjulte, — end kan Hjærtet svulme, naar det
ster sig!

Hvor var hun dejlig, hvor var hun god! Hvilke
ıbrende, straalende Øjne! Som et Solblıd for Sjæ-
n var et Blik fra hende, og naar hendes lille Haand
a i hans, var det, som blev han greben og løftet op i

en usynlig Skjønheds-Verden, hvor milde, bløde Toner sang til alle Sider omkring ham, og da Forstaaelsens Ord løb imellem dem, mens Hjærterne brænde i Haab og Fryd, da.......

Men det er jo urene, syndige Tanker! Hvor tør, han, den gamle, præsteviede Mand, dvæle ved dem! Skal han ikke forsage dem som noget, der vil skygge for den himmelske Kjærlighed og den hellige Kirke, hans rette og eneste Brud?

Jo, saaledes har den kolde Skolevisdom lært ham, saaledes lyder det fra Munkeburene, disse Jskjældere, hvor Menneske-Naturen kvæles og banlyses.

Men mon der ikke midt i den saakaldte „protestantiske" Kristenhed gaar et Drag fra disse Papismens Jskjældere? Eller er det ikke saa, at „Guds Skabning, Ordning og Velsignelse", at Menneske-Naturen, i misforstaaet Jver for det rent aandelige, ofte lyses i Ban som djævelsk og ugudelig, som noget, det gjælder om at kaste fra sig med inderlig Afsky?

J vore Dage rammes denne forfærdelige Haan imod Menneske-Naturen, denne unaturlige Kamp imod det naturlige, af sin Nemesis. Udslaget af denne grundskæve Betragtning og de krampagtige, fortvivlede Kraft-Anstrængelser for at give den Skikkelse i Livet, bliver dens Modsætning: Forgudelsen af Menneske-Naturen. For den „rene, sunde Fornuft" rejses der Altere baade imellem Høje og Lave, Tænkere og Digtere smykker dem med deres Visdoms Lys og Sanges Blomster, mens „den Hob, der ikke kjender Loven", de „evige Natur-

ove", Fornuftens uigjennemdrivelige Lov, i blind Til-
d til sine Ledere flokkes om Altrene med Flaske og
las, med Hujen og Raaben: „Der er ingen Gud!
Stor er Efesernes Diana!"

Gamle Padre Vicente følte Stormen i sit Bryst,
ledens det ene Billede efter det andet gled forbi ham i
en stille Vaagenat. Han mindedes den sidste tunge
Time, endnu brændte hendes varme Taarer paa hans
jærte. Han saa' hende, bleg og stille, ved Alcayajas
Side i den prægtige Domkirke; Klokkerne klang og Mu-
ken bruste, gjennem hans Sjæl bruste det ogsaa, og i
enne Storm knækkede han! Saa kom den lange Klo-
er-Tid med Kamp og Savn, — og endnu havde han
ke udkæmpet!

Forlængst hvilede hans Ungdoms Brud i Graven.

Hun fik aldrig at vide, at han havde overværet
ndes Bryllup. Nej, hin Dag troede hun ham længst
d, hun havde hørt Døds-Dommen blive oplæst over
m og alle dem, der havde ført Vaaben imod det kejser-
ge Parti, hun havde set ham lænkebunden, hun havde
st hans Navn mellem Navnene paa de Henrettede.
a nogen Tid efter den højt betroede Alcayaja bejlede
hende, og hendes Forældre ivrigt støttede ham, gik
n villig til Alteret med ham og blev ham en god og
lle Hustru. Men Kejser-Blomsten visnede i Blod, og
Alcayaja besluttede at udvandre, skete det i fuld
verensstemmelse med hans Hustru, men hun skaanedes
r at vende sit gamle Fødeland Ryggen; i Graven
nkedes hendes skjønne Legeme, men i Manuelita, deres

eneste Barn, blomstrede hendes skjønne Sjæl frem paany, med hende flyttede Alcayaja til California, til Hytten i Mojava.

Senere blev Padre Vicente Præst i den lille Landsby San Antonio, ved Foden af Sjerra Nevada.

Paa Mindets dybe Strøm førtes han ud, snart vuggedes han sagte og mildt, snart løftedes han højt og sænkedes dybt af mægtige Bølger.

Bleg og stille laa Ramon, han sov Dødens Søvn. Det bedste i denne Yngling havde dog til sidst vundet Sejr, hans sidste Daad var en Heltedaad.

Træt og tung sov den gamle Præst ind. Men i Drømme var han hverken træt eller tung, der traadte han Dansen med Manuelitas Moder! Drøm, gamle Mand, drøm din lyse, lykkelige Ungdoms Drøm! Hvad var det? Et Fald, et Skrig! Den gamle Præst foer op og slog Korsets hellige Tegn og stirrede gjennem Morgendæmringen ud i Værelset. Var det den Døde? Nej, Ramon laa stille som forhen, — men hvad var det da? Døren stod aaben, og en isnende kold Morgenluftning oppe fra Sjerras Snetinder strømmede ind i Værelset.

Da hørte han ved den anden Side af Ramons Leje en dyb og mægtig Hulken, saa inderlig, saa fuld menneskelig, at den gamle Præst straks indsaa', at et Menneske maatte være traadt ind, og at dette Menneske var stedt i stor Vaande.

Han traadte da straks om til den Fremmede, som var en ung og smuk Pige; der var noget livstræt og

sikkert i hendes Blik, men for Øjeblikket laa hun opløst Taarer foran Ramons Lig, det ene Smærtens Skrig fter det andet steg op fra et forpint og sorgfuldt Hjærte.

Præsten fattede straks en inderlig Medlidenhed ed denne Ukjendte, han lagde Haanden paa hendes oved, bød hende „Guds Fred" og talte trøsteligt til ende, men hun syntes ikke ret at agte paa hans ven-ge Tiltale.

„Hvem er Du, mit Barn, og i hvad Forhold staar u til denne Afdøde?" spurgte han; „jeg er Stedets ræst, Du kan frit betro Dig til mig."

„O Fader, jeg er én af de ulykkeligste og strafvær-gste Skabninger paa Jorden, og nu er jeg dobbelt lykkelig! Ramon var min sidste Tilflugt," fremstam-ede hun endelig. Her afbrødes hun af en Strøm af aarer, og det varede længe, inden det lykkedes Præsten berolige hende noget.

„Intet Menneske maa være vor sidste Tilflugt, id ikke det kjæreste. Gud er vor sidste Tilflugt og tyrke! Han har sagt: 'kald paa mig paa Nødens ag og jeg vil udfri Dig'."

„Gud!" raabte den unge Pige: „O, han er altfor ngt borte til at høre mig! Jeg er altfor besmittet og ødefuld, altfor ulykkelig!"

„Sig ikke det, mit Barn! Men let dit Hjærte ved sige mig, hvem Du er, og hvorfor Du er kommen her, g kan maaske da bedre trøste Dig. Lad mig først sige ig, at Ramon faldt som en Mand, han kæmpede imod oldsmænd og Uslinge og værgede de Forsvarsløse,"

sagde Præsten; han tænkte, det vilde mildne Sor hos hende.

„Anderledes kunde Ramon ikke falde," svarede gen, „det vidste jeg. Ja, han er lykkelig, men jeg —

Hun faldt atter ind i en næsten krampagtig Gr Medlidende saa' den gamle Præst paa hende og ven stille, til den stærke Storm havde lagt sig lidt. spurgte han igjen mildt og stille: „Min Datter, hv er Du?"

„Mit Navn er Rosita, mine virkelige Foræ har jeg aldrig kjendt, men i Senor Castros Hus i Sa Rita blev jeg opfostret, dèr nød jeg en Kjærlighed, stor og rig, som jeg aldrig, aldrig mere vil kunne fi den paa Jorden. Dèr voksede jeg op tilligemed R mon, deres Søn."

„Ramon! Ramon! Hvor var Du god og elsk imod mig! Husker Du, hvor vi legede ved Loma I eta? O Ramon! kunne mine varme Taarer ikke va Dig? Nej, nej! Du sover saa trygt, — saa haar Gid jeg laa ved din Side, o Ramon!"

Præsten maatte atter til at trække Rosita bort Liget, som hun havde kastet sig hen over, mens hun lid skabeligt dækkede den Dødes Aasyn med Kys og Taa

„Ja, Fader, jeg ved det nok. Men det er haardt! Det var saa uventet!"

Endelig fortsatte hun roligere:

„En Aften, da Fader kjørte hjem med os fra By blev han myrdet af Røveren Don Josè, Moder d kort efter af Sorg og Græmmelse, Ramon forsvandt,

saa ham ikke mere. Jeg kom i Huset hos en Tante. Men en Aften kom Røverne til Gaarden, som de satte Ild paa, saa Tante og flere andre brændte ynkeligt inde, men mig tog Røverne — det var igjen Don José — og satte mig tilsidst i Huset hos en Heks, der handlede med Menneskekjød....."

„Med Menneske=Kjød?' afbrød Præsten hende forbavset.

„Ja, og med Menneske=Sjæle tillige, ærværdige Fader! Det var et Skøgehus, jeg blev bragt ind i. Længe stod jeg imod, men hvad hjalp det? Fattig og ukjendt, ringeagtet og miskjendt af Alle, var jeg alene i den store By. Jeg blev Skøge, og som saadan har jeg henslæbt det elendige Liv indtil nu! Ja, jeg hører til dem, som man udpeger som de Faldne!"

Det gav et lille Sæt i den gamle Præst, da hun saa ligefremt tilstod sin Skam og sit Fald, men han tog sig straks sammen. Hendes Øjne hvilede forskende paa ham, da hun sagde:

„Ja, De kan naturligvis ikke have med en slig at gjøre som mig. Jeg vidste det nok!"

Hurtigt svarede han: „Du tager fejl, mit Barn; jeg er selv en Falden, og det er min Gjærning at løfte de Faldne!"

„Hvorledes kan De være en Falden, det forstaar jeg ikke?" spurgte hun.

„Jo, mit Barn, falden er hvert Menneske, falden dybt fra de solklare Tinder, vor Gud og Skaber satte os paa og havde tiltænkt os. Dit Fald ligger mere

lige for Menneskenes Øjne end mit og mange andres. Men Jesus Kristus er en Frelser for de Faldne!"

„O, De er saa mild, saa god. De vil ikke støde mig bort!" udbrød Rosita, idet Taarerne atter strømmede ned over Kinderne.

„Nej, nej, mit Barn! Gud bevare mig fra med Forsæt at støde en eneste Sjæl bort," svarede Præsten.

Det var nu bleven fuldkommen lyst. Solen sendte sine Straaler ind i det lille Værelse, de blev til en lysende Strøm, der gød sig over den Dødes blege Ansigt.

Fra Landsbyens Kirke lød Klokken. Den ringede Fred og Hvile ud over Dalen, ind i Hjerterne. Præsten bad knælende sin Morgenbøn. Ved hans Side laa Rosita, fra hendes skjælvende Læber lød Bønnen, den længe glemte, den, hun saa ofte havde bedt i det lykkelige Barndoms-Hjem.

Ak, den Gang var de ogsaa To om at bede den, — Ramon og hun!

Store Taarer trillede ned ad Pigens Kinder; men der var noget frigjørende ved dem nu, de lige som bar noget af det tunge bort med sig.

„Ak, Fader! Jeg mindes saa grant, fra jeg var lille, at Ramon sagde: naar jeg bliver stor, vil jeg være den stærke San Kristobal (Kristoffer), der ikke er bange for de høje Bølger. Da var det mit Svar: jeg vil være det lille Barn, som Du skal bære over. O, jeg trænger til at bæres over de sorte, brusende Vande, og nu vilde han have gjort det og kunde have gjort det, men saa — — ak, jeg skal igjen ud paa Bølgerne, jeg skal

rive om, — altid — og saa synke — saa dybt ......
ia dybt!......"

„Fat Dig, Rosita, det er mit lyse Haab, at Du ikke
'al synke, men løftes. Men sig mig, hvorledes kom
)u til paany at mødes med Ramon?" spurgte Padre
Vicente.

„Det var i San Francisco. Han var nok en Slags
Vejviser for de fine Folk, som rejser ud imellem Bjærgene, af og til kom han ind til Byen for at hjælpe til
ed Indpakning og sligt. Da var det for ikke længe
iden, en dejlig Søndag Morgen, Luften var som fyldt
ied Solskin og Fuglesang; en underlig Magt drog
iig ud; jeg følte en Længsel efter den friske, fri Natur,
fter mine stolte Bjærge, mine blomstersmykte Dale,
ien det gøs i mig, — jeg, den Faldne, turde ikke løfte
iine Øjne til min Barndoms Bjærge, eller sætte min
Fod i den stille Dal, hvor Faders og Moders Grave
igger! Alligevel maatte jeg ud. Uden noget egentlig
Maal gik jeg ud i en af Parkerne, jeg satte mig paa en
Bænk og faldt i dybe Tanker, der sejlede med mig ind i
Barndommens lyse, glade Egne. Alt stod saa levende
or mig; jeg var igjen den lille legende Pige ved Loma
Prieta, uvilkaarligt kaldte jeg højere, end jeg vidste:
Ramon! — Broder! hvor er Du?

„Forskrækket ved Lyden af min egen Røst, vækkedes
eg tilbage til Virkeligheden. Da stod lige foran mig
n ung Mand, han rakte mig sin Haand, idet han ømt
g inderligt udbrød: "Rosita! min elskede Søster! saa
inder jeg Dig dog igjen!"

„Jeg havde slet ikke lagt Mærke til, at en Mand sad paa en Bænk lige over for mig, og a under mine Tanke-Drømme ufravendt betragtede og flere Gange var paa Vej hen imod mig, men Gang holdtes tilbage af Undseelse. Først da jeg nede Navnet Ramon, rejste han sig og kom hen til thi da løstes al Tvivl, han var vis paa, at jeg var steren, han havde troet død. Ak, jeg var værre end

„O, hvilket Møde! Ak, Fader! jeg kan ikke sl den Lyksalighed, der gjennembævede mig, da jeg nogen Tøven og Famlen havde fortalt ham min elen Livsstilling og hørte ham sige: "Kjæreste Søster! er selv ude i Stormen. Jeg er syg i min inderste S men dette Møde har gjort mig karsk, tror jeg, og Guds Hjælp skal jeg frelse Dig, Du skal igjen glad og lykkelig, og vi vil blive sammen!"

„Dagen efter skulde han og en anden Fører le et større Rejseselskab op langs Rio Colorado. Vi saa den Aftale, at jeg skulde rejse forud til Santa R hvor han vilde komme til mig, og saa vilde han ned sig der, hvor han havde fundet flere Venner og K dinge af vor afdøde Fader. I Huset hos en af skulde jeg midlertidigt tage Ophold. Han fortalte ogsaa lidt om sin Sorg, om Manuelita, som han els men som foretrak en anden. O, hvor kunde hun Var nogen bedre og ædlere end Ramon?

„Jeg kom til Santa Rosa og blev godt modtag Ramons Venner. — O, hvilken Forandring for Jeg var atter imellem mine kjære Bjærge, jeg ind

ede igjen den friske, rene Bjergluft, jeg hørte atter ven-
ig Tiltale af rene, brødefri Mennesker, som intet vidste
m mit Fald og min Brøde — o, det sang og jublede
den i mig! Saa kom Ramon. Han vilde nu opgive
et ustadige Rejseliv, sagde han, og nedsætte sig her i
nne By, han vilde aabne en lille Handel, og jeg kunde
olde Hus for ham og et Par gamle Folk, som var af
or Faders Slægt, og som ingen Børn havde; i deres
us, vilde Ramon aabne sin Butik. Ak, det var skjønne
emtids-Drømme, nu ligger de knuste, — for evig
uste!"

Den stakkels Piges Øjne fyldtes atter med Taarer,
ildt lagde Padre Vicente sin Haand paa hendes Pande
g sagde: „Gud styrke Dig, min Datter!"

Rosita vedblev: „Da Ramon kom til Santa Rosa,
ar netop forsomme Rygter herude fra naaet dertil, de
roligste Historier var i Omløb. Det hed sig, at en
ægtig Røverbande havde sat sig fast i San Antonio
dræbt alle Indbyggerne; Andre mente, det var In-
anerne, som var trængt ind fra Arizona. Saa snart
amon hørte disse Rygter, blev han greben af en heftig
o, der tiltog i Styrke, alt som Tiden skred og Ryg-
rne tilsyneladende bekræftedes. En Dag sagde han til
ig: "Søster, jeg er vis paa, at det er Don José, vor
odsfjende, vor Faders Morder og Aarsagen til al din
oligere Elendighed, som driver sit Uvæsen ovre i San
ntonio. Jeg maa derover. Jeg maa mødes med
nne Usling Ansigt til Ansigt, min Faders blege Skygge
aner mig at hævne al den Udaad, denne Nidding har

øvet!" — "Du vil dog ikke gaa derover alene, Ran udbrød jeg ængsteligt og klyngede mig til ham Frygt for Manuelitas Skjæbne ogsaa spillede e Rolle ved hans Planer, tænkte jeg nok, skjøndt ha omtalte dette med et eneste Ord.

„"Nej, Rosita! vær kun ikke bange. Jeg gaa alene. En hel Skare unge Mænd her fra Bye følge mig for at faa' fat paa den usle Røver, enter eller levende," lød hans kjække Svar.

„Jeg søgte ikke at afholde ham; thi dels vidst at det ikke vilde nytte noget, dels følte jeg selv en Fryd ved Tanken om, at al min Forsmædelse og L kunde blive hævnet. Ramon drog herover med Mænd i Følge, hvorledes det er gaaet, vidner han kun altfor tydeligt om!

„Da min Broder var borte, var det, som alt for mig, et rædsomt Øde og Mørke sænkede sig om mig, og næsten fortvivlet gav jeg mig paa Vejen Hvad jeg egentlig vilde, vidste jeg ikke selv; m frygtelig Anelse havde faaet Magten over mig, o har heller ikke været uden Grund. Hvorledes je kommen her, ved jeg knap Rede paa; det sidste S Vej har jeg gaaet paa min Fod. Natten var mø kold, men mørkere og koldere ligger nu mit Frem Liv for mig, en Nattevandring, en ...... O Ra gid jeg laa paa Baaren i dit Sted! Ak, Fader, jeg knap, hvad jeg siger, jeg er saa fortumlet, saa saa træt!"

Den stakkels Pige faldt helt sammen, hun talte

græd heller ikke, men lagde sit Hoved op til den e Mands Skulder; Øjnene var lukkede, men hun ke, Legemet var udmattet, men af og til forraadte jælven, at Bølgerne endnu gik højt paa Hjertedybet. Stille og mildt faldt Præstens Ord som en vel-ide Maj-Regn paa Rositas forpinte, sorgfyldte e; han tyssede paa hende som en Moder paa sit Barn.

Der er en sælsom Taareklang
I hver en Sang,
Som Vaarens Fugle sjunge,
I Aftenvindens sagte Sus,
I Bølgedybets høje Brus,
Og paa hver Barnetunge.

Den klinger midt i Glædens Lag
Ved højlys Dag,
Men helst i stille Nætter,
Naar Mindet staar med Slør om Kind,
Og, mens hun kvæger Sjæl og Sind,
Erindrings-Kronen fletter.

Men har Du Øre for den Klang,
Da faa'r din Gang
Et Maal at stile efter;
Den lægger Alvor i dit Sind,
Den vier Dig til Manddom ind,
Den højner dine Kræfter.

Thi for det tabte Aandens Guld
End her i Muld
Hvert ædelt Hjærte græder;
Og kun naar Livet sættes paa,
Det høje Maal en Gang at naa',
Du Lysets Veje træder.

Og det er Maalet: frem at gaa,
Indtil vi staa
Paa Himmelbjærgets Top,
Og gaa vi frem med Gud i Pagt,
Da skal vi, som han selv har sagt,
Til Maalet naa' og vinde.

I den tidlige Morgenstund vandrede Man ud til Huset, der havde været Skuepladsen for den Nats frygtelige Begivenheder. Solen glødede paa bjærgene, Duggen perlede i store Draaber paa Blo og Græs, og i Træerne lød en frydelig Fuglekvi California-Lærken gav sine dybe, vemodige Toner dens Skarer af vilde Kanariefugle istemte den liv Morgensang; ude fra Skoven med de vældige, in grønne Ege kurrede Skovduen, men højt oppe Fjældet kredsede Ørnen, spejdende efter en pas Frokost. Det var, som hele Naturen kun aandede og Glæde, alt var saa stille, Bækkens Rislen og af det fjærne Vandfald inde mellem Bjærgene kun Stilheden. Manuelita, som ellers altid ha aabent Øje og Øre for Skjønheden i den rige, hal piske Natur, der omgav hende, syntes ikke i D

ıdse hverken Fuglenes Sang eller Blomsterduften, af
- ogsaa hun havde en Gang kunnet synge omkap med
uglene, men nu var Strængene brustne og Sangbun-
n sønderreven og hendes Hjærtes bedste Blomster
ıkeligt nedtrampede og døde!

Hvad er dog mere uroligt end et bankende Men-
ske-Hjærte!

Da Manuelita traadte ind i Huset, hvor Ramon
a Lig, blev hun forundret staaende i Døren og stirrede
ıa det Syn, der viste sig for hende. Der sad den
ımle Præst med en ung, sovende Kvinde ved sit Bryst.
lorgensolen lagde et egent forklaret Skjær over Præ-
ıns Aasyn, den strøg mildnende hen over den unge
iges blege Kinder og sendte saa sine milde Straaler
n over den Døde som et Afskedskys fra den Sol, i
is Glans han en Gang havde leget og drømt sine
arnedrømme. Solstraalerne mindedes den Tid, da
vakte ham med deres Morgenkys og han søgte at
ibe dem med sin Barnehaand for at holde dem fast,
en, skjøndt Rosita hjalp ham nok saa trofast, smuttede
dog altid fra dem. Nu laa Ramon i Dødens kolde
rme, ikke den varmeste Solstraale mægtede at vriste
ım ud af disse Arme igjen, og der sad Rosita i Sorg
Haabløshed, som den medlidende Søvn kun for en
le Stund kunde lindre.

Da Manuelita vilde til at udbryde i et Forun-
ings-Udraab, hævede den gamle Præst den ene Haand
r at betyde hende at være stille, han undte den stakkels
osita al den Hvile, hun kunde faa, baade Sjæl og Le-

geme trængte dertil. Men hvor sagte og varsom d
Bevægelse end var, mærkede hun den dog. Hun lø
pludselig Hovedet, saa' sig forvildet omkring, til he
Øjne faldt paa den Døde; da var det, lige som hun
til sig selv, og hele den rædsomme Virkelighed
klart for hende.

„O Ramon, Ramon! hvorfor skulde Du dog
lade mig?" raabte Rosita og lagde sig paa Knæ
Siden af Liget.

Efter dette heftige Udbrud laa hun stille, som
sunken i Bøn. Præsten nyttede Øjeblikket til i al K
hed at meddele Manuelita, hvem den fremmede Ko
var, og hun lovede at være som en Søster for hend
yde hende al den Hjælp og Trøst, hun i sin egen
Sorg mægtede.

„Det vil mildne din egen Sorg, min Dat
sagde Padre Vicente, „at kunne trøste en Anden,
visse Maader er ulykkeligere end Du selv er; th
tror ikke, hun tør tro paa Guds Naade."

Efter at have talt endnu et Par milde, trøs
Ord til dem begge, gik Præsten for at træffe de nø
dige Forberedelser til Jordefærden. De to Ko
blev alene.

Den fælles Sorg blev det usynlige Baand,
knyttede dem sammen, og det gik, som den gode
havde ment, at Manuelita kjendte sig stærkere og
ved at kunne trøste en Anden. Kjærlig overvand
Rositas Skyhed, og det varede ikke længe, før
klyngede sig til sin ny Søster med Haab og Tillid.

ltede til Manuelitas Ord som til en højere Aabenring og modtog dem som et Evangelium. Længe sad og talte sammen, deres Taarer blandedes. I gamle age blandede prøvede Venner Blod sammen for at bejne Venskabets Inderlighed og Fasthed. Mon ikke saa mangt et ærligt Venskab stiftes derved, at to ligemte Sjæle blander Taarer sammen? Blodets Baand stærkt, men Taarebaandet er ogsaa stærkt; der er lske, uægte Taarer, men der er ogsaa Taarer, som er re værd end de ædleste Perler!

Ved Jordfæstelsen lagde man Mærke til en ung, rtklædt, tæt tilsløret Kvinde, som fældte bitre Taarer hulkede højt, da Liget sænkedes i Graven. Det var osita.

Hun blev i nogen Tid hos La Madre sammen med anuelita, og det lykkedes dem at reivende den stakkels iges Sind, saa hun ikke alene sattede sig i Sorgen, en ogsaa søgte og fandt Ham, som paa Korset bar al rdens Smærte. Da Lyset fraoven ret gjennemstraae hende, var det først, som hun bævede ved dets lans; thi det aabenbarede jo netop Mørket i hende; n snart blev det til en stille Fred og en mild Glæde; i under dette Lys voksede Livet velsignet, det evige v, og hun kjendte dets himmelske Kræfter at røre sig.

Men hvor skulde hun hen? Hos La Madre kunde n dog ikke blive; atter gaa ud i Verden for at søge jeneste — det gøs hun for, ikke just fordi hun troede erden saa slet, men sig selv derimod saa svag. Dette pørgsmaal lagde hun tidt frem for Gud i Bønnen,

og en Dag tyktes det hende, at hun fik Klarhed over, hvor hun burde hen. Hun gik til Præsten og begjærede at optages i et Kloster. Efter nogen Raadslagning og en Betænknings-Tid, som den fromme Padre Vicente gav hende, da han ønskede, hun maatte gjøre dette Skridt i fuld Forstaaelse af dets Betydning, rejste hun til et Kloster i Sacramento, hvor hun, efter et Ophold som Novice, tog Sløret, og hun forsvinder dermed fra Skuepladsen for Verdens Tummel og vekslende Tider, ikke for at faa Fred, men for at bevare Freden.

Manuelita blev hos La Madre. Den ene Dag gik efter den anden i stille, fredelig Syssel. Flere af Hyrderne vendte hjem til Landsbyen og hørte med Undren, hvad der var hændet; deres ensomme Levevis oppe mellem Fjældene, eller ude mellem de høje Agarer i Mojava, eller inde i Skovene langs Rio Colorado, forstyrredes lige saa lidt af de smaa hjemlige Kampe som af de store Begivenheder, der ryster den gamle Verden i dens Fuger. Mangen Ungersvend sendte Manuelita milde Blikke, og enhver af dem vilde prist sig lykkelig og stolt ved at kunne hjemføre den skjønne Jomfru som sin Brud. Men skjøndt hun var jævn, venlig og ligefrem mod alle, var hendes Væsen dog saaledes, at saa vel den legende Skjæmt som al Hentydning til Elskov forstummede over for hende. Man agtede hendes Sorg, ingen vovede at krænke den. Manuelita selv bevarede midt i Sorgen et lønligt Haab om, at Franco maaske ikke var død, og at der endnu var en dejlig Solskinsdag i Vente.

Hvad var der bleven af Franco?

Don José havde ganske rigtigt sat et Par Mænd af sin Bande til at passe paa Franco, naar han vilde vende tilbage fra Bjærgene. Han red „i Giftetanker". Manuelitas Skikkelse lyste for ham, i Morgen skulde Bryllupsklokken ringe for dem, ringe deres Lykke og Glæde ind! O, hvilken Fremtid ved hendes Side! Hvilke Aftener i Vinløv-Lysthuset, naar Stjærnerne tindrede over de blaanende Fjælde, og Mojava og Himlen mødtes i et Straalekys! Hvilke Morgener, naar Taagen rullede sig sammen og svøbte sig om Bjærgtinderne, men ogsaa maatte vige derfra for Dagens sejrende Konge, der sendte sine Luepile ind mellem Taagebølgerne, saa der blev store, guldgule Rifter, hvorigjennem Solgudens vingede Børn fandt Vej og lagde sig, kjække og overmodige, til Fjældets haarde Bryst. Hvilke Dage med Arbejde for hende, hvor vilde det falde let og skabe Glæde! Og hvilke Nætter med Hvile og lysende Drømme ved hendes Side!

Da knalder et Skud, det kommer inde fra Skovtykningen. Inden Franco kan faa Tid til at besinde sig, knalder det igjen.

„Manuelita!" raaber Franco og segner af Hesten. To Røvere træder frem, at stanse Hesten, der, gjort sky ved Skuddene, er sprungen ind i Kratskoven, og at kaste den tilsyneladende livløse og blødende Franco bag en Busk, og saa tage Hesten som let Bytte, var altsammen

kun et Øjebliks Værk, det næste var, saa hurtigt som muligt at forsvinde fra Skuepladsen for deres blodige Udaad. Det blev atter stille i Sjerra Nevadas Skove.

Hvor længe Franco laa saaledes, vidste han ikke, men da han kom til sig selv igjen efter det stærke Blodtab, følte han, foruden den voldsomme Smærte af Saaret, en ulidelig Tørst; Morgensolen var stikkende, brændende, var det hans Bryllupssol? Han mægtede ikke at samle sine Tanker, det løb rundt for ham. Han forsøgte at rejse sig og gaa et lille Stykke hen imod et Træ, hvor der var bedre Skygge; det lykkedes ham, men dermed var ogsaa hans Kraft udtømt, han sank om i Græsset og faldt paa ny i Afmagt.

Op ad Formiddagen kom en Skare Nybyggere med Heste og Vogne, en hel Karavane var det, de var paa Vejen til Arizona, hvis rige Sølvminer lokkede med Udsigt til Rigdom og Herlighed. En gammel Minemand var Selskabets Fører, han underholdt det med alle Slags Historier, nogle temmelig grovkornede, næsten alle hentede fra det vilde Liv imellem Minerne; man hørte paa ham i stor Andagt. Pludselig tog hans store Hund, der snart var foran, snart bagefter, snart gjorde store Indhug i Skovtykningen til begge Sider, til at gø, det blev til en Hylen, hel uhyggelig at høre.

„Pas paa, om der ikke er et Lig i Nærheden, jeg kjender min Hund," sagde den erfarne Mand, idet han red hen imod det Sted, hvor Hunden stod. Da han kom derhen, saa han Franco liggende udstrakt i Græsset, Blodet fløds endnu ud af et Saar i Brystet. „Sagde

jeg det ikke nok!" udbrød den gamle Fører, „den har aldrig narret mig! Stakkels Fyr! — — Men holdt! Han er ikke død endnu! — Hvad gjør vi ved ham?"

De sidste Ord var henvendte til en Del af de vordende Sølvmine-Konger, som var komne til, da de saa Føreren stanse, og de anede, at der maatte være noget i Vejen.

„Vi maa tage ham med," var det enstemmige Svar, han fik, „der kan ikke være to Meninger om den Ting!" Her var ingen Nølen eller Betænkeligheder.

En af dem tog en Flaske med Vand og Vin, han hældte nogle Draaber i den Døendes Mund og badede hans Pande og Tinding; et Par af dem tog forsigtigt de blodige Klæder af ham, vaskede Saaret og forbandt det, hvorpaa han løftedes op i en af Vognene, svøbtes ind i nogle Tæpper og behandledes i det hele med en Omhu, som man næppe skulde vente at finde hos saadanne Mænd og i saadanne Egne. Menneskekjærlighedens ædle Træ har baaren mangen Blomst netop „ude i Minerne", langt, langt fra Civilisationen.

Alt dette var foregaaet, uden at Franco havde mærket det allermindste. Men ved Middagstid vaagnede han, saa' sig undrende omkring og spurgte: „Hvor er jeg?"

„Foreløbig mellem gentlemen, sir," svarede Føreren med et velvilligt Nik. „De har nok haft et lille Uheld, ikke sandt? — Ja, sligt møder man jo af og til! Tag det easy, det skal snart blive all right!"

„Jeg er saa tørstig," klagede Franco.

Han fik straks al den Vin, han kunde drikke. „Ikke for langt bort!" bad han, da han havde styrket sig og følte, at det begyndte at klares for hans Tanke, og han blev sig sin hjælpeløse Stilling bevidst.

„Ikke langt herfra boer en Guldgraver, det er et lille Stykke af Vejen," sagde den gamle Fører, „jeg kjender ham fra gamle Dage; hvis Selskabet ikke har noget derimod, saa foreslaar jeg, at vi kjører derhen med den Saarede; han vil komme i gode Hænder, det indestaar jeg for. Vi kan dog ikke risikere at bortføre ham til Arizona. Hvad mener De, gentlemen?"

Hans Forslag blev „enstemmigt vedtaget".

Ud paa Eftermiddagen naaede de Guldgraverens Bolig temmelig højt oppe paa Fjældet; de fleste af Selskabet blev nede paa Vejen, kun den gamle Fører og et Par Mænd til kjørte Franco helt derop.

Guldgraveren var en høj, smukt bygget Mand, han modtog Selskabet ved Havelaagen. Ikke Spor af Forundring. Som om det hele var den naturligste Ting af Verden, aabnede han sit Hus for dem, og den Saarede blev baaren ind paa en Seng. „Tak!" var alt, hvad han mægtede at sige, saa faldt han, men denne Gang i en sund og naturlig Søvn. Den gamle Fører gav i faa Ord en Skildring af, hvor og hvorledes de havde funden ham, saa bød han og de andre Farvel; nedad Fjældet gik det, ned til Apachernes Land, det fjærne Arizona.

Guldgraveren, Don Miguel var hans Navn, sad en Stund derefter ved sin Hustrus Side og fortalte

hende om den uventede Gjæst, de havde faaet. Hun havde været hos Naboens — thi der var virkelig Naboer, 6 Mil derfra, i en Times Tid kunde hun ride ned igjennem den dybe Ravine og op ad det andet Bjærg, der løftede sig lige over for dem, saa var hun hos „Naboen", der ogsaa var en Guldgraver-Familie. Der var virkelig Guldlejer heroppe, med Vandkraft vaskedes Guldet ud, Udbyttet var ikke glimrende, men dog rigeligt, saa Arbejdet lønnede sig og Tilfredshed boede heroppe i Fjæld-Ensomheden.

Don Miguel lignede en Spanier godt nok til at svare til Navnet, men den unge Signora syntes langt snarere at være af tysk end af spansk Blod. Det blonde Haar og de lyse Øjne var næsten nordiske. Et fremmed Menneske i deres Hus — det var en stor Begivenhed.

Næppe havde hun faaet den hele Tildragelse at vide, før hun skyndte sig til Sovekamret, dels for at tilfredsstille Nysgjerrigheden, dels for at yde den stakkels saarede Mand Hjælp og Pleje; thi Signora var ikke alene ung og smuk, hun var ogsaa hjærtensgod.

Næppe var hun traadt hen til Sengen og havde kastet et Blik paa den Fremmedes Aasyn, før hun udbrød paa tysk — at hun nyttede dette sit Modersmaal i denne Stund, vidste hun ikke selv af! —:

„O, min Gud! Det er jo min Broder! Frank, min egen kjære Frank! Kan Du huske Søster Emma?"

Franco slog forundret Øjnene op og stirrede paa den unge Kvinde, der stod bøjet over ham i Smil og Taarer. Hun saa' alt for god og smuk ud til at være

et Gjenfærd. Pludselig fo'r et lyst Smil over hans Aasyn, hans Haand famlede efter hendes, hun skyndte sig at gribe den og bedækkede den med Kys og Taarer.

„Emma," hviskede han; „Gud være lovet!"

——— ———

Der er gaaet et Par Maaneder. Den første Gang, Franco var oppe, paadrog han sig en Forkølelse, Følgen var en lang og smertefuld Nervefeber med mange Vildelsens Øjeblikke. Men Emma, Søsteren, var tro som Guld: hun vaagede ved hans Leje, hendes Haand rakte ham Lægemidler og styrkende Drikke; som hans gode Engel sad hun hos ham; alene Synet af hende virkede beroligende paa ham. Doktor kjendte man ikke heroppe, der var i det hele saa godt som ingen Forbindelse med Omverdenen. San Antonio var nærmeste Landsby, og den laa selv saa omtrent uden for Verden; endog til San Antonio var en hel Rejse, ned ad stejle Bjærge og gjennem dybe, snævre, uhyggelige canons. Som Følge af denne afsondrede Beliggenhed, var intet Rygte naaet herop om, hvad der var hændet i den fjærne Dal, hvor Landsbyen laa, ligesom heller ingen Efterretning heroppe fra var naaet derned.

Franco havde hidtil været for svag til at tale, saa Don Miguel og hans Hustru vidste intet om, hvad der var hændet deres Gjæst, uden hvad de gjennem Brud-

kker af Sætninger og Feberfantasier kunde gjætte sig
. Nu var det en dejlig Aftenstund med „svale, milde
lomsterdufte"; i den vinløvsmykkede Veranda, hvorfra
jet kunde naa ud over store Vidder med Bjærge og
ale, men intet Spor af Menneskehaand, sad Don
iguel og hans unge Frue, imellem dem Franco, nu
ndeligt bedre, skjøndt det kun gik langsomt med at
mle Kræfter.

Franco fortalte sin Historie, den vi allerede kjender.
et sidste Afsnit var saa tungt, saa tungt! Mon Manue-
a var levende eller død? Mon Røverne havde grebet
nde som et værgeløst Bytte? Han skjælvede ved Tan-
n om, hvad hun maaske maatte lide, og han sad her
mt til Uvirksomhed, han, som burde være hendes
ærge og Hjælper! Og hun vidste jo slet intet om hans
ilstand, om han var levende eller død. Men det skulde
ive anderledes! Snart vilde han blive stærk nok til at
ise ned til sin Brud, — o hvilket Møde!

„Din Livsførelse har været vidunderlig og rig paa
fvekslinger", sagde Donna Emma, da Franco
vde endt sin Fortælling, „og blev end, som det syntes,
n Lykkes Traad skaaret over, netop da den skulde bin-
s evig fast til dit Hjerte, den kan dog med Guds
jælp knyttes paany, og det kan igjen blive lyst for
ig! Jeg tror, at Kjærligheden altid sejrer! Jeg har
tid erfaret, at det gode, om end gjennem Trængsel,
ndt frem til Sejr over det onde. Husker Du mine to
røbre? Du legede ofte med dem, da Du og din Bro-
r var hos os i vort fattige Hus udenfor Concordia, —

de var Moders Stolthed! Ak, de døde begge to, kort efter at 'Heksen' havde listet Dig og din Broder bort fra Moder. Om Eders Bortførelse véd jeg intet andet, end at Moder lod sig overtale til at tage imod Penge og narre Eder i Heksens Vold, men hun fortrød det mange Gange siden. Da begge Drengene døde, tog hun det som en Straf fra Gud, fordi hun havde bedraget Eder. Jeg var, som Du nok husker, vild og ustyrlig, mine heftige Lidenskaber var aldrig bleven holdt i Tømme. Skjøndt jeg inderlig elsker min gamle Moder, vé jeg dog godt, at hun tilsidesatte mig for Drengene, jeg fik Lov til at skjøtte mig selv; først da mine Brødre var døde, skjænkede Moder mig mere Opmærksomhed og stræbte øjensynlig at lede mig paa god Vej, men jeg lønnede hende kun daarligt, — stakkels Moder! — og dog vendtes det til det gode! — Til Concordia kom en Gang et Beriderselskab, det gav kun én eneste Forestilling, og Plakaterne lovede det utroligste. Jeg maatte med. Længe satte min Moder sig imod det, men tilsidst gav hun efter. Jeg reves med, som saa mangen ung Knøs og Pige ved Tanken om det fri, eventyrlige Liv, som disse 'Kunstnere' — saaledes kaldte de sig — førte, og deres Kunststykker tiltalte mig i høj Grad. Efter Forestillingen tog jeg Mod til mig, indledede Bekjendtskab med én af Beriderne, og det faldt mig ikke svært at blive optaget i Selskabet, der skulde afrejse samme Nat. I et Par Ord underrettede jeg min Moder om, at jeg var rejst bort, men nævnede ikke noget om Beriderne, for at skaane dem for ubehagelige Sammenstød med

Politiet. Næste Dag gik Rejsen langt ud i det fjærne Vesten. Det varede ikke længe, inden Eventyrets og Romantikens Glands var svunden fra det omflakkende Gjøgler-Liv, jeg væmmedes ved det, og min Væmmelse steg med hver Dag; hvad jeg maatte døje i Retning af Haan og Skjældsord, Sult og Savn, Knups og Slag, vil jeg ikke dvæle ved; jeg satte ogsaa tidt haardt imod haardt, var trodsig, egensindig og ulydig og forværrede saaledes min Stilling betydeligt. I Salt Lake City, Mormonernes By, havde Selskabets Formand solgt mig til en Mormon, der ønskede mig til sin Kone Nummer fem. Denne Handel blev i rette Tid hindret af en ung, smuk Spanier, der havde faaet Nys derom og tillige set mig et Par Gange og formodentlig syntes ret godt om mig, — ikke sandt, Don Miguel?" Emma vendte sig ved dette Spørgsmaal til sin Mand, som besvarede det med et kjærligt Kys og med et Blik, der tydeligt nok sagde: jo, det gjorde jeg rigtignok! Hun vedblev: „Den galante Spanier, nu min strænge Husbond og Ægteherre, var nys kommen fra Nevada; for at tilfredsstille Berider-Direktøren gav han denne det meste af sin sammensparede Formue, hvorefter han friede til mig, fik mit Ja, og vi holdt Bryllup. Vi tilbragte nogen Tid i San Francisco og kjøbte der for Resten af min Mands Penge denne Plads, som de, der solgte os den, aldrig havde set, men ikke desto mindre skildrede som umaadelig guldrig. Nu, vi maa heller ikke klage! Millionærer er vi ikke, men til Foraaret har Don Miguel lovet mig, at vi skulle sælge Stedet her

og sætte Bo i Østen, saa tager jeg min gamle Moder til mig, og vi skulle leve saa lykkelige! Indtil for nylig har hun slet intet vidst om mit Opholdssted og mine Kaar. Det er saa vanskeligt at faa Breve sendt herfra, vi lever som i en Udørken, og jeg længes efter bedre Tilstande. Du ser altsaa, Broder Frank", sluttede Emma, „at jeg ogsaa har gjennemlevet noget, siden vi legede sammen i Moders Hytte, men jeg tror, at jeg har udraset, de onde Kræfter og Lidenskaber hos mig er besejrede. Hvad mener min Hr. Ægtemand?"

„Jeg mener, at jeg fuldt ud kan stole paa Dig, min Elskede, og hver Dag ved din Side er en dejlig Sommerdag", svarede Don Miguel.

„Kan Du høre", sagde Emma leende, „hvor han staar under Tøflen! Han troede at kjøbe sig en lille Slavinde, men hun blev hans Herskerinde, inden han vel vidste af det."

— Det blev hen paa Efteraaret, Regntiden var i Vente, Stormene i Sjerras høje Kæmpegraner havde allerede meldt deres Komme, paa Tinderne laa dyb Sne, med hver Dag rykkede Snegrændsen nærmere og nærmere. Franco mente nu, han var stærk nok til at rejse ned til San Antonio, til Manuelita. Var alt vel, vilde han holde Bryllup ved Juletid og tilbringe Regntiden i Dalen, dels for at samle flere Kræfter, dels for at ordne alt til at kunne rejse til Østen, naar Foraaret kom; han tvivlede ikke om, at Manuelita vilde følge. Til den Tid vilde Don Miguel og Emma ogsaa gjøre dem færdige, saa de kunde følges ad. Det

ar Fremtidsplaner og Fremtidsønsker! Naar Franco enkte paa dem, syntes det ham altid, som om en mørk Skygge lagde sig hen over hans Haab. Da sukkede han g frygtede det værste: Manuelita kunde være bortført ller død! — Milde Øjne og kjærlige Ønsker fulgte am, da han en solklar Morgen red bort fra Guldgraer-Huset, ned i Dalen, der gjemte hans dyreste Skat, ans Lykkes Blomst eller — dens Grav.

3. Sejren.

—***—

I.

Den nys indtraadte Regntid, Californias smukke Vinter, havde dæmpet Støvet paa Vejene og Træerne, ele Naturen havde ligesom holdt Storvask; de brune Marker og Bjærgskraaninger grønnedes, Blomsterne egyndte at vise sig, Vaarliv at røre sig allevegne. Det ar en smilende Aftenstund i denne Tid, ret som Solen led ned bag Mojavas Rand og bredte Guld paa Bjærenes Tinder, at Franco med bankende Hjærte red ned den stille Dal, hvor hans Kjærligheds-Lykke havde udt sin fejreste Blomst, men hvor den ogsaa var gaaet l Grunde i Blod. Mon den kunde vokse op igjen? an styrede sin Hest hen imod La Madre's velbekjendte us, tæt ved Kirken. Hvor skjønt laa ikke den simple

Hytte, gjemt bag Vinløv og et Mylder af blusse
Roser, imedens en kæmpestor Akasie skyggede paa
ene og en gammel, ærværdig Sykomore paa den an
Side; ved Laagen stod Oleander og Granattræ
festligklædte Vogtere. Franco steg af Hesten og bo
den udenfor Laagen til et af de slanke Gummitræer
Vejen. Da aabnedes Døren, en ung Pige traadte
for at hilse paa den Fremmede. Da........

„Manuelita!"

„Franco! — Hellige Guds Moder! — Franc

Saa mødtes de to igjen i en fredelig Stund. H
der bølgede i Hjærterne, hvad der gjennemtonede
fyldte Sjælen, kan og skal ikke beskrives med Pen
Blæk; der er det i Livet, som først vinder sit Værd
at lægges frem i Lyset, om der ogsaa er det, som
skal forlade den dunkle Helligdom i det Inderste,
skal flyve ud i den støjende Verden, men røre sig i
skjulte, stille og dog stærkt, som de skjulte Kilder i F
denes Indre, der dog er Mødre til de store, l
Strømme.

Der var meget at fortælle paa begge Sider,
Sorg og Savn, om Lidelse og Trængsel, men nu sv
Savnet efterhaanden og skulde for Fremtiden staa
en alvorlig Drøm, der dog ikke havde Magt til at sk
for Glæden, men havde haft sin lutrende og prøv
Gjærning.

En Dag henimod Juletiden blev bestemt til B
lupsdag. Padre Vicente havde først nogle Betænk
heder ved at vie Manuelita til den unge Luther

men han overvandt dem og lovede at udføre den kirkelige Vielse for dem. — Det blev en Højtidsdag, hvis Minde sent vil dø i den stille Bjærgdal, da Franco og Manuelita knælede for Altret i den gamle Kirke, hvor Padre Vicente lyste Velsignelsen over deres Ægtepagt. Hans Stemme skjalv, og i hans Øjne perlede klare Taarer, de fortalte et helt Livs Historie, en Saga om Ungdoms-Kjærlighed og mange Aars Sorg og Savn. Ud over Dalen, ind imellem Bjærgene tonede den venlige Kirkeklokke om de Unges Lykke og Glæde, som var bleven prøvet i Trængslernes Ild, men var dog naaet frem til Sejr og hvilede paa en fast og sikker Grund. Efter Vielsen og de første Lykønskninger gik de Nygifte hen til to af Gravene paa den lille Kirkegaard, i den ene hvilede den gamle Alcayaja, i den anden Ramon. Duftende Blomster hældede sig ud over de stille Grave, Roser, Jasminer, Cypresser og vuggende Akasier. Dèr knælede de ned med stille Tak til Gud og en taknemlig Ihukommelse af de Hensovede, især den gamle, kjære Fader, som sikkert fra Guds Himmel frydedes ved sine Børns Glæde og Kjærlighed.

— Det lykkelige unge Par blev boende i Landsbyen; ikke langt fra La Madre fik de et lille Hus til Leje, det blev et Fredens og Kjærlighedens Hjem. I Løbet af Vinteren blev Alcayajas Ejendom solgt, og derved indkom tilstrækkeligt til, at Franco og Manuelita i Fremtiden kunde leve et uafhængigt, sorgfrit Liv. De enedes om at forlade California og rejse til Østen

med Don Miguel og hans Hustru, Francos Plejesøster, saa snart Regntiden var til Ende.

Da Sneen begyndte at smelte paa de høje Sjerras, og den glødende Majsol brændte paa Blomsterne i Dalen og afsved Græsset paa Mojava, saa Hyrderne, som sædvanligt, maatte søge ud til fjærne Egne med deres Hjorder, kom der Fremmede til den lille By. Ned fra Bjærgene kom Don Miguel og hans Hustru, de kom med godt Budskab; da Vinterregnen var paa sit højeste, og Vandet løb i stride Strømme gjennem Kløfter og Revner, førte det med sig en hel Del Guld; dette gav Anledning til Opdagelsen af rige Guldlejer baade paa Don Miguels Ejendom og paa flere andre Steder. Hyrder og Jægere bragte denne Nyhed ud i Landet, og for ikke længe siden var der dannet et Selskab i San Francisco med det Formaal at kjøbe Don Miguels og de tilstødende Pladser for at drive Mine-Arbejdet efter en stor Maalestok; en Agent for dette Selskab havde allerede været dèr og aftalt alt det nødvendige, nu skulde Don Miguel her i San Antonio mødes med nogle Medlemmer af Selskabet, at Handelen kunde blive sluttet jo før jo hellere, da Guldfeberen allerede var vakt, og Skarer af Eventyrere drog op til de ny Rigdomskilder, for i en Haandevending, som de mente, at blive forvanlede fra Lazzaroner til Millionærer.

Et Par Dage efter Don Miguels Ankomst indfandt tre højtideligt udseende gentlemen sig, forsynede med de nødvendige Papirer og Penge.

Handelen blev sluttet, og for en Sum af et Hun-

drede Tusind Dollars afstod Don Miguel sin Ejendom til Selskabet.

Kort efter var alt færdigt til den lange Rejse mod Øst. Forinden fik Manuelita dog Lov til at at yde La Madre den sidste Kjærligheds-Tjeneste. Stille og mildt sov hun hen, en Aftenstund hun sad i Verandaen, Manuelita læste for hende. Den gamle nikkede, som vilde hun bekræfte det læste; pludselig foldede hun Hænderne, Øjnene blev saa store og klare: „O Gud ske Lov!“ sagde hun med usædvanlig klangfuld Røst, saa sank Hovedet ned paa Brystet, og faa Minuter efter var hun død. Manuelita lukkede hendes Øjne.

La Madres Jordefærds-Dag var en Sorgens Dag i den stille Dal, Store og Smaa trængte sig sammen omkring Kisten for endnu en Gang at sè den gamles milde Aasyn, der lyste med et forklaret Smil; her havde ikke Døden, men Livet sejret. Derom vidnede ogsaa Padre Vicente, skjøndt Graaden ofte tog Magten fra hans Røst, og hele den store Forsamling var opløst i Taarer. De smaa Børn blev løftet op, at De skulde sè La Madre for sidste Gang og aldrig glemme hende. Skjøndt kun en fattig Kvinde, maatte mangen Dronning ønske sig slig Kjærlighed og sligt lysende Eftermæle, som La Madre havde vundet. Tæt ved Alcayajas' Grav fik hun sit sidste Hvilested.

Med den gamle Padre Vicente blev der taget kjærlig Afsked. „Gaa med Gud, mine Børn! Han lade sit Aasyn lyse for Eder og give Eder Fred!“ var hans sidste Ord, udtalte med stærk indre Bevægelse. „Naar

I fra det fjærne, travle Østen lader Tanken flyve mod Vest, ud over de høje Bjærge, da vil I ogsaa ndk venligt mindes en gammel Mand, der, saa længe han lever, vil omfatte Eder med Kjærlighed og bede godt forEder!"

Saa kom Afrejsens Dag. Don Miguel og Emma tog det lettere, maaske de havde haft deres Skilsmisse-Sag oppe mellem Bjærgene, hvor nu fremmede Folk med Begjær efter det røde Guld raadede over deres Hus og Jord. Men for Manuelita blev det en tung Dag med mange Taarer. I disse Egne var hun vokset op, her havde hun leget og drømt, og her havde hun sine Kjæres Grave; hendes Livs rigeste Minder var knyttede til disse Bjærge, hvis rige Farvespil i Solens Glans saa ofte havde frydet hende, — til denne uendelige Slette, halv Ørken, halv blomstrende Prærie, Mojava, — til denne Natur, rig og yppig baade Sommer og Vinter, — til hele dette Land, hvis Historie og Sagn saa nøje er knyttet til Meksikos, hendes egentlige Fædrelands. Det var ikke saa underligt, at Manuelita, med sin netop for Mindet stærkt modtagelige Natur, var sorgfuld ved at sige Farvel.

Ogsaa Franco var bevæget. Her havde han fundet sit Hjærtes Skat, sin Hustru; hist ude i Mojava var det, hun frelste ham fra Døden; ved Foden af disse Bjærge havde de levet rige Timer i den store Natur og med deres unge, nyfødte Kjærlighed; dèr havde de siddet under Sykomorer og Tamarinder og lyttet, snart til Fuglenes Sang, snart til de sælsomme, hemmelige Natur-Toner fra Bjærgene og Skov-Ensomheden, og snart

Ordet, som Kjærligheden lagde dem paa Tungen."— n over Sorgen og Afskedstaaren lyste Haabet. Det foran mod Øst og lukkede Porten op til rige, solte Dage.

Farvel, farvel! I Bjærge blaa,
I stolte, skyindsvøbte Tinder
Med Solguld og Snekrone paa,
I løfte for mig tusind Minder!

Farvel, Du stille, milde Dal!
Hvor svale Vinde sagte suse,
Hvor under Lavrens grønne Sal
Jeg hørte Verdenshavet bruse!

Farvel, Du rige Blomsterflor!
Du stærke Eg, Du stolte Palme!
Her lærte jeg mit „Fadervor"
Og sang min første Morgen-Salme.

Farvel, Du klare, dybe Strøm,
Som fra de stolte Fjælde rinder!
Du ligner fast min Barndoms-Drøm,
Der steg højt over Sjerras Tinder.

Mojava, California!
I evig Sommersol Du smiler!
Naar snart jeg drager bort herfra,
Dit Billed i mit Hjærte hviler.

Blandt alle Blomster, Du mig gav,
Du selv dog som den bedste dufter!
Jeg drømmer om „det stille Hav",
Naar Vestenvinden om mig lufter,

Og naar i Østens Vinterdød
Den kolde Sne hver Blomst begraver,
Jeg mindes vil din Sommerglød
Ved Juletid med Rosenhaver.

Men fremad nu med frejdigt Mod!
Se, Kjærlighedens Stjærne blinker!
Den Gud, som styret har min Fod,
Fremdeles mig til Himlen vinker.

Farvel da, California!
O, der er Baand, som aldrig briste!
Og Mindets Guld herudefra,
Det vil jeg aldrig, aldrig miste!

2.

Vi vender nu tilbage til Concordia. Længe har vi dvælet i det solrige California, hvor Livet endnu under Tiden løber fra den strænge Prosa og vandrer ad Poesiens forbudne Veje, og hvor den landsforviste Romantik endnu kan faa' Lov at fæste Bo i en eller anden lille Dal og trodse den mægtige Realisme, som i Europa har Kruppske Kanoner og Dynamit til sine Forbundsfæller, i Amerika Dollars og snurrende Maskiner. Det bundprosaiske, snusfornuftige Concordia var i Færd med at vige for et nyt, en lysere Tid var oprunden, men endnu havde Døden og Mørket ikke opgivet Kampen. Foreningen „Virkeligheden" var det Hovedkvarter, hvor

Planerne udklækkedes og Kuglerne støbtes;
ogsaa her den faste Phalanx brudt, den egent=
ding var borte; thi Hr. Brask var bleven
et Slagtilfælde, som førte ham lige til Dødens
an kom sig dog saa vidt, at han fik sin Samling
en maatte bestandig holde Sengen og var fuld=
ammet i den ene Side af Legemet; under Tiden
ns Smærter blive saa utaalelige, at han skreg
amrede sig ynkeligt. Under alt dette var hans
blevet endnu mere vissent, end det alt var, saa
n lignede et Skelet, og hans Hjærte var endnu
rdt og umedgjørligt; den gamle Pastor Pind
re Gange søgt at faa ham i Tale, men var be=
leven afvist med den Besked, at Hr. Brask var
ag til at kunne tale med nogen. Hans fløjls=
Præsident=Stol i „Virkeligheden" stod derfor
de Herrer Virkeligheds=Mænd savnede ham
som „den Lokale" i en begrædelig „Leder" ud=
. Kjøbmands=Forretningen gik sin vante Gang,
var Folk nok til at holde den gaaende. I For=
indtog for Øjeblikket et i Evropa miskjendt
den betydeligste Stilling. Som „Geni" følte
dskillige Tommer højere oppe end sine „ærede
ere", som han under Tiden i ophøjet Lune gav
„Lilleputer", og som „miskjendt" var det na=
hans særlige og fortjenstfulde Opgave, i „be=
Foredrag" at paavise Evropas Formørkelse og
gamle Verdens Affældighed, han var Socialist,
Komunist, Materialist, Realist, Atheist, Fenier

og rød Republikaner og rede til at rydde alle Majestæter af Vejen og udstede deres og hele det gamle, ormstukne Samfunds Døds-Attest jo før jo heller. — Stakkels gamle Europa! Dine „miskjendte Genier" drage over Havet, og i den ny Verden holder de dit Gravøl, ikke èn, men mange Gange; — thi Øllet er saa velsmagende! Sært, at Du lever endnu, stakkels gamle Europa!

Concordia havde ogsaa faaet sig en Digter. Hvorfor skulde man ikke her have et saadant Eksemplar af Slægten? Hans Pegasus var en temmelig adstadig Pasganger, der sjældent vovede sig til mere end jævnt Luntetrav, og han var i det hele taget uskadelig. Ved højtidelige Lejligheder optraadte han med meget stort, hvidt Halstørklæde, et aandsfraværende Blik og en smuk Tilbøjelighed til at synes melankolsk, ulykkelig, kæmpende mod en ublid Skjæbne. Til daglig Brug var han grundskikkelig, munter og rødmusset. Digteren og „den Miskjendte" gav hver paa sin Vis deres Skjærv til Foreningens Glans, og den slog endnu stærkere paa den store Tromme end forhen og nyttede Bysnakken, Sladderen, som Madam Syl bryggede om den unge Præst, til at løfte sig selv som Bærerne af den ny Tid med Lys og Lykke, medens det, der udgik fra Præsten, eller stod i Forbindelse med ham og Kirken i det hele, blev stemplet som Formørkelse, Pavedom og Aands-Tyranni, noget, „den Lokale" med særlig Forkjærlighed forstod at udvikle i særdeles saftige Artikler, baade i bunden og ubunden Stil, hvor det sprudede med Brander og føg med Filistre og Kjældermænd. Trods

tte kunde det dog ikke skjules, at Foreningen hældede
erkt mod sin Livs-Aften, og at dens Indflydelse var
rholdsvis ringe, lige som i det hele taget ny og hidtil
jendte Kræfter rørte sig og fostrede baade Tanker og
andlinger, der syntes at varsle en snarlig Undergang
a vel for Stilstands-Partiet som for de ivrige saa
ldte Lysvenner, Virkelighedens Ridderskab og For-
iftens Ildtilbedere.

Da Kjøbmand Brask blev syg, og det saa' ud til
lehaande med ham, kølnedes Madam Syls Iver, og
n udsendte ikke flere af de Sladderens og Bagtalel-
ıs Edderkoppe, som hun opelskede; de, der var ud-
ndte, vendte efterhaanden tilbage igjen, det lod ikke til,
de ret kunde trives uden Døre, rigtig nok ynglede de
erkt og spændte deres Net baade det ene og det andet
ted, men det var ikke nær saa holdbart som i gamle
age, da Concordia var saa rart og fornuftigt stænget
r alle de smaa Oprørere fra Ideens Rige. Mørket
uede, Lyset jublede, den sejrende Dag var i Frembrud.

En Morgenstund hed det: Heksen er død, hun er
even skammelig myrdet og udplyndret. Da Øvrig-
den kom til, — thi ingen havde Mod til at være den
rste, der vovede sig ind i Heksekammeret — fandt den
n gamle Kone liggende paa Gulvet med overskaaren
ulsaare, en stor Blodpøl farvede det smudsige Gulv
denrødt. Der var ellers intet Spor af Vold, saa man
m snart til Erkjendelse af, at hun havde dræbt sig
lv; i hendes Skuffer og Gjemmer fandt man hendes
enge og Papirer i bedste Orden. Hvad der havde

bevæget Heksen til denne skrækkelige Handling, var og blev en Gaade, med hemmelig Gru havde de Fleste skjævet til Heksens Hus, naar de gik forbi, nu tog denne Rædsel til, Ingen vilde kjøbe dette Hus eller bo deri, og da der intet Testamente var, og ingen Arvinger kunde findes, overtog Byen det til Nedrivning. Hendes Penge blev delt mellem forskjellige velgjørende Stiftelser.

Endnu en Stund mørknede Heksens Koglerier Pastor Sands Vej, men lidt efter lidt døde ogsaa dette hendes aandelige Afkom, Magne vandt igjen Indgang i Hjerterne for Ordet, han førte og tjente. Solen gjennembrød de tykke, ulykkespaaende Skyer.

Det var nogle Maaneder efter, at Magne Sand, den unge Kapellan i Concordia, havde haft hin alvorlige Samtale med den gamle Kone, hvorved Kjøbmands Brasks sande Væsen og Misgjærning var bleven aabenbaret. Ofte havde han grundet over, hvad han skulde gjøre i denne Sag; til sidst besluttede han at vente med at foretage noget og se, om ikke Herren vilde give ham et Vink; i denne Beslutning styrkedes han end mere, da Kjøbmanden blev syg og laa, saa at sige, ved Dødens Port; thi Lægerne gav intet Haab om Helbredelse, om han end kunde leve i nogen Tid.

I de mørke Dage, da Magne følte sig stødt tilbage og saa' Gjerningen, han øvede og elskede, hæmmet af skjulte, underfundige Kræfter, han dog ikke rigtig kunde bære Vaaben paa, var Clara og Timerne hos hende til rig Velsignelse for ham. Det blev den hjertevarme Kvinde, som nu højnede den aandsstærke Mand og

ende Lys for ham mellem Skyggerne. — Da kom der
i Morgenstund Bud fra Kjøbmand Brask, om den
mle Præst vilde komme. Han tøvede ikke, men gik,
g det blev en alvorsfuld Time, han tilbragte hos den
yge, i hvis Hjærte det begyndte at tø. Silbig er be-
e end for silbig.

Rystet og dybt bevæget forlod Præsten den gamle
ynders Hus, med godt Haab om, at denne indskrum-
de, visne og hidtil saa forhærdede Sjæl endnu kunde
ive frelst, og at de Skyer, som i den senere Tid havde
gt sig hen over Magnes Aasyn, var i Færd med at
littes og atter give Plads for Solen. Bekjendelsens
g Angerens Ord havde den Syge talt; i de lange, en-
mme Timer havde Fortidens blege, blodige Minder
æstet ham, Rædslen greben ham med stærke Arme, og,
øndt han længe gjorde sig haard og kæmpede imod,
a mægtede han dog tilsidst ikke mere. En Nat blev
inen saa voldsom, at han mente, det var Døden, som
m for at hente ham, en frygtelig Angst kom over ham,
n kunde ikke, han turde ikke dø saaledes! I Morgen-
nden lindredes hans Tilstand lidt, og da gik der Bud
Præsten. Hvad de talte om, og hvorledes Ordene
ldt, er det ikke nødvendigt at nedskrive. Den ene talte
n Synd, den anden vidnede om Naade for Syndere.
et er en gammel, men evig ung Historie, som Guds
igle frydes ved, hver Gang den fortælles om igjen
a Jorden.

Kjøbmanden bad om, at den unge Præst vilde be-

søge ham næste Dag, ogsaa for ham vilde han lette si
Hjærte.

Samme Dag løb Rygtet fra Mund til Mund, a
der var kommen et Par rige „Guldgravere“ fra Cali
fornia, og at de havde Lyst til at bosætte sig i Concor
dia. Og det var mere end et Rygte, det var virkeli
Franco og Manuelita og Don Miguel o
Emma, som var kommen fra det solrige Californi
De stod nu ved Rejsens Maal. Don Miguel havd
rejst meget og lod sig ikke let henrive af, hvad der mødt
ham; men Manuelita, som var vant til den tørre, cali
forniske Sommer, blev glad overrasket ved at se de
smukke Skove og de rige Marker, skjøndt Solen glødede
næsten som i Mojava. Franco og Emma bevægedes
til Taarer ved at gjense Barndoms-Egnen, navnlig
Landskabet rundt omkring; thi selve Byen Concordia
kjendte de ikke synderligt til. Er det ikke underligt, a
det Sted, hvor Barndoms-Tiden henrandt, hvor Vug-
gen gyngede, og hvor vi traadte vore første Sko, at det,
selv i vor saakaldte „praktiske“ Tid, dog endnu bestan-
dig kan kalde Længsel og Taarer frem, ikke blot hos
Kvinder og saakaldte „bløde Naturer“, men selv hos de
stærkeste Mænd. Tak Gud! om Du ikke er bleven saa
stærk, at Hjemkjærligheden og Mindet sidder modløs
udenfor det stærke Hjærte. Den Styrke er kun en For-
klædning for Døden.

Det var et lifligt Møde imellem Moder og Datter.
Den gamle Enke, der troede sig barnløs, kunde næppe
tale for Glæde, da det endelig blev hende klart, at det

ır hendes Datter, hendes eget Barn, og at hun hver=
n kom vanæret eller ulykkelig, men som en hæderlig
| rig Mands glade og lykkelige Hustru. Med moder=
z Kjærlighed modtog hun Franco og bønfaldt om
ıns Tilgivelse, idet hun under en Strøm af Taarer
:kjendte, at hun var Skyld i hans og Broderens Bort-
relse og al deres Nød.

Franco forsikrede den gamle Kone, at han intet
ıvde at tilgive, men meget at takke hende for. Han
rtalte hende derpaa, hvorledes det var gaaet dem i
t fremmede, om Broderens Død og ensomme Grav i
pachernes Land, og endelig om sin egen Lykke med
:anuelita. Den Gamle græd bitterlig under denne
ortælling. Paa Manuelita hilste hun frygtsom og
ıdseelig; „kan hun forstaa mig?" spurgte hun Pleje=
ınnen. „Jo, prægtigt!" svarede Franco, „hun har
rt mig Spansk, og jeg har lært hende Engelsk. Men
| mig nu med det samme, Moder, hvorledes hænger
t egentlig sammen med min Ret til at være her i
:rden. Fortæl mig noget om min Moder og min
ødsel!"

„Ikke nu, min Søn, men siden", svarede hun. „Lad
en Stund være glade ved Nutiden! O, jeg har to af
ne Børn igjen; — de andre har jeg ogsaa — oppe
s Gud!"

— Endnu samme Dag fulgte Franco med den
mle Plejemoder til den unge Præst, der modtog dem
erteligt og med stor Deltagelse fulgte Francos For=
lling, da han paa Moderens Opfordring gav en kort

Skildring af sin Livsførelse fra den Dag af, han tillige med Broderen blev revet bort fra Concordia.

„Og nu, min Søn, skal Du faa at vide alt, hvad jeg selv véd om dine Forældre; det er sørgeligt, det meste, og jeg har min store Skyld og Brøde. Dog er jeg gjennem megen Kamp og Sorg bleven vis paa Guds Tilgivelse, saa døm Du nu ogsaa mildt og tilgiv mig, naar Du har hørt mig!" Den gamle Kone fortalte saa, hvad hun allerede havde betroet Præsten; men det gik langsomt, Taarer og Suk afbrød hende tidt. Franco sad dybt greben, Smerte og Harme kæmpede i ham, men da han saa' Plejemoderen paaKnæ foran sig, rejste han hende kjærlig op og gav hende Tilgivelsens milde og bløde Ord.

Præsten tog to smaa Guldringe ud af en Skuffe og gav dem til Franco, paa den ene Ring var ligesom en lille Kapsel, som kunde aabnes, i den sad Billedet af en ung Pige, et mildt og dejligt Ansigt var det. Franco stirrede længe paa det, hans Øjne fyldtes med Taarer, idet han trykkede Ringen til sine Læber og sagde: „Stakkels, kjære Moder!" —

„Jeg var bange, De ikke vilde komme! — jeg har længtes efter Dem!" stønnede den forhen saa myndige Hr. Brask, da Pastor Sand traadte hen til hans Seng. Det var Dagen efter Francos Hjemkomst, om denne vidste Kjøbmanden intet. Efter at han med mange

Afbrydelser havde fortalt om sit Had til det Liv og Lys, Magne kæmpede for, og om de forskjellige Skurkestreger, han havde øvet og nyttet for at skade de „sejrende Kræfter“ og den unge Prøst personligt, vendte han sig urolig om mod denne og spurgte med lav Stemme: „Tror De, der er Naade for mig, — Tilgivelse hos Gud og Mennesker?“

„Ja, det tror jeg, saa sandt De virkelig rækker efter den, ikke blot i Frygt for Døden, og hvad der ligger bagved, men i Trang til Livet,“ svarede Magne alvorligt og fast.

Efter at endnu nogle Ord var vekslede, spurgte Magne pludselig: „Tænker De aldrig paa Deres Børn, Hr. Brask?“

Kjøbmandens Ansigt blev askegraat, hans Øjne stod næsten stive, og med sin ene Haand greb han krampagtigt om Præstens Haand, idet han fremstammede:

„Hvad mener De? — véd De noget om Dem? — Vil De føre mig for Dommen! O, forbarm Dem over mig!“

„Nej, jeg dømmer Dem ikke, men for den evige Dommer vil De sandsynligvis snart blive ført frem. Derfor er det bedst, at De gjør, hvad De kan, for at bøde lidt paa al den Uretfærdighed, De har øvet, inden det bliver for silde, ikke for dermed at udsone noget af Deres Synd, men kun som en simpel Retfærdigheds-Handling, De skylder de Mennesker, De har øvet blodig Uret imod. Jeg kjender et Afsnit af Deres Livs

Historie, Hr. Brask, et mørkt og skrækkeligt; en gammel Kone, til hvem Deres Børn blev sat i Pleje, har betroet mig det hele. Af Frygt for Deres eget usle Liv og pjaltede Ære indlod De Dem med „Heksen", blev Aarsag i en ung Piges sørgelige Død og fornægtede Deres Børn indtil denne Dag."

„De taler strængt, — men det er sandt!" sukkede Kjøbmanden og vaandede sig, baade i Sjæls- og Legems-Smerter.

„Ja, jeg maa tale strængt her, thi det er forfærdeligt Alvor; De har gjennem mange Aar leget med det helligste og ædleste og kæmpet imod hver levende Aands-Magt", svarede Magne, „det hævner sig frygteligt."

„Véd De — hvor — mine Børn — er i Verden?" spurgte den Syge efter nogen Tavshed, der var optaget af stærk Sjælskamp.

„Den ene Søn er død, hans Grav er over 4000 Mil herfra; den anden er her, han er kommen med mig for at hilse paa sin Fader!" lød Svaret.

Der gik som et Gys gjennem den Syge ved disse Ord.

Magne, som i Francos uventede Ankomst saa' det Vink, han længe havde ventet paa, hvorledes han skulde tage denne Sag, havde taget den unge Mand med sig, da han gik hen til Kjøbmanden. Mens Magne talte med den Syge, blev Franco i det næste Værelse, hvorfra han kunde høre Samtalen. Ogsaa i hans Sjæl var der Kamp.

Kunde han elske denne Mand som sin Fader? Nej,
an vilde aldrig kunne glemme, at han var Skyld i
Moderens Død, og at han havde forskudt sine Børn,
ærre end de umælende nogensinde gjør ved deres Af-
om. Men nu laa han syg og hjælpeløs, Døden nær,
g Franco følte, han kunde være venlig mod denne
Mand, han kunde tilgive ham og være god imod ham
ia det sidste.

Magne gik hen til Døren og gav Franco et Vink
: træde ind. Langsomt traadte Sønnen hen til Fade-
ens Leje, medens Magne stille fjærnede sig og lod Fa-
er og Søn være alene.

Da den Syge saa' Franco, raabte han: „Ellen,
llen! det var ikke Falskhed med min Kjærlighed,
en jeg var fejg og gjerrig! — O, Du er Ellens og
in Søn! Jeg kan se det, — skjøndt jeg aldrig har
t Dig før!“ Ved de sidste Ord sænkede han Stem-
en, der blev til en sagte Hvisken. „Kan Du tilgive
ig, Ellens Søn — min Søn? — O Gud, o Gud!“

„En Søns Kjærlighed kan jeg ikke give Dem“,
gde Franco bevæget; „thi den har jeg ikke og har al-
ig kjendt den, men jeg tilgiver Dem, som jeg selv tror
ia mine Synders Forladelse, og jeg vil oprigtigt
øre, hvad jeg kan, for at mildne Deres Lidelser og
øre Deres sidste Dage saa blide som muligt. Dertil
l Præsten hjælpe mig, og desuden har jeg en anden
jælper, som jeg véd, magter mere end jeg, det er min
ustru, hun har en bløb Haand og et ømt Hjærte. Hun

vil pleje Dem og hygge om Dem i den Tid, De endnu har tilbage. Ikke sandt, det maa hun nok?"

„Tak, Tak!" sagde Faderen. „Ogsaa din Røst minder om hendes. O, jeg har Blodskyld paa mit Hoved. Først nu føler jeg det i hele sin Rædsel!"

Franco sad paa Stolen ved Faderens Seng, blød og stille faldt hans Tale, om hende talte de, om den unge, dejlige Moder. Den Gamle skildrede hendes Skjønhed og Elskelighed og de rige Timer, han nød i hendes Selskab; Sønnens Øjne tindrede derved, han trykkede Faderens Haand og hans varme Taarer faldt paa den Syges blege, indfaldne Kinder med Lindring for hans syge Hjærte.

Saaledes sad de længe, længe! Moderens Minde lagde Mildhed og Forsoning over Øjeblikket, Kjærligheden sejrede over Fortids Udaad, Nutids Bitterhed og Frygt for Fremtidens Trøstesløshed og Gru.

I et Par Uger plejede Manuelita med en Datters Omhu den syge Mand, hvis Livslys Dag for Dag blev mattere. Fader og Søn boede nu i Hus sammen, og Franco tog tidt Plads ved Faderens Seng, ligesom ogsaa baade Magne og den gamle Præst jævnligt var tilstede; thi nu var Hjærtet aabent hos den syge Mand, den gamle Stolthed og Myndighed var borte, og han bøjede sig stille og villigt ind under det, han før havde haanet og spottet. De „sejrende Kræfter", Livets og Lysets, Mildhedens og Kjærlighedens, tog ham til Fange i hans egen Borg. En stor Del af sin Ejendom

testamenterede han til Daniel og Alma, Resten til Skoler, Hospitaler og de Fattige.

En stille, mild Sommer-Aften kom Døden. Baade Franco og Manuelita sad ved Sengen, den Syge saa' ud imod den nedgaaende Sol, en Efternøler af en Solstraale kom dansende nok saa fornøjet, gled hen over den Syges Aasyn, men Skyggen fulgte den i Hælene. Øjnene tindrede stort, med usædvanlig Kraft rejste han sig halvt op i Sengen, hvad han ikke havde mægtet i lang Tid, og raabte: „O Ellen! hvor Du er lys! Herre Jesus, Tak!" Saa sank han tilbage og laa med Smil om Læben, men Sjælen var traadt ind ad den Port, hvorfra ingen vender tilbage.

3.

Hvad for et lykkeligt Solskin, der dog laa over hele Egnen! Solstraale-Børnene red Sommer i By, der lød en tonende Jubel — hvorfra? — alle Vegne fra — ikke mindst fra de smaa Fugle, der gyngede op og ned paa de bladrige Grene; det nyfødte, grønne Løv legede i ungdommelig Livslyst Tagfat med Solstraalerne, en Leg, som de har leget i Aartusinder, men godmodigt finder sig i at lege om igjen, naar hvert Aar et nyt Kuld af Blomster og Blade, Skovens og Markens lykkelige Børn, springer ud og løfter sig op imod den kjære, gamle, velsignede Sol. Men ikke blot ude i den stille Skov var der Leg og Solsmil og Sommersang.

ikke blot mellem Fugle og Blomster dansede Glæden med det lysende Haab. Nej, ikke blot der, men inde i selve Concordia, det gamle, stive, indestængte Concordia, var det Sommer, det lykkelige Solskin skinnede helt hen over Byen, spillede paa Kirketaarnets blanke Spir og ind ad Ruderne med de brogede Billeder paa, et Par smaa, smilende Solstraaler fandt Vej hen til Skolen og tog denne kolde, kjedelige Bygning med Storm, saa den, rigtignok helt ufrivillig, kom til at ligge i et Lyshav. Nogle fløj helt ud paa den stille Kirkegaard, hvor Græsset var dugget og de hvide Syrener duftede, dèr kyssede de Korsene og de hvide Sten, ogsaa dem, der var rejst over Kjøbmand Brask og Jomfru Ellen, hans Ungdoms-Elskede, og Blomster og Syrener duftede stærkere ved Kysset fra Himlen.

Alle Vegne havde de Ærinde eller gjorde sig et Ærinde, de lykkelige Solens Børn, der kom ude fra Skoven og Blomsterne med alle Tanker fyldt med Leg og Smil, Lys og Glæde, og skjøndt Concordia ikke før plejede at huse meget af sligt, saa var det dog, som om Glæden idag var Enevoldsherre. Men Solstraalerne var ogsaa som ellevilde, de ænsede ikke en Gang Skomager Flints højtidelige Aasyn, der viste sig, ubevægeligt og udtryksløst som al Tid, i et af Vinduerne paa hans store Hus, men fo'r lige for Næsen af ham ind i hans egen Stue, derfra gjennem den aabne Dør ind i et andet Værelse, op under det gibsede Loft, hen i Krogene, op og ned ad Skilderierne, saa de gamle, døde Billeder fik baade Liv og Kulør, medens Hr. Flint greb

g selv i at nynne, — det var da godt, ingen hørte en ıadan Udskejelse, tænkte han nok. Hvad vilde han gsaa i det aabne Vindue! Hvad kom Solskin og Himıel ham ved? Og hvad bekymrede han sig om Fugleıng og Klokkeklang? Nej, ikke det mindste! Men han lev der alligevel! Undertiden kan selv en haard, gamıel Flint komme ud af de stive Folder. Man har før set Stene græde, naar de fra Kulden bragtes ind i 'armen".

Bag ved den haardeste, skarpeste Flintesten sidder er et uroligt, bankende Hjærte.

Det var hverken Søndag eller Helligdag, men dog a der en Helligdags-Stemning over det hele, den dirde i Luften, naar Klokken klang, og Solens Børn fløj blende med den ind i baade store og smaa Huse. Men ›orfor ringede Klokken? og hvorfor gik Folk i Kirke? hvorfor stod omme ved Skolen et uimodstaaeligt lille egiment af hvidklædte Piger? Eller var det Solstraarne, der havde faaet hvide Kjoler paa og Blomster ands paa Hovedet? Nej, men de var der, de kyssede le Regimentet paa Pande og Mund. „Vi sejrer, vi nder!" sang de, „vi har vundet Børnene, og dem til'rer den kommende Tid! Livet vinder frem, Lyset sejr! Dørene staar aabne til Huse og Hjærter, ind ad .rkedør og Skoledør kom vi; med Kjærligheds Guldgle dirkede vi dem op, og med samme Nøgle aabner fremdeles hver Dør, der stænger for de sejrende :æfter."

Fra Kjøbsmandsgaarden kom Daniel og hans

Hustru, Børnenes Lærerinde; Pigerne sprang hilsende og leende hen imod hende, hele Regimentet kom i den mest blomstrende Uorden. Men Alma fik snart Ordenen gjenoprettet.

I en lang, lys Række, to og to, gik Børnene fra Skolen til Kirken. Udenfor den store, buede Kirkedør, der stod vidaaben, gjorde de Holdt, dèr ventede allerede Drengene. Kirkens Korgang naaede helt ud paa Gaden, hvor der var strøet Blomster og Grønt. Kirkeklokken tonede frydefuldt Slag i Slag, da Døren aabnedes til Præstegaarden, og den gamle Præst, hvid som en Due, men med lyksaligt Aasyn, traadte ud med sin Datter ved Haanden, Clara var i bølgende Brudedragt, Slør og Myrtekrands manglede ikke, derefter kom den unge Præst, Magne Sand, ledsaget af Franco og Don Miguel. Da det lille Tog naaede Kirken, istemte Børnene en Sang og gik frem ind i den smykkede Kirke. Da Sangen hørte op, laa Magne og Clara for Alteret, og med faderlig Fryd udtalte Præste-Gubben Velsignelsens Ord over den lykkelige Ægte-Pagt, over hans Hjertes Kjære. Dejligt smeltede Taarer hen i Smil.

Atter lød Sangen, Orgelet spillede og Klokken ringede, fra Husene rundt omtring vajede „Stjærner og Striber". Som Magnes Hustru gik Clara ud af Kirken ved hans Side, ud i det lykkelige Solskin, det laa der endnu, — gid det maa blive liggende!

Rettelser.

Retskrivningen er ikke den, jeg sædvanlig bruger, en „Dannevirke“s, til hvilket Blad Fortællingen fra rst af blev skreven.

De væsenligste Trykfejl er følgende:

I 1ste Afdeling:

Side 7, 6. Linie i 1. Vers, staar			„den“, læs „din“.
— 7, sidste Linie staar			„nu“, læs „en“.
— 8, 19.	„	„	„Hylder“, læs „Højder“.
— 8, 20.	„	„	„fra“, læs „for“.
— 9, 24.	„	„	„mo“, læs „om“.
— 14, 6.	„	„	„Hamborger“, læs „Hermansborger“.
— 18, 10.	„	„	„optræder“, l. „optrævledes“.
— 20, 7.	„	„	„de“, læs „Du“.
— 21, 5.	„	„	„Farm“, læs „Favn“.
— 31, 3. Linie i 1. V.			„Vinden“, læs „Vrimlen“.
— 42, 27. Linie staar			„nærmeste“, læs „væbreste“.
— 66, 7.	„	„	„røbede“, læs „røvede“
— 78, 12.	„	„	„Anna“, læs „Alma“.
— 96, 29.	„	„	„gjem=“, læs gjemt“.
— 97, 11.	„	„	„spændte“, læs „spandt“.
— 103, 28.	„	„	„opgivet“, læs „opgivet det“.

Anden Afdeling:

Side 6, 3. Linie staar „Mænd", læs „Mord".
— 9, 21. „ „ „Skrog", læs „Krog".
— 12. 17, „ „ „pludseligt", læs „hurtigt".
— 25. 22, „ „ „mod", læs „med".
— 43, 13. „ „ „renlige", læs „venlige".
— 59, 19. „ „ „Drengene", læs „Dværger
— 61, 26. „ „ „Yosenute", læs „Yosemite"
— 63, 8. „ „ „væk", læs „bort".
— 67, 19. „ „ „arpløs med", l. „troløs mo
— 73, 19. „ „ „Hvor", læs „Naar".
— 79, 8. „ „ „Rigdomme",l.„Rigdommen
— 99, 1. „ „ „uigjennemdrivelige", læs „
gjendrivelige"
— 110. 9. „ „ „Top", læs „Tinde".
— 114, 15. „ „ „Agarer", læs „Agaver".
— 118, 22. „ „ „faldt hen", læs „faldt he
Søvn"
— 126, 15. „ „ „om der ogsaa er det", l
„men der er ogsaa det"
— 130, 7. „ „ „Sag", læs „Sorg".

